

Fundacja im. Stefana Batorego

Sapieżyńska 10 a

00-215 Warszawa

tel. |48 22| 536 02 00

fax |48 22| 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

Konto bankowe (PLN):

Bank Handlowy

I Oddział Warszawa

10301016 - 61450000

Opracowanie sprawozdania:

Ewa Kulik-Bielińska

Olga Katarzyna Szotkowska

Opracowanie graficzne,

opieka artystyczna nad publikacjami

Fundacji im. Stefana Batorego:

Marta Kusztra

Skład:

Michał Poloński

Warszawa, kwiecień 2003

Druk: ARW ROBAND

ISSN 1234-7272

Dziękujemy wszystkim naszym współpracownikom
oraz darczyńcom z Polski i z zagranicy - dzięki Waszej pomocy
możemy prowadzić naszą działalność.

O Fundatorze

George Soros urodził się w 1930 roku w Budapeszcie, w wieku lat siedemnastu wyemigrował do Anglii, gdzie ukończył London School of Economics. Po przyjeździe do Stanów Zjednoczonych w 1956 roku zajął się inwestowaniem na rynku kapitałowym, odnosząc wielki sukces finansowy. Obecnie jest prezesem Soros Fund Management LCC, firmy zarządzającej prywatnymi inwestycjami, pełniącej rolę głównego doradcy Quantum Group of Funds, do której należy Quantum Fund, uważany przez lata za najskuteczniejszy fundusz inwestycyjny na świecie.

Studiując w London School of Economics George Soros poznał twórczość Karla Poppera, która wywarła duży wpływ na jego poglądy oraz późniejszą działalność filantropijną. Swoją pierwszą fundację – Open Society Fund – założył w 1979 roku w Nowym Jorku, następnie: w 1984 roku na Węgrzech i w 1987 roku w ówczesnym Związku Radzieckim. W 1988 roku w Polsce powstała Fundacja im. Stefana Batorego. Obecnie założone przez Sorosa instytucje filantropijne działają w ponad 50 krajach Europy Środkowej i Wschodniej, w Azji, Afryce, Ameryce Południowej i w Stanach Zjednoczonych. Fundacje te, wspierając różnorodne inicjatywy edukacyjne i kulturalne, a także przedsięwzięcia związane z restrukturyzacją gospodarki, pomagają w budowie instytucji społeczeństwa otwartego. George Soros jest również założycielem Uniwersytetu Środkoeuropejskiego (Central European University) powstałego w 1992 roku w Budapeszcie.

George Soros jest autorem licznych artykułów traktujących o politycznych i gospodarczych zmianach w Europie Wschodniej i w krajach byłego Związku Radzieckiego. Jest też autorem kilku książek: *Alchemy of Finance*, 1987 (polskie wydanie: *Alchemia finansów*, SIW Znak, Kraków 1996), *Opening of Soviet System*, 1990, *Underwriting Democracy*, 1991, *Soros on Soros: Staying Ahead of the Curve*, 1995 (polskie wydanie: *Soros o sobie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998), *The Crisis of Global Capitalism*, 1998 (polskie wydanie: *Kryzys światowego kapitalizmu*, Wydawnictwo Muza, Warszawa 1999), *Open Society. Reforming Global Capitalism*, 2000 oraz *George Soros on Globalisation*, 2002.

George Soros został uhonorowany tytułem doktora *honoris causa* przez New School of Social Research (Nowy Jork) i Oxford University w 1980 roku, a w 1991 roku przez Budapesztański Uniwersytet Ekonomiczny i Yale University. Uniwersytet w Bolonii nadał mu w 1995 roku najwyższe odznaczenie, *Laurea Honoris Causa*, w uznaniu jego zasług w szerzeniu idei społeczeństwa otwartego, zaś „Gazeta Wyborcza” przyznała mu tytuł Człowieka Roku 2000 za działania na rzecz społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej.

O Fundacji

Fundacja im. Stefana Batorego – zarejestrowana przez Sąd Rejonowy Warszawa-Praga dnia 7 maja 1988 roku – jest niezależną, niedochodową organizacją pozarządową. Założycielem Fundacji i jej głównym donatorem jest George Soros, amerykański finansista i filantrop. Celem Fundacji Batorego jest wspieranie rozwoju otwartego, demokratycznego społeczeństwa.

Od początku swego istnienia Fundacja odgrywała ważną rolę w przemianach politycznych, gospodarczych i społecznych w Polsce, zachowując przy tym pełną niezależność i neutralność w zmieniającej się sytuacji politycznej kraju. W pierwszym okresie swojej działalności koncentrowaliśmy się na wspomaganiu reform ustrojowych i przygotowaniu kompetentnych kadr, zdolnych do ich wdrażania w Polsce. Służyły temu programy stypendialne i stażowe, z których skorzystały setki studentów, naukowców, ekonomistów i bankowców, działaczy samorządowych, lekarzy i nauczycieli. Fundacja pomagała we wprowadzaniu nowych programów i metod na uczelniach wyższych i w szkołach średnich. Była jednym z niewielu pozarządowych mecenasów kultury na szczeblu lokalnym, pobudzającym i wzbogacającym życie kulturalne na prowincji. Konsekwentnie wspierała edukację i kulturę mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce oraz działała na rzecz praw kobiet, dzieci, niepełnosprawnych. Duży nacisk kładliśmy zawsze na wspomaganie różnorodnych inicjatyw obywatelskich na poziomie lokalnym: tysiące przekazanych przez nas dotacji pomagały aktywizować lokalne społeczności, przyczyniając się do rozwiązania konkretnych problemów i powstania wielu prężnych organizacji, które stały się katalizatorem zmian w swoim środowisku. Od początku swojej działalności Fundacja włączyła się w prace na rzecz umacniania nurtów demokratycznych w całym naszym regionie, stając się jedną z ważniejszych organizacji pozarządowych w Polsce zajmujących się rozwijaniem współpracy i przyjacielskich kontaktów pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej i państwami byłego ZSRR.

W roku 2002, podobnie jak w ubiegłych latach, większość z prowadzonych przez nas programów zajmowała się przekazywaniem dotacji. W sumie w 2002 roku przyznaliśmy 808 dotacji dla instytucji i organizacji, 81 dotacji indywidualnych i grupowych na koszty podróży związane z udziałem w zagranicznych przedsięwzięciach oraz 140 stypendiów – na łączną kwotę 17 milionów złotych. Prowadziliśmy też własne działania, na które przeznaczaliśmy 4 miliony złotych: organizowaliśmy konferencje, seminaria i szkolenia, wizyty studyjne i publiczne debaty, wydaliśmy szereg publikacji.

W połowie 2002 roku, wchodząc w piętnasty rok funkcjonowania, podjęliśmy trud zdefiniowania na nowo priorytetowych zadań Fundacji. Wiązało się to z jednej strony z nowymi wyzwaniami,

jakie stoją przed Polską w przededniu przystąpienia do Unii Europejskiej, a z drugiej z zapowiedzią George'a Sorosa zmniejszenia funduszy przeznaczanych dla krajów akcesyjnych, w tym dla Fundacji Batorego. Aby móc dalej działać musieliśmy dokonać szeregu zmian – łącznie z najboleśniejszą, związaną z koniecznością zmniejszenia o połowę zespołu Fundacji. W grudniu 2002 roku zamknęliśmy 6 programów: Kulturalny, Wydawniczy, Młodzieżowy, Pomocy Dzieciom, Kobiety i Stypendialny. Działalność zakończyła też Komisja Edukacji w Dziedzinie Uzależnień – jeden z najdłuższych stażem programów Fundacji, którego doświadczenia i osiągnięcia będą nadal wykorzystywane w ramach Regionalnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom, adresowanego do krajów Europy Wschodniej i Azji Centralnej. Zamykając te programy zadaliśmy sobie, by niektóre z prowadzonych przez nie działań były kontynuowane przez naszych partnerów: organizacje, które założyliśmy lub wspieraliśmy od dawna, czy takie, z którymi łączą nas lata wspólnej pracy. Na ich działalność w następnych latach Fundacja przeznaczyła prawie 5 milionów złotych. Dzięki tym środkom, pomnożonym przez naszych partnerów lub innych darczyńców, po 2002 roku kontynuowane będą poza Fundacją Batorego następujące programy i projekty:

- **Fundusz dla kobiet** – przekazany Fundacji Ośrodek Informacji Środowisk Kobietych OŚKa program dotacji dla inicjatyw kobiecych
- **Kultura w środowiskach lokalnych** – współfinansowany i prowadzony przez Fundację Wspomagania Wsi program wspierania kultury na wsi i w małych ośrodkach
- **Witryna czasopism** – przekazany Fundacji Galerii Foksal projekt wspierania czasopism kulturalnych
- **Artyści w akcji** – współfinansowany przez Europejską Fundację Kultury i przekazany Stowarzyszeniu Teatralno-Edukacyjnemu *Wybrzeżak* program wspierający wykorzystanie działań artystycznych w pracy z młodzieżą zagrożoną patologiami
- **Starszy brat, starsza siostra** – program pomocy dzieciom zaniedbanym przekazany utworzonej przez Fundację Batorego Fundacji Starszy Brat, Starsza Siostra – Polska
- **Historia bliska** – konkurs historyczny dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych prowadzony przez Fundację Ośrodka *Karta*
- **Stypendia wschodnie** – współfinansowany przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej program stypendialny dla naukowców z Europy Środkowej i Wschodniej prowadzony przez Fundację Popierania Nauki – Kasę im. Józefa Mianowskiego.

Od początku 2003 roku podstawowe zadania, wokół których skupiają się działania Fundacji Batorego to:

■ **wzmacnianie roli i aktywności społeczeństwa obywatelskiego**

Pragniemy, zarówno w Polsce, jak i w innych krajach naszego regionu, współtworzyć społeczeństwo obywatelskie. Takie, w którym obywatele czują się współodpowiedzialni za kształt demokracji i nie oczekują, że wszelkie ich sprawy załatwi państwo, ale sami organizują się wokół swoich potrzeb, przekonań, pragnień. Wspieramy zatem różne formy aktywności społecznej, przede wszystkim niezależne organizacje pozarządowe, które podejmują działania tam, gdzie rola lub możliwości państwa są niewystarczające, które przyczyniają się do angażowania obywateli w życie publiczne i wyrównywania szans grup społecznie słabszych lub upośledzonych.

■ **propagowanie wolności obywatelskich i zasad państwa prawa**

Poszanowanie zasad państwa prawa, przestrzeganie przejrzystości w życiu publicznym, obrona swobód obywatelskich, praw mniejszości, kobiet, dzieci, niepełnosprawnych, imigrantów i uchodźców to podstawowe zasady demokracji, które chcemy upowszechniać. Wspieramy zatem przedsięwzięcia dotyczące edukacji prawnej i obywatelskiej, działania zapewniające dostęp obywateli do pomocy prawnej i wymiaru sprawiedliwości. Staramy się upowszechniać wiedzę i metody społecznej kontroli funkcjonowania administracji i obrony praw indywidualnych przed wszelkimi formami nadużyć ze strony władzy.

■ **rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej**

Państwa mają jasno wytyczone granice, natomiast narody i społeczeństwa powinny się przenikać i wzajemnie wzbogacać. Wspieramy więc działania sprzyjające wymianie doświadczeń związanych z procesami przemian politycznych, budowaniem społeczeństwa obywatelskiego i radzeniem sobie z problemami społecznymi między krajami Europy Środkowej i Wschodniej. Działamy na rzecz zbliżenia między Wschodem i Zachodem i przeciwstawiamy się powstaniu nowej „żelaznej kurtyny” na wschodniej granicy Polski. Dążymy do wzmacniania roli inicjatyw obywatelskich w stosunkach międzynarodowych i solidarnego opowiadania się za demokracją i prawami człowieka.

Podstawową metodą pracy Fundacji pozostaje przekazywanie dotacji innym organizacjom. W swojej działalności przestrzegamy zasady przejrzystości i otwartości. W procesie rozpatrywania wniosków biorą udział specjalnie powoływane Komisje ekspertów, które opiniują wnioski i proponują sposób rozdziału funduszy. Ostateczne decyzje o przyznaniu dotacji podejmuje Zarząd Fundacji. O naszych działaniach, a także o możliwości ubiegania się o dotacje informujemy na bieżąco na stronie internetowej www.batory.org.pl.

Nasi darczyńcy

W 2002 roku – podobnie jak w latach poprzednich – znakomita większość środków finansowych na działalność Fundacji im. Stefana Batorego pochodziła z Open Society Institute, finansowanego przez George’a Sorosa. Dodatkowe fundusze uzyskaliśmy od darczyńców zarówno z Polski, jak i z zagranicy.

Szczególnie dumni jesteśmy z darowizny od **Anonimowego Darczyńcy** z Polski, dzięki której w 2002 roku utworzyliśmy wieczysty **Fundusz M**. Dochody z inwestowania tego funduszu będziemy co roku przeznaczać na pomoc dla osób upośledzonych, wyrównywanie szans i ochronę zdrowia.

Programy adresowane do dzieci i młodzieży wsparli w 2002 roku m.in. **Fundacja American Express**, firma **Levi Strauss & Co.** oraz nasz długoletni partner znany ze swego społecznego zaangażowania – towarzystwo ubezpieczeniowe **Commercial Union Polska**. Ogromnie cieszą nas wpłaty od indywidualnych darczyńców z Polski, pani **Beaty Burakowskiej-Szczygielskiej** i pana **Wojciecha Miechowicza**, którzy wsparli Lokalne Programy Stypendialne dla młodzieży z małych miejscowości.

Działania Fundacji w dziedzinie współpracy międzynarodowej uzyskały wsparcie m.in. **Inicjatywy Współpracy Polsko-Amerykańsko-Ukraińskiej (PAUCI)**, **National Endowment for Democracy**, **Fundacji Bertelsmanna**, **Ambasady Stanów Zjednoczonych** i **Ambasady Królestwa Niderlandów**. W realizacji działań podejmowanych przez Program Przeciw Korupcji pomogły finansowo **Ambasada Stanów Zjednoczonych** i **Bank Światowy**.

Dzięki inicjatywie i środkom przekazanym przez **Fundację Boscha** uruchomiliśmy w 2002 roku program współpracy polsko-niemieckiej Partnerstwo Miast i Obywateli adresowany do organizacji działających w tych miastach i gminach, które podpisały umowy partnerskie z miastami i gminami niemieckimi.

Ambasada Stanów Zjednoczonych, **Fundacja Forda**, **Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności** oraz **Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe** współfinansowały zorganizowane przez nas seminarium na temat prawnych i finansowych aspektów tworzenia kapitału żelaznego przez organizacje pozarządowe.

Na koniec z ogromną wdzięcznością przychodzi nam wymienić trzy amerykańskie fundacje, które wspierają nasze wysiłki zmierzające do utworzenia kapitału wieczystego Fundacji Batorego. **Fundacja Forda** przekazała nam w 2002 roku połowę z dotacji w wysokości 6 milionów dolarów, przeznaczonej na kapitał wieczysty; **Fundacja Charlesa Stuarta Motta** oraz **Fundacja Braci Rockefellerów** przekazały nam dotacje na rozwój instytucjonalny oraz działania związane z pozyskiwaniem funduszy.

Wszystkim naszym darczyńcom serdecznie dziękujemy.

Dzięki Waszej pomocy możemy pomagać innym!

Rada

Przewodnicząca

Anna Radziwiłł
historyk

Członek honorowy

George Soros

Członkowie

Jan Krzysztof Bielecki

premier RP (1990), przedstawiciel
Polski w Europejskim Banku
Odbudowy i Rozwoju

Bogdan Borusewicz

historyk

Wojciech Fibak

przedsiębiorca

prof. Bronisław Geremek

minister spraw zagranicznych RP
(1997-2000)

prof. Jan Tomasz Gross

New York University

prof. Leszek Kołakowski

Oxford University

prof. Marcin Król

Uniwersytet Warszawski

Olga Krzyżanowska

senator RP

prof. Krzysztof Michalski

Instytut Nauk o Człowieku w Wiedniu

Andrzej Olechowski

minister spraw zagranicznych RP
(1993-1995)

prof. Zbigniew Pełczyński

Oxford University

bp. prof. Tadeusz Pieronek

Papieska Akademia Teologiczna

prof. Andrzej Rapaczynski

Columbia University

prof. Hanna Suchocka

premier RP (1992-1993)
(członkostwo zawieszono na czas
pełnienia misji dyplomatycznej)

prof. Stanisław Wellisz

Columbia University

Zarząd

Prezes

Aleksander Smolar

politolog,
Narodowe Centrum
Badań Naukowych (CNRS),
Paryż

Członkowie

Teresa Bogucka

publicystka, socjolog

Nathalie Bolgert

konsultant finansowy

Mirostawa Grabowska (od czerwca 2002)

socjolog, Uniwersytet Warszawski

Irena Herbst (od czerwca do grudnia 2002)

ekonomista

Grzegorz Lindenberg

konsultant ds. mediów

prof. Michał Nawrocki (do czerwca 2002)

fizyk, Uniwersytet Warszawski

Jakub Wygnański (do czerwca 2002)

socjolog, działacz organizacji pozarządowych

prof. Andrzej Ziabicki

chemik, Polska Akademia Nauk

Zespół

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Justyna Blinowska
Izabela Rybka
Marek Tuszyński (do czerwca 2002)

Program Edukacji Prawnej

Grzegorz Wiaderek
Karolina Stawicka

Program Przeciw Korupcji

Grażyna Kopińska, dyrektor programu
Marta Kindler
Grzegorz Makowski (do sierpnia)
Elżbieta Oyrzanowska

Program Kobiocy

Dagmara Baraniewska
Anna Stalewska (do października)

Program Młodzieżowy

Sylwia Maksim-Wójcicka
Alina Wasilewska

Program Pomocy Dzieciom

Piotr Konczewski
Anna Motoczyńska

Program Kulturalny

Piotr Halbersztat, dyrektor programu
Elżbieta Chmielewska
Dorotea Cywińska

Program Wydawniczy

Olga Szotkowska
Maria Ofierska, redaktor

Stypendia Akademickie

Ewa Chałasińska, dyrektor programu
Ewa Dobosz

Program Współpracy Międzynarodowej

Jakub Boratyński, dyrektor programu
Grażyna Czubek
Agnieszka Komorowska
Piotr Kosiewski
Agnieszka Michalak (do października)
Katarzyna Morawska (do sierpnia)
Joanna Zaluska
Adam Zieliński (do listopada)
Karolina Stawicka (współpraca)
Anna Suchenek (współpraca)

Program Wschód-Wschód

Sylwia Sobiepan
Anna Suchenek (do września)

Program Partnerstwo Miast i Obywateli

Justyna Blinowska

Komisja Edukacji w Dziedzinie Uzależnień

Ewa Woydytło-Osiatyńska, dyrektor programu
Małgorzata Prejzner

Arts and Culture Network Program

Elżbieta Grygiel, kierownik programu
Paulina Florjanowicz

Informacja i Rozwój

Ewa Kulik-Bielińska, dyrektor
Marcin Polak (do czerwca)

Księgowość

Alina Muzińska, dyrektor finansowy
Elżbieta Grodzka
Krystyna Grzeszkiewicz
Danuta Mingin
Teresa Zagrodzka

Administracja

Danuta Rastawicka,
dyrektor administracyjny (do września)
Piotr Chudzyński
Marianna Jeziorska, archiwum
Mirostawa Kowalska
Genowefa Kropielnicka
Karolina Płatek
Katarzyna Tejwan
Andrzej Wydrych

Informatycy

Tomasz Ostrowski
Wojciech Pięcek

Sekretariat

Małgorzata Kazimierczak
Renata Wilewska

Dyrektor Fundacji

Anna Rozicka

Debaty Fundacji Batorego

...są próbą stworzenia niezależnego miejsca spotkań i dyskusji przedstawicieli świata polityki, ekspertów i dziennikarzy. Od wielu lat Fundacja jest organizatorem konferencji i dyskusji poświęconych przemianom w Polsce, problematyce międzynarodowej, polityce zagranicznej naszego kraju oraz sytuacji w Europie Środkowo-Wschodniej. Naszym celem było i jest inicjowanie publicznej debaty na tematy istotne dla przyszłości naszego państwa i przyszłości regionu.

Rosja a Zachód po 11 września

11 stycznia 2002

Debatę prowadził Aleksander Smolar, prezes Fundacji im. Stefana Batorego.

Paneliści: Witalij Naumkin, prezes Międzynarodowego Centrum Studiów Politycznych i Strategicznych w Moskwie, Siergiej Rogow, dyrektor Instytutu USA i Kanady Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie, Władimir Baranowski, wicedyrektor Instytutu Gospodarki Światowej i Stosunków Międzynarodowych w Moskwie, Stephen F. Larrabee, szef Katedry Bezpieczeństwa Europejskiego w Instytucie Rand Corporation w Waszyngtonie, Susan Braden, wiceprezes Intellibrige Corporation, Charles Gati, profesor Studiów Europejskich w Instytucie Spraw Zagranicznych Uniwersytetu Johnsa Hopkinsa w Waszyngtonie, Andrej Zagorski, politolog w genewskim Centrum Polityki Bezpieczeństwa.

Żydzi i europejski wiek XX

7 marca 2002

Debatę prowadził Aleksander Smolar.

Paneliści: Shlomo Avineri, profesor nauk politycznych, dyrektor Instytutu Studiów Europejskich na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie, Dan Diner, politolog, wykładowca na Uniwersytecie Beer Sheva w Tel Aviwie, dyrektor Instytutu Historii i Kultury Żydów „Simon Dubnow” na Uniwersytecie w Lipsku, Fritz Stern, emerytowany profesor historii, Uniwersytet Columbia, Nowy Jork, autor wydanej w Polsce w marcu 2002 roku książki *Niemiecki świat Einsteina. Eseje o historii Niemiec XX wieku*.

Nowa Ukraina?

11 kwietnia 2002

Debatę prowadził Bogdan Borusewicz, członek Rady Fundacji im. Stefana Batorego.

Paneliści: Ołeksij Harań, politolog z Akademii Kijowsko-Mohylańskiej w Kijowie, Hryhorij Nemyria, politolog z Centrum Studiów Europejskich Instytutu Stosunków Międzynarodowych w Kijowie, Witalij Portnikow, dziennikarz, Radio Wolna Europa.

Jugosławia 1989-2000 – pamięć i odpowiedzialność

21 listopada 2002

Debatę prowadził Jerzy Modlinger, dziennikarz.

Paneliści: Ivan Čolović, pisarz, etnolog z Instytutu Etnologii Serbskiej Akademii Nauk w Belgradzie, autor wydanej w Polsce w 2002 roku książki *Polityka symboli*, Konstanty Gebert, publicysta, „Gazeta Wyborcza”.

O wsi

21 marca 2002

Debatę prowadził prof. Marcin Król, członek Rady Fundacji im. Stefana Batorego.

Paneliści: Katarzyna Duczkowska-Matysz, profesor ekonomii, pracownik Instytutu Gospodarstwa Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, doradca Prezydenta RP, dr Barbara Fedyszak-Radziejowska, etnolog, socjolog wsi, pracownik Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, dr Marian Brzóska, doradca ministra ds. rolnictwa w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, Tadeusz Hunek, profesor ekonomii, rektor Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Legnicy, Walenty Poczta, profesor ekonomii, Zakład Ekonomiki Gospodarki Żywnościowej Akademii Rolniczej w Poznaniu.

W kwietniu 2002, wspólnie z „Tygodnikiem Powszechnym”, rozpoczęliśmy cykl debat **Zaufanie publiczne poza polityką**, poświęcony zawodom, które powinny cieszyć się szczególnym zaufaniem społecznym, kształtować wartości i normy etyczne, wzory postępowania oraz postawy odpowiedzialności obywatelskiej. Ostatnie lata ujawniły niepokojące zjawisko narastania kryzysu w tych właśnie – leżących poza polityką – dziedzinach. Stan zawodów prawniczych, skandale wokół służby zdrowia, sytuacja w nauce i w środowisku akademickim, kondycja duchowieństwa oraz świata mediów – problemy tych środowisk stały się przedmiotem wnikliwej dyskusji publicznej na temat pozapolitycznych autorytetów. Zapisy większości debat ukazały się w „Tygodniku Powszechnym”.

Zawody prawnicze – kryzys zaufania?

25 kwietnia 2002

Debatę prowadziła Teresa Bogucka, publicystka, członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego.

Paneliści: Łukasz Bojarski z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, poseł Ryszard Kalisz, Jerzy Naumann, członek Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, Teresa Romer, sędzia Sądu Najwyższego, prof. Andrzej Zoll, Rzecznik Praw Obywatelskich.

Etyka akademików

15 maja 2002

Debatę prowadził Aleksander Smolar.

Paneliści: Piotr Amsterdamski, profesor fizyki, Marcin Król, profesor filozofii, dziekan Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego, Jerzy Szacki, profesor socjologii, Jerzy Woźnicki, profesor nauk technicznych, rektor Politechniki Warszawskiej.

Lekarz: powołanie? zawód?

23 maja 2002

Debatę prowadziła Olga Krzyżanowska, lekarka, członek Rady Fundacji im. Stefana Batorego.

Paneliści: Marek Balicki, lekarz, senator, Jerzy Nosarzewski, wiceprzewodniczący Naczelnego Sądu Lekarskiego, Tomasz Pasierski, lekarz, Konstanty Radziwiłł, prezes Naczelnej Izby Lekarskiej, Zbigniew Szawarski, profesor etyki, Cezary Włodarczyk, profesor ekonomii.

Zawód: dziennikarz

13 czerwca 2002

Debatę prowadził Aleksander Smolar.

Paneliści: Tomasz Lis, dziennikarz, TVN, Krzysztof Teodor Toeplitz, dziennikarz, „Przegląd”, Bronisław Wildstein, dziennikarz, „Rzeczpospolita”, Jacek Żakowski, dziennikarz, Radio Zet.

Duchowni

24 czerwca 2002

Debatę prowadził prof. Krzysztof Michalski, członek Rady Fundacji im. Stefana Batorego.

Paneliści: Halina Bortnowska, publicystka, Jarosław Gowin, redaktor naczelny miesięcznika „Znak”, Paweł Kozacki OP, redaktor naczelny miesięcznika „W drodze”, ks. Andrzej Luter, prof. Stanisław Obirek SJ.

Wychowawca? Urzędnik? Nauczyciel?

8 listopada 2002

Debatę prowadziła Anna Radziwiłł, przewodnicząca Rady Fundacji im. Stefana Batorego.

Paneliści: Sławomir Broniarz, prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego, Irena Dzierzgowska, pedagog, były sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Krzysztof Mirowski, dyrektor LXVII Liceum Ogólnokształcącego w Warszawie, Robert Szuchta, nauczyciel historii, prof. Jan Jerschina, kierownik Zakładu Stosowanych Badań Społecznych w Instytucie Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Program Społeczeństwa Obywatelskiego

Celem Programu jest inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć zmierzających do poprawy funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce i promowania dobrych wzorów działań obywatelskich. Zależy nam na tym, by organizacje – działając na rzecz dobra publicznego – współpracowały ze sobą i rozwijały współpracę z innymi partnerami społecznymi (samorządem, przedsiębiorcami, wolontariuszami), by były dobrze zarządzane i umiały odpowiedzialnie gospodarować powierzonymi funduszami.

Dotacje instytucjonalne

Jak co roku, sporą część budżetu Programu przeznaczaliśmy na dotacje instytucjonalne dla organizacji pozarządowych posiadających duży dorobek i osiągnięcia w dziedzinie, w której działają (kultura, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, współpraca międzynarodowa, etc.). Dotacje te mają pomóc organizacjom we wprowadzeniu zmian niezbędnych dla ich rozwoju i stabilizacji, w tworzeniu długofalowej strategii działania, różnicowaniu źródeł finansowania oraz podnoszeniu efektywności zarządzania posiadanymi środkami. W 2002 roku dotacje instytucjonalne otrzymało 20 organizacji.

Szklarnia

IV już edycję miał projekt *Szklarnia*, służący wspieraniu rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych. W 2002 roku *Szklarnia* adresowana była do małych i młodych organizacji zajmujących się pomocą społeczną i ochroną zdrowia na terenie województw: łódzkiego, małopolskiego, śląskiego i świętokrzyskiego. Projekt przeprowadzony był we współpracy z lokalnymi organizacjami partnerskimi: Krakowskim Forum Organizacji Socjalnych, Stowarzyszeniem OPUS z Łodzi, Stowarzyszeniem *Most* z Katowic i Stowarzyszeniem Rozwoju Lokalnego i Filantropii z Kielc. Zadaniem naszych partnerów było upowszechnienie informacji na temat możliwości uzyskania dotacji, pomoc lokalnym organizacjom w przygotowaniu wniosków, rozpatrzenie nadesłanych propozycji oraz monitorowanie przedsięwzięć realizowanych przez grantobiorców. Za pośrednictwem naszych partnerów przekazaliśmy 95 dotacji. Dotacje te (w wysokości do 3 000 zł) przeznaczone były m.in. na wynajęcie eksperta, udział w szkoleniach podnoszących kwalifikacje osób w zakresie zarządzania organizacją (obsługi księgowej, public relations, itp.), zakup oprogramowania czy literatury fachowej.

Informacja i komunikacja społeczna

We współpracy z Wspólnotą Roboczą Organizacji Socjalnych z Wrocławia, Wrocławskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszeniem *Szansa* z Głogowa oraz Stowarzyszeniem

Klon/Jawor realizowaliśmy w okresie od lipca 2001 do czerwca 2002 projekt *Informacja i komunikacja społeczna na Dolnym Śląsku*. Poprzez wykorzystanie nowych technologii (m.in. internetu), ułatwiających komunikację i dostęp do informacji, chcieliśmy doprowadzić do określenia problemów, z jakimi borykają się organizacje pozarządowe, wypracować strategię ich rozwiązywania i w efekcie bardziej zintegrować środowisko organizacji społecznych na Dolnym Śląsku. W ramach projektu opracowano również oprogramowanie (bezpłatne, oparte na otwartej licencji *open source*), które może być przydatne w działalności organizacji pozarządowych.

W projekcie uczestniczyło sto dwadzieścia różnego typu organizacji z całego Dolnego Śląska (m.in. z Bystrzycy Kłodzkiej, Legnicy, Głogowa, Oławy, Wołowa, Wałbrzycha, Dzierżoniowa, Zgorzelca, Ścinawy). Ze względu na swoją różnorodność pracowały one w sześciu grupach branżowych: bezdomność i ubodzy; rodzina i ochrona macierzyństwa; niepełnosprawni i chorzy; uzależnienia; dzieci i młodzież; czas wolny, rekreacja, rozwój zainteresowań. Zadaniem grup było: wypracowanie strategii współdziałania i rozwiązywania problemów w wybranych dziedzinach, wymiana pozytywnych i negatywnych doświadczeń, wspólne wykorzystywanie zasobów, reprezentowanie środowiska wobec administracji publicznej, podnoszenie kwalifikacji i obniżanie kosztów działalności. Każdą grupą opiekował się konsultant, który moderował jej spotkania, udzielał porad, pomagał w ubieganiu się o środki potrzebne do realizacji zadań członków grupy branżowej.

Łącznicy – specjaliści ds. rozwoju społecznego i funduszy europejskich

Aby pomóc trzeciemu sektorowi włączyć się w programowanie, monitorowanie oraz wydatkowanie unijnych funduszy strukturalnych, zainicjowaliśmy w 2002 roku tworzenie sieci specjalistów-łączników ds. rozwoju społecznego i funduszy europejskich. Pomysł spotkał się z zainteresowaniem organizacji pozarządowych. W pierwszym spotkaniu, zorganizowanym 8 marca, uczestniczyło 150 przedstawicieli organizacji pozarządowych z różnych branż i ze wszystkich województw. Organizacje te zaangażowały się w proces rekrutacji i prawie we wszystkich województwach wybrały po dwóch łączników regionalnych; dodatkowo wybrano trzech łączników branżowych z dziedziny ekologii i rolnictwa.

Łącznicy mają pomagać organizacjom pozarządowym w tym, aby w sposób najbardziej kompetentny i aktywny uczestniczyły one we wszystkich procesach związanych z przyjęciem przez Polskę funduszy strukturalnych. Pierwszym zadaniem łączników było przygotowanie koncepcji współpracy z organizacjami pozarządowymi, urzędami i instytucjami publicznymi (m. in. samorządem terytorialnym, Wojewódzkimi Urzędami Pracy, biurami obsługi programu Banku Światowego, Ośrodkami Doskonalenia Rolnictwa, agencjami rozwoju regionalnego, itp.) oraz mediami i biznesem. W miarę rozwoju projektu łącznicy podejmują kolejne zadania: rozwijanie stałej współpracy z Urzędami Marszałkowskimi, czuwanie nad przejrzystością systemu rekrutacji do regionalnych komitetów sterujących i monitorujących, opiniowanie strategii rozwoju regionalnego, programów operacyjnych itp., monitorowanie sposobu prowadzenia przetargów, informowanie organizacji o dostępnych funduszach pochodzących ze środków UE, służenie im radą w pisaniu szczególnie trudnych wniosków, pomaganie w budowaniu koalicji wokół projektów. Prawie wszyscy łącznicy mają oparcie instytucjonalne w lokalnych organizacjach pozarządowych, które udostępniają im zaplecze biurowo-techniczne. Każda z tych organizacji otrzymała od Fundacji dotację na pokrycie wydatków poniesionych przez łącznika (m. in. organizowanie spotkań, przygotowywanie mate-

riałów, podróże). Ponadto wspieramy łączników poprzez dostarczanie im aktualnych informacji, organizowanie cyklicznych spotkań i intensywnych szkoleń, udostępnianie analiz i ekspertyz, promowanie ich zadań i ułatwianie nawiązywania kontaktów z administracją publiczną oraz przez dofinansowanie wybranych działań.

Projekt realizowany jest w ścisłej współpracy z Programem Współpracy Międzynarodowej Fundacji Batorego i Przedstawicielstwem Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli.

Masz głos, masz wybór. Samorząd jest Twój!

Masz głos, masz wybór to także nowy – zaplanowany na cztery lata – projekt, którego celem jest wzmocnienie zainteresowania obywateli udziałem w wyborach i budowanie poczucia współodpowiedzialności wyborców i wybieranych. Chcemy przekonywać, że kartką wyborczą można coś zmienić, że obywatele, a nie tylko silne grupy nacisku, mają wpływ na to, co dzieje się wokół nas. Jesienią 2002 roku, przed wyborami samorządowymi, przeprowadziliśmy – wspólnie z „Gazetą Wyborczą” i Stowarzyszeniem Gazet Lokalnych – kampanię informacyjną. 16 października w ogólnopolskim wydaniu „Gazety Wyborczej” ukazał się tekst rozpoczynający kampanię zachęcającą obywateli do udziału w wyborach samorządowych. W regionalnych dodatkach „Gazety” oraz w prasie lokalnej ukazały się przygotowane przez Fundację krótkie teksty-ściągawki dotyczące najważniejszych aspektów życia gminy (bezpieczeństwo publiczne, edukacja, zdrowie, pomoc socjalna, kultura, ekologia, usługi komunalne, wspieranie przedsiębiorczości i zatrudnienie, przyjazny i sprawny urząd). „Ściągawki” te miały pomóc wyborcom zorientować się, czego mogą oczekiwać od władz samorządowych, jakie obietnice składane przez kandydatów są realne.

We współpracy z oddziałami Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, organizacjami skupionymi w sieci SPLOT oraz z Małopolskim Forum Edukacji Europejskiej w około 180 gminach zebrane zostały obietnice składane przez najpoważniejszych kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów. Zebrane informacje posłużą do monitorowania realizacji obietnic przez tych kandydatów, którzy zwyciężyli w wyborach.

Seminarium *Prawne i finansowe aspekty tworzenia kapitału żelaznego*

W dniach 6-7 czerwca Fundacja Batorego, we współpracy z Fundacją Forda i przy wsparciu finansowym Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe i Ambasady Stanów Zjednoczonych, zorganizowała międzynarodowe seminarium poświęcone prawnym i finansowym aspektom budowy kapitału żelaznego i efektywnego nim zarządzania. Seminarium – mimo swego specjalistycznego i wąskiego tematu – cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród polskich organizacji pozarządowych, co pokazuje, jak wielu z nas myśli o tworzeniu stabilnych podstaw swojej działalności.

Uczestniczący w seminarium paneliści z USA, Europy Zachodniej i krajów grupy wyszehradzkiej: Barry Gaberman, wiceprezes Fundacji Forda, Carl Carstensen, dyrektor finansowy Fundacji Volkswagena z Niemiec, Nilda Bullain, ekspert Międzynarodowego Ośrodka Prawa Non-Profit z Budapesztu, Pavlina Kalousowa, dyrektor Czeskiego Forum Darczyńców i Milan Andrejkovic z Centrum Non-Profit w Słowacji oraz prof. Hubert Izdebski i mec. Tomasz Kacymirow przedstawili obowiązujące w ich państwach regulacje prawne i podatkowe dotyczące tworzenia kapitału wieczystego

fundacji i zarządzania aktywami. Z prezentacji tych wynikało, że jeśli chodzi o uwarunkowania prawne dotyczące budowy kapitału wieczystego, Polska pozostaje w tyle nie tylko za Stanami Zjednoczonymi i Europą Zachodnią, ale też za krajami grupy wyszehradzkiej.

Swoimi doświadczeniami na temat zarządzania kapitałem żelaznym podzielili się Carl Carstensen z Fundacji Volkswagena, Livia Harringova ze słowackiej Fundacji Ekopolis, Sandor Koles z Fundacji Karpackiej, Tomasz Perkowski z Fundacji na rzecz Nauki Polskiej oraz Marcin Murawski z Banku Handlowego zarządzający aktywami Fundacji Kronenberga. Jacek Wojnarowski, dyrektor Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, Robert Thomas, konsultant EastWest Institute prowadzący badania warunków prawno-podatkowych dla tworzenia i zarządzania kapitałem żelaznym w Europie Środkowej, oraz przedstawiciele polskiego sektora finansowego: Banku Handlowego, firm zarządzających funduszami i funduszy inwestycyjnych zastanawiali się, co należałoby zmienić, aby stworzyć bardziej sprzyjające warunki do tworzenia przez fundacje kapitału żelaznego i efektywnego nim zarządzania.

Podczas seminarium zastanawiano się nad tym, jakie warunki powinna spełnić fundacja, która myśli o budowie kapitału wieczystego i kiedy w ogóle warto myśleć o jego budowie. Otwierający seminarium Barry Gaberman z Fundacji Forda wskazał na – jak to określił – „tyranię liczb”, wyliczając, przy użyciu prostej formuły, że fundacja, która chce wydawać rocznie 1 mln na swoją działalność programową z przychodów od kapitału i wciąż zachować jego wartość, musi zgromadzić 25 mln. Gaberman stwierdził również, że choć nie ma uniwersalnych standardów określających minimalną wartość kapitału wieczystego, to w świecie fundacji uważa się, że warto podjąć wysiłek budowy kapitału, jeśli dochód z niego jest w stanie pokryć 15-20% budżetu organizacji. Do warunków podstawowych, jakie muszą zostać spełnione przez organizację zabiegającą o zdobycie środków na kapitał wieczysty, Gaberman zaliczył: wybitne osiągnięcia w dziedzinach, które leżą w polu działania fundacji, silne przywództwo i doświadczone kierownictwo, co najmniej jedną udaną zmianę dyrekcji i zarządu, aktywny i zróżnicowany zarząd faktycznie kierujący fundacją, stabilność i przejrzystość finansową na przestrzeń kilku ostatnich lat, prowadzenie audytu wyników finansowych, zróżnicowaną bazę źródeł finansowania. Niezbędne jest też wypracowanie klarownego planu zebrania środków na kapitał, powołanie komisji finansowej i przyjęcie strategii inwestowania pozyskanych środków oraz polityki wydawania przychodów z kapitału.

Dotacje instytucjonalne

**Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne
Teatr Grodzki
Bielsko-Biała**

Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie edukacji przez sztukę: programy edukacji teatralnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych ze szczególnym uwzględnieniem grup dysfunkcyjnych.
100 000 zł

**Elbląskie Centrum Wspierania Inicjatyw
Pozarządowych
Elbląg**

Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej: wspieranie organizacji pozarządowych na terenie województwa pomorskiego i warmińsko-mazurskiego
75 000 zł

**Fundacja Centrum Stosunków
Międzynarodowych
Warszawa**

Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie polityki międzynarodowej: badania, raporty, publikacje, konferencje
350 000 zł

Fundacja Instytut Spraw Publicznych Warszawa	Dotacja na prowadzenie działalności statutowej i realizację projektów badawczych: „Kariery i ograniczenia karier polskich kobiet”, „Szkoly niepubliczne – osiągnięcia pierwszej dekady”, „Trzeci sektor a działalność pożytku publicznego”, „Reformy społeczne w Polsce. Bilans dekady”	220 000 zł
Fundacja Judaica – Centrum Kultury Żydowskiej Kraków	Dotacja na prowadzenie działalności statutowej: ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego Żydów w Polsce	75 000 zł
Fundacja Mielnica Konin	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	120 000 zł
Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (w 2002 roku przekazano I ratę w wysokości 20 000 zł)	100 000 zł
Fundacja Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie edukacji i współpracy międzynarodowej	100 000 zł
Fundacja Wspólna Droga Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie pomocy społecznej: tworzenie stabilnego systemu pozyskiwania środków od firm komercyjnych na cele charytatywne	150 000 zł
Itaka Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Problemem Zaginięcia Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie pomocy ludziom dotkniętym problemem zaginięcia: poszukiwanie zaginionych, pomoc rodzinom osób zaginionych, monitoring pracy policji i prokuratury, działania informacyjne, edukacyjne i prewencyjne (dotacja na dwa lata)	200 000 zł
Krakowska Fundacja Hamlet Kraków	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych psychicznie	80 000 zł
Ośrodek Informacji Środowisk Kobięcych OŚKA Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie edukacji, informacji i upowszechniania problematyki kobiecej oraz wspierania organizacji kobiecych	200 000 zł
Polska Fundacja im. Roberta Schumana Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie edukacji europejskiej: szkolenia, konferencje, publikacje, programy badawcze	180 000 zł
Polskie Stowarzyszenie Edukacji Prawnej Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie edukacji prawnej, praw człowieka, równości praw kobiet i dzieci (dotacja na dwa lata)	100 000 zł
Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Wałbrzych	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej: wspieranie organizacji pozarządowych na terenie województwa dolnośląskiego i lubuskiego	80 000 zł
Stowarzyszenie Auxilium Nysa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej w dziedzinie opieki paliatywnej	80 000 zł
Stowarzyszenie Jowisz Jelenia Góra	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej: prowadzenie działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży oraz wspieranie grup samopomocowych (w 2002 roku przekazano I ratę w wysokości 70 000 zł)	120 000 zł

Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej na rzecz aktywizacji i integracji społecznej oraz przeciwdziałania dyskryminacji osób niepełnosprawnych (dotacja na dwa lata; 20 000 zł z Funduszu Commercial Union) 250 000 zł
Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych STOP Warszawa	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej: podnoszenie jakości szkoleń i umiejętności trenerskich, wydawanie publikacji, prowadzenie bazy danych o trenerach i szkoleniach dla organizacji (dotacja na dwa lata) 100 000 zł
Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS Wrocław	Dotacja na rozwój instytucjonalny i prowadzenie działalności statutowej na rzecz organizacji socjalnych i podopiecznych tych organizacji (w 2002 roku przekazano I ratę w wysokości 60 000 zł) 120 000 zł

Szklarnia

Krakowskie Forum Organizacji Socjalnych KraFOS Kraków	Realizacja IV edycji projektu <i>Szklarnia</i> adresowanego do małych organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia na terenie województwa małopolskiego: przekazano dotacje 22 organizacjom 86 900 zł
Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS Łódź	Realizacja IV edycji projektu <i>Szklarnia</i> adresowanego do małych organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia na terenie województwa łódzkiego: przekazano dotacje 29 organizacjom 87 800 zł
Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego i Filantropii Kielce	Realizacja IV edycji projektu <i>Szklarnia</i> adresowanego do małych organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia na terenie województwa świętokrzyskiego: przekazano dotacje 19 organizacjom 57 710 zł
Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych Most Katowice	Realizacja IV edycji projektu <i>Szklarnia</i> adresowanego do małych organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia na terenie województwa śląskiego: przekazano dotacje 25 organizacjom 90 900 zł
Monitoring	Opracowanie kwestionariuszy i monitoring efektów realizacji projektu <i>Szklarnia</i> w latach 2000-2001 3 500 zł

Informacja i komunikacja społeczna

Stowarzyszenie Demokratyczna Unia Kobiet Klub Wrocławski Wrocław	Realizacja projektu <i>Informacja i komunikacja społeczna</i> – prowadzenie spotkań grupy branżowej rodzina i ochrona macierzyństwa 5 200 zł
Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Szansa Głogów	Realizacja projektu <i>Informacja i komunikacja społeczna</i> – prowadzenie grupy branżowej dzieci i młodzież 38 600 zł
Stowarzyszenie Klon/Jawor Warszawa	Realizacja projektu <i>Lokalne grupy ekspertów</i> dotyczącego rozwoju umiejętności stosowania nowych technologii w pracy organizacji pozarządowych (160 000 zł ze środków programu regionalnego OSI Informacja) 180 000 zł
Wrocławski Sejmik Osób Niepełnosprawnych Wrocław	Realizacja projektu <i>Informacja i komunikacja społeczna</i> – prowadzenie zespołu konsultantów i sekretarzy odpowiedzialnych za pracę trzech grup branżowych: uzależnienia, niepełnosprawni i chorzy oraz bezdomność (26 800 ze środków programu regionalnego OSI Informacja) 61 200 zł

Wspólnota Robocza Organizacji Socjalnych Wrocław	Realizacja projektu <i>Informacja i komunikacja społeczna</i> – prowadzenie zespołu konsultantów technicznych i public relations, opieka nad stroną internetową www.wros.ngo.pl/iks , organizacja akcji promujących projekt na Dolnym Śląsku (dotacja ze środków programu regionalnego OSI Informacja)	53 200 zł
Ewa Kobus, Tomasz Rusiecki Wrocław	Udział w spotkaniu konsultantów programu <i>Circuit Riders</i> w Orlando, USA (dotacja ze środków programu regionalnego OSI Informacja)	11 254,16 zł
Szkolenia	Szkolenia i spotkania konsultantów i sekretarzy grup branżowych	11 670,03 zł
Cyklotron	Opracowanie oprogramowania <i>Cyklotron (open source)</i> na potrzeby organizacji pozarządowych oraz prowadzenie serwera free.ngo.pl	59 932,50 zł

Łącznicy – specjaliści ds. rozwoju społecznego i funduszy europejskich

Centrum Szkoleniowe Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Szczecin	Dotacja na działania łącznika w województwie zachodnio-pomorskim (łącznik: Anna Łączkowska)	7 000 zł
Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Elbląg	Dotacja na działania łącznika w województwie warmińsko-mazurskim (łącznik: Bartłomiej Głuszak)	6 640 zł
Fundacja Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży Toruń	Dotacja na działania łącznika w województwie kujawsko-pomorskim (łącznik: Wojciech Szymczak)	6 000 zł
Fundacja Familijny Poznań Poznań	Dotacja na działania łącznika w województwie wielkopolskim (łącznik: Andrzej Grzybowski)	6 640 zł
Fundacja Fuga Mundi Lublin	Dotacja na działania łącznika w województwie lubelskim (łącznik: Marek Piasecki)	7 020 zł
Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego Szczecin	Dotacja na działania łącznika w województwie zachodnio-pomorskim (łącznik: Grzegorz Augustowski)	6 720 zł
Fundacja Pokolenia Pelplin	Dotacja na działania łącznika w województwie pomorskim (łącznik: Aleksandra Mąkosza, do 30 września 2002 współpracująca z Pelplińskim Centrum Dzieci i Młodzieży <i>Nowa Era</i>)	4 640 zł
Lubuskie Centrum Szkoleniowe Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Zielona Góra	Dotacja na działania łączników w województwie lubuskim (łącznicy: Małgorzata Rulińska, Kazimierz Kisiel)	13 880 zł
Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej Kraków	Dotacja na działania łącznika w województwie małopolskim (łącznik: Stanisław Alwasiak)	6 600 zł
Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej Opole	Dotacja na działania łącznika w województwie opolskim (łącznik: Jadwiga Siłarska)	6 680 zł
Ośrodek Badań i Edukacji Europejskiej Poznań	Dotacja na działania łącznika w województwie wielkopolskim (łącznik: Beata Przybylska)	6 400 zł
Ośrodek Pomocy Społecznej Kluźce	Dotacja na działania łącznika w województwie małopolskim (łącznik: Agnieszka Ścigaj)	2 000 zł

Ośrodek Samorządu Lokalnego Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Olsztyn	Dotacja na działania łącznika w województwie warmińsko-mazurskim (łącznik: Dorota Czarzasta)	6 000 zł
Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych Białystok	Dotacja na działania łącznika w województwie podlaskim (łącznik: Barbara Szczerbińska)	6 496 zł
Pelplińskie Centrum Dzieci i Młodzieży <i>Nowa Era</i> Pelplin	Dotacja na działania łącznika w województwie pomorskim (łącznik: Aleksandra Mąkosza, od 1 października 2002 współpracująca z Fundacją <i>Pokolenia</i>)	2 000 zł
Polski Klub Ekologiczny Gliwice	Dotacja na działania łącznika w województwie śląskim (łącznik: Ewa Hajduk)	6 600 zł
Polski Związek Głuchych Rzeszów	Dotacja na działania łącznika w województwie podkarpackim (łącznik: Dorota Rosińska-Jęzczmienionka)	2 000 zł
Pomorsko-Kujawskie Centrum Demokracji Lokalnej Bydgoszcz	Dotacja na działania łącznika w województwie kujawsko-pomorskim (łącznik: Ryszard Kamiński)	6 480 zł
Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS Łódź	Dotacja na działania łącznika w województwie łódzkim (łącznik: Łukasz Waszak)	6 250 zł
Stowarzyszenie <i>Dialog Społeczny</i> Warszawa	Dotacja na działania łącznika w województwie mazowieckim (łącznik: Marzena Mendza-Drozd)	2 000 zł
Stowarzyszenie Lubelski Ośrodek Samopomocy LOS Lublin	Dotacja na działania łącznika w województwie lubelskim (łącznik: Ewa Paszkiewicz)	6 240 zł
Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju <i>Agro-Group</i> Białystok	Dotacja na działania łącznika w województwie podlaskim (łącznik: Piotr Znanięcki)	6 000 zł
Stowarzyszenie Parlament Młodzieży Przemyśl	Dotacja na działania łącznika w województwie podkarpackim (łącznik: Mariusz Kwiatkowski)	2 000 zł
Śląskie Forum Organizacji Socjalnych KAFOS Katowice	Dotacja na działania łącznika w województwie śląskim (łącznik: Anna Kruczek)	2 000 zł
Świętokrzyskie Centrum Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Kielce	Dotacja na działania łączników w województwie świętokrzyskim (łącznicy: Dorota Lasocka i Piotr Sadłocha)	4 000 zł
Zrzeszenie Organizacji Samopomocowych <i>Sukurs</i> Gdańsk	Dotacja na działania łącznika w województwie pomorskim (łącznik: Marek Hola)	6 000 zł
Szkolenia i spotkania	Organizacja cyklu spotkań i szkoleń dla łączników – specjalistów ds. rozwoju społecznego i funduszy europejskich	19 796,11 zł

Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS
Łódź

Przeprowadzenie akcji zbierania obietnic składanych w czasie kampanii wyborczej do samorządów lokalnych przez kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów w 65 gminach w różnych regionach Polski

12 400 zł

Masz głos, masz wybór. Samorząd jest Twój!

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Warszawa	Przeprowadzenie akcji zbierania obietnic składanych w czasie kampanii wyborczej do samorządów lokalnych przez kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów w 80 gminach w różnych regionach Polski	16 000 zł
Małopolskie Forum Edukacji Europejskiej Kraków	Przeprowadzenie akcji zbierania obietnic składanych w czasie kampanii wyborczej do samorządów lokalnych przez kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów w 5 gminach w regionie małopolskim i podkarpackim	2 000 zł
Stowarzyszenie Gazet Lokalnych Warszawa	Koordinacja akcji monitoringu obietnic wyborczych w środowisku prasy lokalnej	15 000 zł

Inne

Fundacja Centrum Organizacji Pożyczkowych Warszawa	Przygotowanie raportu na temat różnych modeli funkcjonowania instytucji mikrofinansowych w krajach Europy Wschodniej i Środkowej oraz organizacja V Dorocznej Konferencji Naukowej Instytucji Mikrofinansowych krajów Europy Środkowo-Wschodniej i krajów b. ZSRR (dotacja ze środków Programu Rozwoju Gospodarczego OSI)	120 000 zł
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Warszawa	Realizacja programu <i>Przeciw bezradności</i> – ewaluacja skuteczności interwencyjnych programów społecznych	46 200 zł
Fundacja Wspólna Droga Warszawa	Realizacja II części projektu <i>Szybki dostęp do pomocy</i> – aktualizacja i rozbudowa serwisu internetowego	11 200 zł
Stowarzyszenie Bank Drugiej Ręki Warszawa	Projekt <i>Usprawnienie działalności Banku Drugiej Ręki</i>	40 000 zł
Stowarzyszenie Szkoła Liderów Warszawa	Realizacja projektów szkoleniowych adresowanych do młodzieży i organizacji pozarządowych	49 766,71 zł
Zakład Społeczeństwa Obywatelskiego Instytutu Filozofii i Socjologii PAN Warszawa	Konwersatorium <i>Samoorganizacja społeczeństwa polskiego – trzeci sektor w jednoczącej się Europie</i> (kontynuacja rozpoczętego w 1996 roku konwersatorium poświęconego problemom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce)	22 600 zł
Seminarium	Organizacja seminarium <i>Prawne i finansowe aspekty tworzenia kapitału żelaznego</i> (seminarium współfinansowane przez: Fundację Forda – 7 063,59 zł, Polsko-Amerykańską Fundację Wolności – 6 760,48 zł, Ambasadę Amerykańską – 3 776 zł oraz Trust for Civil Society, który pokrył koszty wyżywienia uczestników)	27 600,07 zł
Konsultacje	Konsultacje i doradztwo dla organizacji pozarządowych – grantobiorców Fundacji Batorego – w zakresie zarządzania finansami	34 474,56 zł

Dotacje:	3 952 216,87 zł
Spotkania i szkolenia:	154 973,27 zł
Koszty realizacji programu:	297 902,61 zł
RAZEM:	4 405 092,75 zł

Program Edukacji Prawnej

Zadaniem Programu jest inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć dotyczących: upowszechniania wiedzy i informacji z zakresu prawa, kształtowania kultury prawnej, pomocy w poznawaniu i stosowaniu przez obywateli dostępnych środków ochrony prawnej.

W roku 2002 koncentrowaliśmy się przede wszystkim na działaniach zwiększających dostęp obywateli do wiedzy i informacji prawnej, ułatwiających korzystanie z dostępnych środków pomocy prawnej oraz wspierających obywateli w dochodzeniu swoich praw. Staraliśmy się, aby projekty przez nas wspierane dostarczały wiedzy praktycznej i użytecznej w codziennym rozwiązywaniu problemów życiowych. Zwracaliśmy uwagę na inicjatywy, które pomagały obywatelom odnaleźć się w gąszczu przepisów i procedur prawnych, dawały im wiedzę i umiejętność korzystania z dostępnych środków pomocy prawnej w dochodzeniu swoich praw. Dużą wagę przywiązywaliśmy do tego, żeby finansowane przez nas projekty były realizowane we współpracy z lokalnymi instytucjami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi, a także, by posiadały wizję dalszego rozwoju i finansowania.

Głównym partnerem Programu były organizacje pozarządowe, jako że odgrywają one istotną rolę w procesie stosowania i przestrzegania prawa, tak przez obywateli, jak i przez różne organa władzy. Do nich też adresowana była nasza pomoc finansowa. Najważniejsze z organizacji pozarządowych, z którymi współpracowaliśmy w roku 2002 to: Międzynarodowa Komisja Prawników, Związek Stowarzyszeń Biur Porad Obywatelskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji i Stowarzyszenie Sędziów Polskich *Iustitia*.

W ramach działań zmierzających do zwiększenia dostępu do informacji i pomocy prawnej kontynuowaliśmy wsparcie dla Uniwersyteckich Poradni Prawnych oraz dla Biur Porad Obywatelskich. Zadaniem tych instytucji jest dostarczanie bezpłatnej i bezstronnej informacji prawnej oraz udzielanie porad osobom w trudnej sytuacji życiowej przez odpowiednio przeszkolonych doradców (Biura Porad Obywatelskich) lub studentów prawa działających pod kierunkiem i nadzorem pracowników naukowych i doświadczonych prawników (Uniwersyteckie Poradnie Prawne). W roku 2002 przekazaliśmy dotacje dla 27 istniejących lub nowopowstałych Biur Porad Obywatelskich. Przekazaliśmy również dotacje na rzecz utworzonej w roku 2002 Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych oraz Uniwersyteckiej Poradni Prawnej utworzonej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

Wspieraliśmy organizacje, które zajmują się pomocą i poradnictwem prawnym dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, np. Fundację *Itaka*, która pracuje z osobami dotkniętymi problemem zaginięcia, organizacje wspierające osoby niepełnosprawne czy biura porad prawnych dla społeczności romskiej. Istotne znaczenie dla Programu miały projekty edukacyjne z za-

kresu prawa i praw człowieka, obejmujące zarówno normy prawa polskiego, jak i międzynarodowego. Wspieraliśmy projekty, które skierowane były do osób najbardziej potrzebujących rzetelnej informacji prawnej (niepełnosprawnych, ofiar przemocy, byłych więźniów) oraz do młodzieży. Przyznaliśmy też dotacje organizacjom wykorzystującym dostępne instrumenty prawne, by działać na rzecz obywateli i reprezentować ich przed sądami i organami administracyjnymi; dotowaliśmy m.in. projekty Suwalskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Osób Chorych Psychiczenie *Nadzieja* oraz Stowarzyszenia *Otwarte Drzwi*. Dotacje uzyskały też lokalne grupy obywatelskie przeciwdziałające korupcji współpracujące z Programem Przeciw Korupcji oraz organizacje zajmujące się propagowaniem mediacji: Fundacja Partners Polska oraz Stowarzyszenie Polskie Centrum Mediacji.

Wspólnie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji i Międzynarodową Komisją Prawników kontynuowaliśmy prace w ramach Centrum Informacji Prawnej dla Osób Niepełnosprawnych. W roku 2002 rozpoczęto organizację cyklu debat dotyczących najważniejszych problemów osób niepełnosprawnych. We współpracy ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich *Iustitia* kontynuowaliśmy realizację projektu *Obywatel w sądzie*, w ramach którego powstają w sądach miejsca, gdzie każdy może zapoznać się z przejrzystą informacją dotyczącą podstawowych zagadnień prawnych. Wydajemy przygotowane przez sędziów broszury *Twoje prawa w sądzie*, dofinansowaliśmy również wydanie poradników przygotowywanych przez organizacje pozarządowe, m.in. przez Stowarzyszenie *Klon/Jawor*, Fundację *Akcja*, Fundację Instytut na rzecz Państwa Prawa.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich *Iustitia* oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka kontynuowaliśmy organizację cyklu spotkań *Dziennikarz w sądzie* dla sędziów i dziennikarzy – sprawozdawców sądowych. Spotkania takie odbyły się w Lublinie, Słupsku oraz Białymstoku. W 2002 roku po raz czwarty został zorganizowany konkurs dla redakcji i dziennikarzy mediów lokalnych na cykle artykułów o tematyce prawnej. Konkurs zachęcił dziennikarzy i redakcje lokalnych gazet do pisania o zagadnieniach prawnych, a co za tym idzie podnoszenia wiedzy i świadomości prawnej wśród społeczności lokalnych. Na tę edycję konkursu napłynęły materiały z 11 tygodników i dwutygodników lokalnych. Komisja konkursowa przyznała 2 nagrody i 1 wyróżnienie dla redakcji oraz wyróżnienie indywidualne dla autora tekstu.

W 2002 roku działania Programu współfinansowane były przez Instytut Konstytucjonalizmu i Prawa – COLPI (659 331,68 zł) oraz Program Monitoringu Akcesji do Unii Europejskiej – EUAMP (58 310,01 zł), działające w ramach Open Society Institute, Budapeszt.

Biura Porad Obywatelskich i Uniwersyteckie Poradnie Prawne

Agencja Rozwoju Regionu Mazowsza Północno-Wschodniego Ostrołęka	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Ostrołęki	12 000 zł
Fundacja im. Jana Pawła II Lubaczów	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Lubaczowa	23 000 zł
Fundacja Międzynarodowe Centrum Kształcenia i Rozwoju Gospodarczego Mielec	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Mielca i okolic	15 000 zł
Fundacja Wspierania Młodzieży Bonus Warszawa	Zorganizowanie Biur Porad Obywatelskich dla trzech podwarszawskich powiatów (Legionowo, Pruszków, Wołomin)	20 000 zł
Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju Kawęczyn	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Kawęczyna i okolic	14 000 zł
Międzynarodowe Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społecznego Suwałki	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Suwałk	4 000 zł
Mikołajskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych Mikołajki	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Mikołajek i okolic	18 000 zł
Puławskie Forum Organizacji i Stowarzyszeń Razem Puławy	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Puław i okolic	16 000 zł
Stowarzyszenie Akcja Społeczna SAS Gdańsk	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Gdańska	23 000 zł
Stowarzyszenie Animatorów Kultury na Wsi Jonkowo	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Olsztyna	17 000 zł
Stowarzyszenie Biuro Porad Obywatelskich Wrocław	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Wrocławia	30 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej CIS Przemysł	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Przemysła	40 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej CIS Warszawa	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Warszawy	55 000 zł
Stowarzyszenie Kobiet Awans Wałbrzych	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Wałbrzycha	5 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Osób Bezrobotnych Ostrowiec Świętokrzyski	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego	8 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Inicjatyw Rozwoju Ziemi Oświęcimskiej Oświęcim	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Oświęcimia i okolic	8 000 zł

Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka Dębica	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Dębicy i okolicznych gmin	20 000 zł
Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Garwolin	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Garwolina i okolic	10 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Niematerialnej Szansa Krosno	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Krosna i okolicznych gmin	22 000 zł
Stowarzyszenie Prawo-Obywatel-Demokracja Wieruszów	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Wieruszowa	25 000 zł
Stowarzyszenie Razem Gdynia	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Gdyni	19 000 zł
Stowarzyszenie Romów Kraków	Prowadzenie Biura Porad Prawnych dla ludności romskiej	10 000 zł
Stowarzyszenie Tęcza Węgorzewo	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Węgorzewa i okolic	14 000 zł
Stowarzyszenie Wielkopolska Inicjatywa Obywatelska Poznań	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Poznania	30 000 zł
Stowarzyszenie Wielkopolska Obywatelska Konin	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Konina	31 000 zł
Stowarzyszenie Wspierania Poradnictwa Obywatelskiego Łomża	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Łomży	39 000 zł
Śląska Fundacja na rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości i Wspierania Inicjatyw Lokalnych Pro Futuro Katowice	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Katowic	8 000 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Częstochowa	Bezpłatne poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Częstochowy i okolic	10 000 zł
Związek Stowarzyszeń Biur Porad Obywatelskich Warszawa	Opracowanie internetowej bazy informacyjnej dla biur porad obywatelskich	26 100 zł
Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych Warszawa	Dotacja na rozpoczęcie działalności Fundacji, której celem jest promocja i rozwój poradnictwa uniwersyteckiego i systemu edukacji prawnej w Polsce oraz współpraca w tej dziedzinie z uniwersytetami w Europie Środkowej i Wschodniej	42 250 zł
Katolicki Uniwersytet Lubelski Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Lublin	Utworzenie Uniwersyteckiej Poradni Prawnej, w ramach której studenci prawa pod nadzorem doświadczonych prawników będą udzielać porad prawnych osobom potrzebującym pomocy	12 000 zł

Edukacja, informacja i poradnictwo prawne

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej Gliwice	Opracowanie informatora na temat używania języków różnych mniejszości narodowych jako pomocniczych języków urzędowych w wybranych krajach europejskich	5 000 zł
Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych Elbląg	Prowadzenie punktu poradnictwa prawnego dla osób niepełnosprawnych	23 700 zł
Fundacja Akcja Warszawa	Opracowanie poradnika dla osób opuszczających zakład karny	8 000 zł
Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa Lublin	Opracowanie broszury na temat praw i obowiązków cudzoziemców ubiegających się o status uchodźcy w Polsce	4 600 zł
Fundacja Partners Polska Warszawa	Pilotaż kampanii informacyjnej skierowanej do sędziów orzekających w sprawach rodzinnych i rozwodowych w sprawie upowszechnienia mediacji rodzinnej	12 630 zł
Itaka Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Problemem Zaginięcia Warszawa	Prowadzenie telefonu zaufania dla osób zaginionych i ich rodzin	40 000 zł
Lubuskie Stowarzyszenie na rzecz Kobiet Baba Zielona Góra	Opracowanie ulotki na temat przemocy domowej <i>Powiedz: nie</i>	5 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Skarszewy	Edukacja i pomoc prawna skierowana do osób niepełnosprawnych i ich rodzin	16 450 zł
Polskie Towarzystwo Pracowników Socjalnych Warszawa	Opracowanie informatora o uprawnieniach i przepisach dotyczących osób, które uzyskały status uchodźcy	7 400 zł
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Szczecin	Prowadzenie punktu pomocy prawnej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	6 000 zł
Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Wyspa w Mieście Zabrze	<i>Skorzystaj z prawa</i> – cykl szkoleń i poradnictwo prawne dla ofiar przestępstw	6 000 zł
Stowarzyszenie Forum Ziemia Grodkowska Grodków	<i>Z urzędem na Ty</i> – zorganizowanie punktu informacji prawnej dla osób w trudnej sytuacji życiowej	2 000 zł
Stowarzyszenie Gazet Lokalnych Warszawa	Realizacja programu pomocy prawnej dla gazet lokalnych	80 000 zł
Stowarzyszenie Klon/Jawor Warszawa	<i>Prawo pomocy społecznej</i> – opracowanie i udostępnienie bazy informacyjnej o uprawnieniach podopiecznych pomocy społecznej	16 000 zł
Stowarzyszenie Międzynarodowa Komisja Prawników – Polska Sekcja Warszawa	<i>Prawo dla niepełnosprawnych</i> – bezpłatne poradnictwo i rzecznictwo praw osób niepełnosprawnych	20 000 zł
Stowarzyszenie Obywatelska Solidarność Warszawa	Zorganizowanie punktu porad prawnych dla osób w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych	9 000 zł

Stowarzyszenie <i>Otwarte Drzwi</i> Warszawa	Poradnictwo obywatelskie i edukacja młodzieży upośledzonej umysłowo i zagrożonej marginalizacją społeczną	26 000 zł
Stowarzyszenie Polski Ośrodek Praw Człowieka Kraków	Opracowanie strony internetowej z informacjami na temat problemów dostępu do zawodów prawniczych	5 500 zł
Stowarzyszenie Polskie Centrum Mediacji Warszawa	Ogólnopolski konkurs dla uczniów gimnazjów <i>Rozwiązuję spory bez przemocy, czyli co wiem o sprawiedliwości naprawczej</i>	22 500 zł
Stowarzyszenie Pomocy Niestyszącym Słyszę Serce Łódź	Zorganizowanie punktu informacji prawnej dla osób niesłyszących	5 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Społecznej Socjal Braniewo	Prowadzenie punktu bezpłatnego poradnictwa socjalno-prawnego dla osób w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem byłych więźniów	5 000 zł
Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji Warszawa	<i>Prawo dla niepełnosprawnych</i> – bezpłatne poradnictwo i rzecznictwo praw osób niepełnosprawnych	46 000 zł
Stowarzyszenie Serce Dzieciom Stargard Szczeciński	Zorganizowanie punktu informacji prawnej dla ofiar przemocy w rodzinie	9 000 zł
Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia Warszawa	Organizacja cyklu szkoleń dla sędziów	39 000 zł
Suwalskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Chorych Psychiczenie Nadzieja Suwałki	Dofinansowanie działalności Rzecznika Praw Pacjenta Chorego Psychiczenie	19 200 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Poznań	Utworzenie punktu pomocy prawnej dla dzieci będących ofiarami przestępstw i ich rodzin	5 000 zł
Towarzystwo Edukacyjne Wiedza Powszechna Gdańsk	Program edukacji prawnej dla uczniów wiejskich szkół zawodowych	4 000 zł
Uniwersytet Warszawski, Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji, Ośrodek Badań Praw Człowieka Warszawa	Realizacja projektu badawczego dotyczącego prawnych i społecznych warunkowań przemocy wobec kobiet	19 800 zł
Związek Stowarzyszeń Sejmik Organizacji Pozarządowych Poznań	Prowadzenie punktu informacji prawnej dla organizacji pozarządowych i osób potrzebujących pomocy	8 000 zł

Lokalne grupy obywatelskie przeciwdziałające korupcji

Stowarzyszenie Federacji Zielonych Tychy	<i>Przejrzysta gmina</i> – monitoring współpracy gminy Tychy z organizacjami pozarządowymi realizowany przez Obywatelską Grupę Antykorupcyjną z Tych	7 500 zł
Stowarzyszenie Klub Ekologiczny Wyszków	Konkurs edukacyjny dla młodzieży dotyczący zagadnień antykorupcyjnych przygotowany przez Obywatelską Grupę Antykorupcyjną z Wyszkowa	1 500 zł

<p>Stowarzyszenie Moderatorów Obywatelskiego Społeczeństwa MOS Pułtusk</p>	<p><i>Moja ojczyzna przejrzystym krajem</i> – konkurs edukacyjny dla młodzieży przygotowany przez Obywatelską Grupę Antykorupcyjną z Pułtuską</p> <p style="text-align: right;">1 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Obrony Praw Obywatelskich Powiatu Tatrzańskiego Zakopane</p>	<p>Prowadzenie przez Obywatelską Grupę Antykorupcyjną z Zakopanego punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób, które zetknęły się z korupcją</p> <p style="text-align: right;">3 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Prawo-Obywatel-Demokracja Wieruszów</p>	<p><i>Edukacja obywatelska – stop korupcji</i> – uruchomienie przez Obywatelską Grupę Antykorupcyjną z Wieruszowa punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób, które zetknęły się z korupcją</p> <p style="text-align: right;">5 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Ruch Kobiet do Walki z Rakiem Piersi Dębica</p>	<p><i>Młodzież kontra korupcja</i> – spotkania i dyskusje oraz konkursy edukacyjne w szkołach powiatu dębickiego; projekt przygotowany przez nieformalną Dębicką Grupę Antykorupcyjną</p> <p style="text-align: right;">4 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych Asocjacje Warszawa</p>	<p><i>Przezroczyste dotacje</i> – monitoring współpracy między samorządem Warszawy a organizacjami pozarządowymi prowadzony przez Warszawską Grupę Antykorupcyjną</p> <p style="text-align: right;">7 840 zł</p>
<p>Transparency International-Polska Warszawa</p>	<p>Przygotowanie raportu o skali zjawiska korupcji w Polsce na podstawie przeglądu prasy z kilku ostatnich lat</p> <p style="text-align: right;">20 000 zł</p>

Konkurs dla prasy lokalnej

<p>„Tygodnik Siedlecki” Siedlce</p>	<p>II nagroda dla redakcji oraz dla Bożeny Łuczewskiej-Matejek i Marioli Zaczynskiej za profesjonalizm oraz umiejętność w wyszukiwaniu ciekawych tematów</p> <p style="text-align: right;">9 000 zł</p>
<p>„Dziennik Polski” Kraków</p>	<p>III nagroda dla redakcji oraz dla Ewy Krystyny Sierpińskiej-Nolewajka i Marka Bartłomieja Przymusińskiego za systematyczne publikowanie porad prawnych</p> <p style="text-align: right;">7 000 zł</p>
<p>Tygodnik Ziemi Chrzanowskiej „Przełom” Trzebinia</p>	<p>Wyróżnienie dla redakcji za systematyczne publikowanie tekstów o tematyce prawnej</p> <p style="text-align: right;">3 000 zł</p>
<p>Tygodnik „Komu i czemu” Radom</p>	<p>Wyróżnienie dla Małgorzaty Pol-Drzewowskiej za wrażliwość społeczną i konsekwentne podejmowanie tematyki dotyczącej rozwiązywania problemów rodzinnych</p> <p style="text-align: right;">2 000 zł</p>

Inne

<p>Fundacja Centrum Praw Kobiet Warszawa</p>	<p>Seminarium dla ekspertów z Europy Środkowej i Wschodniej na temat przemocy w rodzinie i przestępstw na tle seksualnym (dotacja ze środków COLPI)</p> <p style="text-align: right;">90 140 zł</p>
<p>Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Warszawa</p>	<p>Konferencja <i>Religia i wolność religijna w Unii Europejskiej</i></p> <p style="text-align: right;">22 000 zł</p>
<p>Wyższa Szkoła Policji Szczelno</p>	<p>Konferencja <i>Unia Europejska – wyzwania dla polskiej policji</i></p> <p style="text-align: right;">5 000 zł</p>
<p>Agata Banasik, Agnieszka Jasiakiewicz, Uniwersytet Warszawski, Michał Kowalski, Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Udział w zorganizowanym na Litwie szkoleniu dla koordynatorów Uniwersyteckich Poradni Prawnych (koszty podróży finansowane przez COLPI)</p> <p style="text-align: right;">1 242,40 zł</p>

<p>Michał Fajst, Urszula Feltynowska, Monika Płatek, Uniwersytet Warszawski, Krzysztof Pawłowski, Polskie Stowarzyszenie Edukacji Prawnej, Andrzej Świątłowski, Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Udział w seminarium dotyczącym wykorzystania metod programu <i>Street Law</i> w pracy Uniwersyteckich Poradni Prawnych (koszty podróży finansowane przez COLPI) 5 791,03 zł</p>
<p>Danuta Gajdus Warszawa</p>	<p>Udział w zorganizowanym w Pradze seminarium dotyczącym probacji i mediacji (koszty podróży finansowane przez COLPI) 2 173,25 zł</p>
<p>Wolontariat</p>	<p>Międzynarodowe seminarium dotyczące sytuacji prawnej wolontariatu i wolontariuszy w Europie (stan obecny i propozycje rozwiązań legislacyjnych) zorganizowane we współpracy z International Center for Not for Profit Law 14 512,21 zł</p>
<p>Dziennikarz w sądzie</p>	<p>Kontynuacja projektu <i>Dziennikarz w sądzie</i>, realizowanego we współpracy ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich <i>Iustitia</i> oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka: organizacja cyklu dwudniowych spotkań dla sędziów i dziennikarzy – sprawozdawców sądowych; w 2002 roku spotkania zorganizowano w Lublinie, Słupsku oraz Białymstoku 31 594,41 zł</p>
<p>Obywatel w sądzie</p>	<p>Kontynuacja projektu <i>Obywatel w sądzie</i>, realizowanego we współpracy ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich <i>Iustitia</i>: opracowanie i publikacja ulotek <i>Twoje prawa w sądzie</i>, które zawierają podstawowe informacje prawne dla obywateli; ulotki są bezpłatnie udostępniane w sądach 6 347,20 zł</p>
<p>Raporty</p>	<p>Przygotowanie i publikacja raportów <i>Sprawność sądownictwa</i> oraz <i>Ochrona mniejszości</i>, opracowanych w ramach Programu Monitoringu Akcesji do Unii Europejskiej EUAMP (finansowane przez EUAMP) 58 310,01 zł</p>
<p>Ekspertyzy</p>	<p>Sfinansowanie ekspertyz prawnych dla zespołu opracowującego <i>Białą księgę prawa dla organizacji pozarządowych</i> 2 400 zł</p>

Dotacje i nagrody:	1 299 316,68 zł
Spotkania, ulotki, raporty, ekspertyzy:	113 163,83 zł
Koszty realizacji programu:	162 854,93 zł
RAZEM:	1 575 335,44 zł

Program Przeciw Korupcji

Celem Programu jest budowanie zaufania społecznego do instytucji publicznych, kształtowanie świadomości społecznej i uwrażliwianie opinii publicznej na różne formy i aspekty korupcji w życiu społecznym. Swoje zadania realizujemy poprzez inicjowanie i wspieranie ruchu obywatelskiego na rzecz zwiększenia przejrzystości życia publicznego, prowadzenie akcji informacyjnych i edukacyjnych mających na celu zmianę nastawienia obywateli do zjawiska korupcji w życiu codziennym, a także proponowanie zmian legislacyjnych zapewniających większą partycypację społeczną w podejmowaniu decyzji, gwarantujących zachowanie przejrzystości procesów decyzyjnych oraz zabezpieczających przed praktykami korupcyjnymi. Program jest realizowany przy współpracy Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. W 2002 roku głównym wątkiem w działaniach Programu był problem przejrzystości w samorządach terytorialnych.

W 2002 roku działania Programu współfinansowane były ze środków: Fundacji Forda (40 683,99 zł), Banku Światowego (40 267 zł), Ambasady Stanów Zjednoczonych (14 286 zł), Ambasady Brytyjskiej (6 408 zł) oraz Instytutu Konstytucjonalizmu i Prawa – COLPI (198 383,77 zł) i Programu Monitoringu Akcesji do Unii Europejskiej – EUAMP (21 759,62 zł), działających w ramach Open Society Institute, Budapeszt.

Monitorowanie przejrzystości w życiu publicznym

Monitoring obietnic wyborczych

Przed wyborami parlamentarnymi 2001 roku Fundacja Batorego, Fundacja Komunikacji Społecznej, Helsińska Fundacja Praw Człowieka i polski oddział Transparency International przeprowadziły akcję zbierania podpisów pod apelem skierowanym do partii politycznych w sprawie walki z korupcją oraz zebrały od ogólnopolskich komitetów wyborczych propozycje dotyczące sposobów przeciwdziałania korupcji (propozycje te zostały opublikowane w broszurze *Obietnice wyborcze – kampania 2001*). 23 września 2002 roku zorganizowano konferencję „przeładową”, na której dziesięciu przedstawicieli partii politycznych odpowiedziało na pytania dotyczące realizacji obietnic składanych podczas kampanii wyborczej. Politycy podsumowali działania swoich partii, przedstawiając głównie osiągnięcia w postaci projektów nowych ustaw. SLD zaprezentowało „Strategię antykorupcyjną”, przyjętą tydzień wcześniej przez rząd. Konferencję poprzedziła kampania informacyjna (plakaty, spoty telewizyjne, infolinia, informacja w portalach internetowych).

Lokalne grupy obywatelskie

W 2000 roku zainicjowaliśmy tworzenie sieci lokalnych grup obywatelskich zajmujących się monitorowaniem poczynań władz i działaniami edukacyjnymi na rzecz większej przejrzystości w życiu publicznym na poziomie lokalnym. W 2002 roku w ramach dwu cykli szkoleń, realizowanych przy wsparciu merytorycznym dr Cezarego Trutkowskiego z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, przeszkoliliśmy kolejną grupę 21 liderów grup obywatelskich oraz

Warsztat dla samorządów

zaprosiliśmy do współpracy następne 29 osób, które rozpoczęły szkolenia w listopadzie. Szkolenia dotyczą zasad tworzenia grup i kierowania nimi, negocjacji, rozwiązywania konfliktów oraz prawnych i społecznych konsekwencji zjawisk korupcyjnych. Szkolenia kończą się wypracowaniem półrocznego planu pracy dla każdej z grup, który jest następnie realizowany przy naszym wsparciu. Grupy obywatelskie podejmują takie działania jak: tworzenie punktów doradztwa dla obywateli, którzy mają trudności z załatwianiem spraw w urzędach, sprawdzanie dostępności informacji w lokalnych urzędach, organizacja warsztatów na temat przejrzystości działań władz i przeciwdziałania korupcji, prowadzenie akcji informacyjnych, zwłaszcza wśród młodzieży czy współpraca z lokalnymi mediami. Grupom obywatelskim zaoferowaliśmy możliwość ubiegania się o dotacje w ramach Programu Edukacji Prawnej Fundacji Batorego. Dotacje przyznano siedmiu grupom (patrz str. 30).

Wspólnie z Bankiem Światowym zorganizowaliśmy w lutym warsztat na temat praktycznych sposobów przeciwdziałania korupcji na poziomie lokalnym. W warsztacie wzięli udział przedstawiciele związków samorządowych oraz organizacji pozarządowych monitorujących samorządy. Wnioski przedstawiono Antykorupcyjnej Grupie Roboczej działającej przy wsparciu Banku Światowego.

Konferencja *Konflikt interesów w samorządach*

W kwietniu zorganizowaliśmy konferencję *Konflikt interesów w samorządach – opis sytuacji, propozycje rozwiązania problemu*. Na konferencji zostały zaprezentowane wyniki sondażu – przeprowadzonego we współpracy z „Gazetą Wyborczą”, „Gazetą Prawną” i kilkoma gazetami lokalnymi – z którego wynikało, że nagminnie łamany jest w całej Polsce art. 18 Ustawy o pracownikach samorządowych, zakazujący łączenia pracy w urzędzie z prowadzeniem działalności gospodarczej lub usługowej w obszarze objętym zakresem obowiązków służbowych danego urzędnika. Przedstawiono też opracowanie – przygotowane przez Aleksandrę Radwańską, sekretarza Komisji Ustawodawczej Sejmu, przy współpracy Daga Nilsa, eksperta ze Szwecji – na temat przepisów antykorupcyjnych dotyczących pracowników samorządowych w polskim systemie prawnym oraz systemach prawnych innych krajów europejskich. Na konferencji przedstawiciel MSWiA odczytał list ministra, w którym zobowiązuje się on do wniesienia nowelizacji Ustawy o pracownikach samorządowych.

Akcja *Sprawdź, czy twoja gmina jest przezroczysta*

W lecie, przed wyborami samorządowymi, przeprowadziliśmy akcję *Sprawdź, czy twoja gmina jest przezroczysta*. Do ponad 200 redakcji pism lokalnych i regionalnych oraz do stowarzyszeń obywatelskich rozesłaliśmy apel o przyjrzenie się, czy w ich gminach wprowadzane są rozwiązania sprzyjające większej przejrzystości i zapobiegające występowaniu konfliktu interesów i korupcji. Do apelu dołączony był przygotowany przez Andrzeja Szeniawskiego „Model przezroczystej gminy” wraz z kwestionariuszem, którego wypełnienie pozwala ocenić sytuację w tym zakresie w gminie i wskazać dziedziny, które wymagają naprawy.

Pomoc prawna

Staramy się, w miarę naszych możliwości, pomagać osobom, które zwracają się do nas w indywidualnych sprawach dotyczących korupcji. Informujemy, co można w konkretnej sprawie zrobić, występujemy do instytucji nadzorczych i kontrolnych z prośbą o zbadanie sprawy, obserwujemy przebieg procesów sądowych. W roku 2002 zajmowaliśmy się ponad 90 takimi przypadkami. Spora część z nich dotyczyła nieprawidłowości w działaniu władz samorządowych, zwłaszcza sytuacji konfliktu interesów i nagminnego łamania przez urzędników art. 18 Ustawy o pracownikach samorządowych. Kilkakrotnie interweniowaliśmy w konkretnych przypadkach oraz wystąpiliśmy do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z apelem o pilne zajęcie się tym problemem.

Dziennikarstwo śledcze

Konkurs *Tylko ryba nie bierze?*

Na trzecią edycję konkursu na najlepszy materiał dziennikarski dotyczący korupcji 36 dziennikarzy z 21 gazet oraz z 4 stacji radiowych nadesłało swoje publikacje i audycje radiowe. Kapituła Konkursu, w składzie: Klaus Bachmann, Krzysztof Bobiński, Marcin Król, Marek Nowicki, Stanisław Podemski, Janusz Buszyński, reprezentujący Ambasadę Stanów Zjednoczonych oraz Justyna Duriasz-Bułhak, reprezentująca Fundację Wspomagania Wsi, przyznała pięć nagród:

- I nagrodę w wysokości 12 000 zł otrzymali: **Tomasz Patora** i **Marcin Stelmasiak** z łódzkiego oddziału „Gazety Wyborczej” oraz **Przemysław Witkowski**, reporter Radia Łódź, za cykl artykułów i reportaży radiowych pt. „Łowcy skór”;
- II nagrodę w wysokości 5 000 zł. otrzymali: **Michał Karnowski** i **Andrzej Rafał Potocki** z tygodnika „Newsweek” za materiał „Pani Minister milczy”;
- III nagrodę w wysokości 4 000 zł otrzymał **Leszek Kraskowski** z „Rzeczpospolitej” za cykl trzech artykułów: „Narodowy spis na niemieckich papierach”, „Jak GUS ratuje niemieckie drukarnie” i „Drukarzy bunt powszechny”;
- nagrodę w wysokości 5 000 zł za najlepszy materiał radiowy otrzymali: **Hanna Bogoryja-Zakrzewska** i **Ernest Zozuń** za dwa reportaże „Tajna rzecz publiczna” i „Emilia, niewolnica tajemnicy”, które powstały w Studio Reportażu i Dokumentu Polskiego Radia;
- nagrodę w wysokości 4 000 zł za tekst poruszający sprawy dotyczące terenów wiejskich otrzymała **Anna Maciąg** z czasopisma „Los” za materiał „Zakłady pracy chronionej – czy zawsze dobroczyńcy” (nagrada przekazana przez Fundację Wspomagania Wsi).

Przejrzystość w służbie zdrowia

Lekarska Grupa Robocza

Przy Programie działa Grupa Robocza zajmująca się problem przejrzystości w publicznej służbie zdrowia. Grupa podjęła kampanię na rzecz usprawnienia dostępu ubezpieczonych do reglamentowanych usług medycznych. Przygotowywano opracowanie dotyczące sposobów rozwiązania tego problemu w innych krajach europejskich i przeprowadzono sondaż na 120 oddziałach kardiologicznych na temat sposobu organizowania tzw. kolejek oczekujących. Członkowie Grupy zgłosili Ministrowi Zdrowia gotowość pracy w zespole przygotowującym nowelizację ustawy o Zakładach Opieki Zdrowotnej.

Warsztat *Jak pisać o problemach opieki zdrowotnej*

Przygotowany w 2001 roku raport o korupcji w służbie zdrowia oraz seria artykułów w prasie o nieetycznym zachowaniu pracowników służby zdrowia wywołały reakcję obronną środowiska medycznego. Oskarżano ono dziennikarzy i autorów raportu o nierzetelność i niezrozumienie specyfiki pracy w służbie zdrowia. Aby spróbować przełamać tę niemożność porozumienia się, zorganizowaliśmy warsztat dla lekarzy, rzeczników prasowych Kas Chorych i dziennikarzy piszących o sprawach opieki zdrowotnej. W trakcie warsztatu strony starały się bez emocji przekazać swoje oczekiwania pod adresem pozostałych grup zawodowych i ocenić, na ile są one realistyczne oraz co można zmienić we wzajemnych relacjach. W warsztacie wzięło udział 15 pracowników Kas Chorych, 11 lekarzy i 13 dziennikarzy.

Edukacja obywatelska

Edukacja młodzieży

W 2001 roku wspólnie z Centrum Edukacji Obywatelskiej (CEO) przygotowaliśmy i przetestowaliśmy 6 scenariuszy lekcji do gimnazjów i liceów, z których młodzież dowiaduje się m.in. na czym polega odpowiedzialne rządzenie krajem, jakie znaczenie w życiu publicznym ma zasada przejrzystości, jakie zagrożenia niesie korupcja. Centrum przeszkoliło grupę 54 nauczycieli. W czerwcu 2002, podczas zorganizowanego przez CEO przeglądu najlepszych projektów

Edukacja na wyższych uczelniach

realizowanych w ramach programu *Młodzi obywatele działają*, 5 szkół zaprezentowało dorobek akcji *Młodzi przeciw korupcji*.

W trakcie X Szkoły dla Młodych Liderów Społecznych i Politycznych, organizowanej przez Stowarzyszenie *Szkoła Liderów*, przeprowadziliśmy całodniowe szkolenie dotyczące problemów korupcji i jej ograniczania.

Chcąc zachęcić środowiska akademickie do podejmowania problematyki korupcji podczas zajęć ze studentami, jesienią 2002 roku ogłosiliśmy drugą edycję konkursu na najlepsze prace studenckie prezentujące temat korupcji w aspekcie prawnym, społecznym, etycznym bądź ekonomicznym, powstałe w roku akademickim 2002/2003. Nagrodą w konkursie będzie publikacja pracy w periodyku naukowym wydawanym przez Instytut Studiów Politycznych PAN.

Raport O korupcji w samorządach

Co roku przygotowujemy raport dotyczący wybranego aspektu korupcji w Polsce. W 2002 roku dr Anna Kubiak z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego opracowała raport *Opinia publiczna i urzędnicy o korupcji w samorządach*. Podstawą raportu były przeprowadzone przez CBOS dwa badania – opinii publicznej oraz pracowników samorządowych – na temat zjawiska korupcji w samorządach. Raport prezentowany był na konferencji zorganizowanej we wrześniu.

Raport Korupcja i polityka antykorupcyjna

Współpracowaliśmy z Programem Monitoringu Akcesji do UE nad przygotowaniem raportu na temat korupcji i polityki antykorupcyjnej w Polsce. Jest on częścią większego raportu opisującego sytuację w 10 krajach Europy Wschodniej. Zorganizowaliśmy także publiczną prezentację i dyskusję o raporcie, w której uczestniczyli m.in.: autorzy polskiej części raportu Małgorzata Fuszara i Jacek Kurczewski, politycy: Jacek Czaputowicz, Ludwik Dorn, Krzysztof Janik, Józef Oleksy, Jarosław Pietras oraz Quentin Reed, redaktor raportu.

Poradniki Ściągawka z demokracji

W ramach serii *Ściągawka z demokracji – obywatelski poradnik antykorupcyjny* w 2002 roku wydaliśmy zeszyt 3. – „Ściągawka z Konstytucji” i 4. – „Postępowanie administracyjne”. Zamieszczone w nich porady mają pomóc obywatelom w skutecznym załatwianiu spraw w urzędach. Autor serii, Maciej Wnuk, jest członkiem polskiego oddziału Transparency International, posiada też duże doświadczenie w pracy w administracji samorządowej.

Projekty wspólne

Rozpoczęliśmy realizację dwu międzynarodowych projektów. Projekt dotyczący przejrzystości w działaniach samorządu realizowany jest wspólnie z czeskim oddziałem Transparency International przy współpracy samorządów Pragi, Budapesztu, Bratysławy i Warszawy; natomiast projekt podejmujący próbę ograniczenia korupcji na granicy polsko-litewskiej realizujemy wspólnie z litewskim oddziałem Transparency International.

Wymiana doświadczeń

Zorganizowaliśmy wizytę studyjną w Polsce dla grupy pracowników Państwowej Agencji Antykorupcyjnej i dziennikarzy z Litwy. Prezentowaliśmy działania Programu podczas wizyt w Polsce studentom prawa z Holandii, dziennikarzom ze Szwecji, parlamentarzystom z Gruzji i prawnikom z Armenii.

Nagrody konkursowe:	26 000,00 zł
Realizacja projektów:	515 649,48 zł
RAZEM:	541 649,48 zł

Program Kobiocy

Podstawowym zadaniem Programu Kobiecy było inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji kobiet oraz działanie na rzecz równych praw. W roku 2002 nasze działania kierowaliśmy przede wszystkim do organizacji pozarządowych zajmujących się problem bezrobocia wśród kobiet, przeciwdziałaniem przemocy wobec kobiet oraz propagowaniem równego statusu kobiet i mężczyzn.

W ramach trzech cykli konkursów tematycznych (bezrobocie, przemoc, równy status) przyznaliśmy 46 dotacji. Wnioski oceniała komisja ekspertów, kierując się takimi kryteriami, jak: innowacyjność projektu, zasięg i trwałość jego oddziaływania, możliwość autentycznej zmiany niepożądanых postaw i zachowań, umiejętność mobilizacji do współpracy środowiska lokalnego i wolontariuszy, a także pozyskanie innych źródeł finansowania.

Ponadto przekazaliśmy siedem dotacji na długofalowe działania. Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pastęka otrzymało dotację na realizację projektu *Home Net*, mającego na celu utworzenie sieci biur pośrednictwa pracy dla bezrobotnych kobiet ze szczególnym uwzględnieniem organizowania pracy w domu. Pięć organizacji (gdański i łódzki oddział Centrum Praw Kobiet, Stowarzyszenie *OPTA* z Warszawy, Stowarzyszenie *Stop* z Lublina i Stowarzyszenie *Przystań* ze Starachowic) otrzymało dotacje na budowanie lokalnych sieci współpracy między różnymi instytucjami (organizacje pozarządowe, policja, prokuratura, sądy, pomoc społeczna) na rzecz obrony praw kobiet i pomocy kobietom – ofiarom przemocy. Centrum Praw Kobiet otrzymało dotację na projekt monitorowania orzecznictwa sądowego w sprawach o przemoc wobec kobiet w rodzinie.

Współpracowaliśmy też z Regionalnym Programem Kobięcym OSI przy realizacji projektów dotyczących: równego statusu kobiet i mężczyzn, tworzenia ośrodków informacji środowisk kobiecych i przeciwdziałania przemocy wobec kobiet. Przedstawicielki polskich organizacji kobiecych wzięły udział w poświęconym globalizacji *Międzynarodowym Forum Kobiet na rzecz Praw i Rozwoju*, które odbywało się w Meksyku.

W grudniu 2002 roku Program Kobiocy, powołany przez Fundację w 1993 roku, zakończył swoją działalność. Zamykając Program Fundacja przeznaczyła 800 000 zł na utworzenie funduszu wspierania inicjatyw kobiecych w Polsce. Prowadzenie Funduszu powierzono Ośrodkowi Informacji Środowisk Kobiecych OŚKa (dotacja na fundusz zostanie przekazana w 2003 roku).

W 2002 roku działania programu współfinansowane były przez Regionalny Program Kobiocy działający w ramach Open Society Institute, Nowy Jork (474 056,11 zł).

Przeciwdziałanie bezrobociu wśród kobiet

Centrum Aktywizacji Zatrudnienia Kobiet Warszawa	Prowadzenie punktu pośrednictwa pracy dla bezrobotnych kobiet oraz organizacja zajęć w Klubie Pracy	8 800 zł
Fundacja Centrum Promocji Kobiet Warszawa	Opracowanie serii ulotek i broszur dotyczących rynku pracy dla bezrobotnych kobiet	11 000 zł
Fundacja <i>Rodzić po Ludzku</i> Warszawa	Przeciwdziałanie marginalizacji kobiet w ciąży i matek małych dzieci na rynku pracy w woj. mazowieckim – spotkania grupowe i warsztaty edukacyjne	20 000 zł
Międzynarodowa Fundacja Kobiet Łódź	Kobiety na rynku pracy: <i>Targi Przedsiębiorczości</i> – prezentacje sukcesów aktywnych zawodowo kobiet, warsztaty szkoleniowe, prezentacje małych i średnich firm i ich dróg do sukcesu	8 000 zł
Podkarpackie Stowarzyszenie Kobiet <i>Atena</i> Rzeszów	Podkarpacka Koalicja na rzecz Kobiet – organizacja seminarium oraz powołanie lokalnej koalicji organizacji kobiecych na rzecz poprawy sytuacji kobiet w regionie	12 000 zł
Polski Związek Głuchych Łódź	Szkolenia dla głuchych i głuchoniewidomych kobiet pozwalające im zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe	9 000 zł
Polski Związek Niewidomych Tychy	<i>Komputer pomocą dla kobiety poszukującej pracy</i> – kurs obsługi komputera oraz programu mówiącego dla kobiet niewidomych i niedowidzących.	20 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka Pasłęk	Realizacja projektu <i>Home Net</i> – utworzenie sieci biur pośrednictwa pracy dla bezrobotnych kobiet ze szczególnym uwzględnieniem organizowania pracy w domu	75 000 zł
Stowarzyszenie Demokratyczna Unia Kobiet Wrocław	Szkolenia dla bezrobotnych kobiet w zakresie: opieka nad chorymi, gospodarstwa agroturystyczne, rękodzieło artystyczne	10 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Turystyki Wiejskiej Piecki	<i>Kobieta wiejska motorem zmian na lepsze</i> – szkolenia dla kobiet wiejskich z dziedziny agroturystyki	13 800 zł
Stowarzyszenie Promocji Zawodowej Kobiet i Młodzieży Elbląg	<i>Forum organizacji działających na rzecz kobiet</i> – konferencja mająca na celu wypracowanie wspólnej płaszczyzny działań organizacji pozarządowych z sektorem rządowym w dziedzinie przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet	12 000 zł
Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości Radom	<i>Bilet do przedsiębiorczości</i> – seminaria i warsztaty dla młodych kobiet, prezentacja przykładów sukcesów młodych przedsiębiorców	20 000 zł
Towarzystwo <i>Altum</i> Rzeszów	Utworzenie w dwóch miejscowościach Podkarpacia ośrodków doradztwa zawodowego dla kobiet poszukujących pracy	15 000 zł
Towarzystwo Gospodarcze Biłgoraj	<i>Przedsiębiorczość wśród kobiet wiejskich</i> – warsztaty przygotowujące do podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej	9 000 zł

Przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet

Caritas Diecezji Radomskiej przy Parafii św. Floriana w Wąchocku Wąchock	<i>Zaczynij żyć od nowa</i> – wielopłaszczyznowa pomoc kobietom - ofiarom przemocy domowej w środowisku wiejskim	5 000 zł
Fundacja Centrum Praw Kobiet Gdańsk	Świadczenie pomocy prawnej i psychologicznej dla kobiet doświadczających dyskryminacji lub przemocy w rodzinie	30 000 zł
	Realizacja programu budowania lokalnych międzyinstytucjonalnych systemów współpracy na rzecz kobiet - ofiar przemocy	28 000 zł
Fundacja Centrum Praw Kobiet Łódź	Pomoc prawna i wsparcie dla kobiet doznających przemocy domowej i dyskryminacji oraz budowanie lokalnej koalicji <i>Baluty przeciw Przemocy</i>	36 800 zł
	Realizacja programu budowania lokalnych międzyinstytucjonalnych systemów współpracy na rzecz kobiet - ofiar przemocy	28 000 zł
Fundacja Centrum Praw Kobiet Warka	Program pomocy prawnej dla kobiet	10 000 zł
Fundacja Centrum Praw Kobiet Warszawa	Monitorowanie pracy sądów w dziedzinie orzecznictwa sądowego w sprawach o przemoc wobec kobiet w rodzinie	44 200 zł
Fundacja Wałbrzych 2000 Wałbrzych	<i>Zaufaj mi, mogę Ci pomóc</i> – działalność Klubu Wolontariuszek - powiernic	5 000 zł
Fundacja Zanim Nadejdzie Jutro Sanok	<i>Kobieca droga do jutra</i> – program przeciwko przemocy domowej	15 000 zł
Gołdapskie Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych Gołdap	<i>Pokój ucieczki dla ofiar przemocy</i> – prowadzenie schroniska dla kobiet w kryzysowych sytuacjach, seminaria, porady psychologiczne i prawne	3 000 zł
Komitet na rzecz Ofiar Przemocy w Rodzinie <i>Masz Prawo</i> Radomsko	<i>Przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet wiejskich</i> – szkolenia dla pracowników socjalnych, policjantów i wójtów, spotkania dla kobiet wiejskich na temat przemocy domowej oraz powołanie Powiatowego Punktu Konsultacyjnego	25 600 zł
Liga Kobiet Polskich Łódź	<i>Życie bez lęku</i> – program profilaktyczno-terapeutyczny dla ofiar przemocy	10 000 zł
Liga Kobiet Polskich Warszawa	<i>Poppek</i> – pomoc, edukacja i ochrona prawna kobiet doznających przemocy w rodzinie	5 000 zł
Międzynarodowe Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społecznego Suwałki	Utworzenie Centrum Ochrony Kobiet przed Przemocą, w którym ofiary przemocy mogą uzyskać poradę prawną i psychologiczną	7 500 zł
Ośrodek Usług Opiekuńczo-Wychowawczych Zawiercie	Szkolenia dla realizatorów programów prewencyjnych Fundacji <i>La Strada</i> oraz szkolenie w zakresie diagnozy oraz prewencji nadużyć seksualnych	12 500 zł
Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Wojciecha, Świątlica Opiekuńczo-Wychowawcza Wąwolnica	Zapobieganie przemocy wobec kobiet oraz pomoc dotkniętym przemocą domową poprzez utworzenie telefonu zaufania i punktu konsultacyjnego	8 000 zł

Program Kobiety

Polski Czerwony Krzyż Słupsk	Grupa wsparcia dla kobiet - bezdomnych i ofiar przemocy w rodzinie	13 000 zł
Polski Związek Głuchych, Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego dla Osób Niestyszących Przemysł	Zapobieganie przemocy wobec kobiet w rodzinach osób niesłyszących – cykl spotkań z psychologiem, pedagogiem, prawnikiem, policjantem i psychiatrą	14 880 zł
Poradnia Przedmażeńska i Rodzinna Towarzystwa Rozwoju Rodziny Opole	Dofinansowanie działań Poradni w zakresie wsparcia udzielanego kobietom - ofiarom przemocy i przeciwdziałania dyskryminacji	21 000 zł
Pracownia Alternatywnego Wychowania PAW Łódź	Grupa wsparcia dla kobiet ze środowisk doświadczających przemocy	4 000 zł
Sejneńskie Towarzystwo Oświatowo- Społeczne Sejny	Spotkania prawnika i psychologa z młodzieżą szkolną na temat przemocy, organizacja lokalnej konferencji o przemocy wobec kobiet, utworzenie klubu dla kobiet	6 000 zł
Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży <i>Szansa</i> Głogów	Zapobieganie handlowi młodymi kobietami oraz zmuszaniu ich do prostytucji i pracy w seks-biznesie	25 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Integracji Środowisk Szkolnych <i>Blżej Dziecka</i> Warszawa	Organizacja dla dziewcząt ze środowisk zagrożonych patologią, spotkań na temat przemocy, praw człowieka, równego statusu kobiet i mężczyzn oraz seksualności kobiet	9 140 zł
Stowarzyszenie OPTA Warszawa	Realizacja programu budowania lokalnych międzyinstytucjonalnych systemów współpracy na rzecz kobiet - ofiar przemocy	28 000 zł
Stowarzyszenie Pomoc dla Osób w Sytuacji Kryzysowej i Ofiar Przemocy w Rodzinie STOP Lublin	Realizacja programu budowania lokalnych międzyinstytucjonalnych systemów współpracy na rzecz kobiet - ofiar przemocy	28 000 zł
Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie Dysfunkcyjnej <i>Przystań</i> Starachowice	Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej dla kobiet - ofiar przemocy	23 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Dysfunkcyjnej <i>Przystań</i> Starachowice	Realizacja programu budowania lokalnych międzyinstytucjonalnych systemów współpracy na rzecz kobiet - ofiar przemocy	28 000 zł
Stowarzyszenie <i>Promyk</i> przeciw Przemocy w Rodzinie Kraków	Realizacja projektu <i>Jak skutecznie pomagać w ramach samopomocowej grupy wsparcia</i>	15 000 zł
Stowarzyszenie Samopomocy <i>Krąg</i> Gdańsk	Pomoc prawna i psychologiczna dla osób dotkniętych powodzią i rodzin, w których występuje przemoc fizyczna i psychiczna	10 000 zł
Towarzystwo Rozwoju Rodziny Warszawa	Udział Beaty Pawlak-Jordan w szkoleniu trenerskim na temat zapobiegania przemocy seksualnej, Bruksela, Belgia	3 500 zł

Równy status i prawa kobiet

Fundacja Centrum Praw Kobiet Częstochowa	Interdyscyplinarny program edukacyjny dla młodzieży <i>Prawa kobiet prawami człowieka</i> 10 000 zł
Fundacja Centrum Promocji Kobiet Warszawa	<i>Samorząd: głosujemy na kobiety</i> – projekt przygotowujący kobiety do wzięcia udziału w wyborach samorządowych prowadzony przez Nieformalną Grupę Kobiet <i>Kobiety Też</i> 8 000 zł
Ośrodek Promowania Przedsiębiorczości Sandomierz	<i>Tak, jest na to Rada</i> – projekt mający na celu zwiększenie udziału kobiet w samorządach gmin 10 000 zł
Rzeszowski Klub Sportowy Głuchych Res-Gest Rzeszów	Projekt <i>Równe szanse niesłyszącej kobiecie</i> – cykl zajęć integracyjno-sportowych 15 000 zł
Stowarzyszenie Aktywne Kobiety Sosnowiec	<i>W interesie kobiet</i> – projekt mający na celu zwiększenie udziału kobiet w życiu publicznym 6 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Kobiet Fajstów	Realizacja projektu <i>Wiejskie kobiety Lubelszczyzny w lokalnych samorządach</i> 8 000 zł
Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorskie Centrum Promocji Kobiet Toruń	<i>Moje życie – mój wybór</i> – kreowanie aktywnych postaw kobiet i tworzenie lobby na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn 10 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Iwierzycy Iwierzycy	<i>Liderki zmian</i> – animowanie powstania grupy liderki działających na rzecz równych praw kobiet 10 000 zł
Towarzystwo Interwencji Kryzysowej Kraków	<i>Wędrowniki w poszukiwaniu równości płci</i> – projekt mający na celu popularyzację problematyki równości płci 15 000 zł

Informacja i współpraca międzynarodowa

Ośrodek Informacji Środowisk Kobietych OŚKa Warszawa	Usprawnienie infrastruktury informacyjnej i poprawa jakości dostępu do informacji (dotacja w ramach regionalnego projektu Centra Informacji i Dokumentacji) 83 000 zł
Urszula Nowakowska, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa	Udział organizacji kobiecych w III Ogólnopolskim Forum Inicjatyw Pozarządowych 4 500 zł
Agnieszka Grzybek, Ośrodek Informacji Środowisk Kobietych OŚKa, Warszawa, Beata Kozak i Sławomira Walczewska, Fundacja Kobieta eFka, Kraków, Urszula Nowakowska, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa, Wanda Nowicka, Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, Warszawa	Udział w konferencji <i>Międzynarodowe Forum Kobiet na rzecz Praw i Rozwoju – Przeformułowanie Globalizacji</i> , Guadalajara, Meksyk 34 443,89 zł

Program Kobiety

Raporty

Przygotowanie drugiego raportu krajowego na temat zgodności polskiego prawa w zakresie równości pod względem płci ze standardami Unii Europejskiej (autorstwa prof. dr hab. Eleonory Zielińskiej) w ramach regionalnego Programu Monitoringu Akcesji do UE oraz raportu krajowego na temat przemocy wobec kobiet w ramach regionalnego projektu *Lokalne systemy współpracy przeciwko przemocy wobec kobiet* 48 256,60 zł

Dotacje:	962 917,57 zł
Raporty:	48 256,60 zł
Koszty realizacji programu:	177 415,51 zł
RAZEM:	1 188 589,68 zł

Program Młodzieżowy

Celem Programu Młodzieżowego jest pomoc w wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży szkolnej ze wsi i małych miejscowości. Wspieramy organizacje pozarządowe, które podejmują się tworzenia lokalnych programów stypendialnych przeznaczonych dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Pomagamy aktywnym szkołom w prowadzeniu działalności pozalekcyjnej. Chcąc dotrzeć do środowisk najbardziej potrzebujących współpracujemy z lokalnymi organizacjami działającymi w podobnych obszarach. Organizacje te informują o naszych projektach na swoim terenie, przyjmują wnioski i przekazują dotacje, organizują także spotkania z grantobiorcami.

Równe szanse – lokalne programy stypendialne

Celem prowadzonego przez nas od 2000 roku projektu *Równe szanse* jest pomoc w tworzeniu alternatywnego systemu finansowania stypendiów dla młodzieży, opartego o zasoby i aktywność społeczności lokalnej. Poprzez uruchamianie nowych form finansowania stypendiów chcemy pomóc zdolnej młodzieży z rodzin o niskich (często poniżej minimum socjalnego) dochodach, umożliwiając jej kontynuowanie nauki w szkołach średnich. Powstające przy naszej pomocy lokalne programy stypendialne zbierają środki na stypendia od lokalnego biznesu, indywidualnych darczyńców, władz samorządowych.

Lokalne programy działają w oparciu o własne regulaminy tworzone przez specjalne komisje. Przyznawane przez nie stypendia, w wysokości 100–250 złotych miesięcznie przeznaczane są na zakup podręczników i innych pomocy naukowych, opłacenie internatów, dodatkowe kursy, dojazdy do szkół itp. Decyzja o przydziale stypendium uzależniana jest zwykle od dobrych wyników w nauce, dochodu w rodzinie, niekiedy też zaangażowania na rzecz środowiska lokalnego lub innych pozanaukowych osiągnięć.

W projekcie uczestniczy 38 organizacji, którym Fundacja oprócz dotacji proponuje szkolenia w zakresie zakładania, prowadzenia i promowania programów stypendialnych, zbierania funduszy i zarządzania nimi oraz tworzenia lokalnych koalicji. Po spełnieniu warunku zebrania zadeklarowanych przez siebie środków na poziomie lokalnym, każda organizacja otrzymuje z Fundacji dotację na dofinansowanie funduszu stypendialnego. W 2002 roku organizacje uczestniczące w projekcie zebrały w środowiskach lokalnych 951 437 zł. Kwota ta, powiększona o dotacje wypłacone organizacjom ze środków Fundacji im. Stefana Batorego, firmy Levi Strauss & Co., Wrigley Poland i Firmy Chemicznej Dwory S.A., w łącznej wysokości 747 450 zł, pozwoliła ufundować w roku szkolnym 2002/2003 1 351 comiesięcznych stypendiów. Taka liczba stypendiów stawia nasz projekt na 3. miejscu po programach stypendialnych Agencji Własności Rolnej Skarbu Pań-

stwa (9 500 stypendiów dla dzieci z rodzin popegeerowskich w roku szkolnym 2001/2002) oraz Prezesa Rady Ministrów i Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (5 578 stypendiów).

Szkoła po lekcjach

Celem projektu jest wspieranie szkół, które prowadzą działalność pozalekcyjną adresowaną do uczniów oraz do pozostałych członków lokalnej społeczności. W 2002 roku projekt realizowany był w województwach zachodniopomorskim i lubuskim. Naszymi lokalnymi partnerami, którzy odpowiedzialni byli za poinformowanie szkół o projekcie, zbieranie wniosków i przekazywanie dotacji, zostały: Stowarzyszenie *Młodzi Młodym* w Koszalinie oraz Zielonogórskie Towarzystwo *Civilitas* w Zielonej Górze. O dofinansowanie, w wysokości do 2 000 zł, mogły ubiegać się szkoły (podstawowe, gimnazja, średnie, zespoły szkół, rady rodziców, komitety rodzicielskie, samorządy szkolne) oraz organizacje społeczne działające na ich terenie lub ściśle z nimi współpracujące. Projekt cieszył się dużą popularnością, napłynęło 341 wniosków o dofinansowanie, 87 z nich otrzymało dotację na łączną kwotę 144 893 zł.

W maju Biuro Regionalne Polskiej Akcji Humanitarnej w Toruniu zorganizowało konferencję podsumowującą II edycję projektu, realizowaną w roku 2001 na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Historia bliska

Od kilku lat wspólnie z Fundacją Ośrodka *Karta* prowadzimy konkurs *Historia bliska* adresowany do uczniów szkół średnich i gimnazjalnych. Jego celem jest rozbudzenie zainteresowania młodzieży najnowszą historią Polski i zachęcenie jej do podjęcia samodzielnych poszukiwań świadków i dokumentów wydarzeń historycznych w najbliższym otoczeniu. Temat kolejnej edycji konkursu w roku szkolnym 2001/2002 brzmiał: *Obcy wśród swoich – doświadczenie XX wieku*. Prace badawcze oparte na zgromadzonych przez uczniów materiałach źródłowych mogły być prezentowane w dowolnej formie: opracowania, zbioru dokumentów i fotografii wraz z komentarzem, filmu wideo, nagrania na taśmie magnetofonowej. Na konkurs wpłynęły 473 prace z 288 szkół z całej Polski. Ich autorami było 890 uczniów, którym udało się namówić do współpracy kilka tysięcy osób ze starszego pokolenia. Nagrody i wyróżnienia otrzymali autorzy 74 prac, przyznano także 12 nagród dla opiekunów młodych autorów. Rozdanie nagród odbyło się 10 czerwca 2002 roku w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie. Temat następnej, siódmej edycji konkursu *Historia bliska* (w roku szkolnym 2002/2003) to: *Ludzie w ruchu – migracja, awans i degradacja społeczna w latach 1914-1989*.

Nowe podręczniki gimnazjalne

Jesienią 2001 roku, w trzy lata po wprowadzeniu trzyletniego cyklu nauczania w gimnazjum, podjęliśmy próbę oceny walorów kilku napisanych specjalnie dla gimnazjum podręczników języka polskiego. Do współpracy zaproszono ośmiu niezależnych recenzentów: Barbarę Fatygę, Agnieszkę Fulińską, Dariusza Gawina, Tomasza Kizwaltera, Beatę Łaciak, Adama Pomorskiego, Krzysztofa Rejmera i Andrzeja Szpocińskiego. Zadaniem recenzentów była próba oceny, jakie wartości i w jaki sposób przekazuje się młodzieży oraz jaki wzorzec obywatela proponują nowe podręczniki. Na przełomie stycznia i lutego odbyła się konferencja, mająca na celu skonfrontowanie spojrzenia recenzentów i nauczycieli, którzy z wybranymi podręcznikami pracują. Recenzenci raczej krytycz-

nie oceniali podręczniki; nauczyciele natomiast bronili nowych podręczników i nowej metody uczenia. Recenzje oraz opinie nauczycieli wypowiedziane na konferencji zostały zamieszczone w publikacji *Ocena podręczników gimnazjalnych języka polskiego. Materiał do dyskusji*. W grudniu ukazały się w „Gazecie Wyborczej” wywiady przeprowadzone przez Teresę Bogucką z Aliną Kowalczykową i Dariuszem Gawinem omawiające rezultaty naszego projektu.

Przekazaliśmy także dotację Stowarzyszeniu *Otwarta Rzeczypospolita* na projekt oceny podręczników gimnazjalnych bloku humanistycznego.

Równe szanse – lokalne programy stypendialne

Agencja Rozwoju Regionu Mazowsza Północno-Wschodniego Ostrołęka	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 21 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	9 600 zł
Barciańska Inicjatywa Oświatowa Barciany	Dotacja na program stypendialny „Bartek” dla uczniów szkół średnich; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 15 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.)	40 000 zł
Fundacja Edukacji Międzynarodowej Wrocław	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży „Dolny Śląsk”; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 48 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	40 000 zł
Fundacja Elbląg – Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego Elbląg	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 62 stypendia na I semestr roku szkolnego 2002/2003	35 000 zł
Fundacja Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej Biłgoraj	Dotacja na Biłgorajski Fundusz Stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 124 stypendia na rok szkolny 2002/2003	30 000 zł
Fundacja Inicjatyw Kulturalnych Radomsko	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży uzdolnionej artystycznie; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 23 stypendia na rok szkolny 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.)	27 000 zł
Fundacja Pomocy dla Dzieci i Młodzieży Wiedza Świerkianiec	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 19 stypendiów na I semestr roku szkolnego 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.)	13 000 zł
Fundacja Pomocy Społecznej Brzeszcze	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 43 stypendia na rok szkolny 2002/2003	23 750 zł
Fundacja Rodzina Sławno	Dotacja na program stypendialny „Talent za talent”; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 49 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.)	20 000 zł
Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap Gołdap	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół średnich; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 31 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	26 000 zł
Fundacja Rozwoju Regionu Łukta Łukta	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół średnich; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 29 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	26 000 zł

Fundacja Sokólski Fundusz Lokalny Sokółka	Dotacja na program stypendialny „Prymus” dla uczniów szkół średnich i gimnazjów; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 60 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.)	30 000 zł
Leżajskie Stowarzyszenie Rozwoju Leżajsk	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 61 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	14 000 zł
Sądecka Fundacja Rozwoju Wsi i Rolnictwa Nowy Sącz	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 182 stypendia (5.000 zł ze środków Firmy Chemicznej Dwory i 5.000 zł ze środków Wrigley Poland)	66 500 zł
Stowarzyszenie Dobroczyenne Lokalny Fundusz Roku 2000 Tomaszów Mazowiecki	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 33 stypendia na rok szkolny 2002/2003	20 000 zł
Stowarzyszenie Dobroczyenne Razem Zelów	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 31 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.)	10 800 zł
Stowarzyszenie Fundusz Stypendialny dla Młodzieży Wiejskiej im. A Bąkowskiej Sońsk	Dotacja na Fundusz Stypendialny dla Młodzieży Wiejskiej im. A. Bąkowskiej dla absolwentów Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Ustawicznego; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 7 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	15 000 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Wiejskich Stoczek Łukowski	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 37 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	20 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Tworzenia Przyjaznego Środowiska Wychowawczego Dzieci i Młodzieży Łławskiej Łława	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół średnich; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 28 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	20 000 zł
Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz Lokalny Nidzica	Dotacja na program stypendialny „Prymus”; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 44 stypendia na rok szkolny 2002/2003	35 000 zł
Stowarzyszenie Oświatowe im. Dezyderego Chłapowskiego Kościan	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 19 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	17 300 zł
Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Złoty Stok	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 29 stypendiów na I semestr roku szkolnego 2002/2003	6 700 zł
Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznego Gimnazjum w Nowinach Sitkówka-Nowiny	Dotacja na program stypendialny „Discimus vitae”; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 45 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.)	17 800 zł
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Katowickiej, Koło Parafialne przy Parafii Św. Jerzego Goczałkowice Zdrój	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 12 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	13 000 zł
Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego i Filantropii Kielce	Dotacja na program stypendialny „Żaczek” dla uczniów szkół średnich; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 31 stypendiów na rok szkolny 2002/2003	24 000 zł

Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego Człuchów	Dotacja na Powiatowy Fundusz Stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 81 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 40 000 zł
Towarzystwo Edukacyjne Wiedza Powszechna Gdańsk	Dotacja na Program Stypendialny Powiatu Kartuskiego dla uzdolnionej młodzieży ze środowisk wiejskich; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 34 stypendia na I semestr roku szkolnego 2002/2003 20 000 zł
Towarzystwo Kulturalne Echo Pyzdr Pyzdr	Dotacja na program stypendialny „Mecenat”; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 15 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 (dotacja ze środków Levi Strauss & Co.) 30 000 zł
Towarzystwo Miłośników Ziemi Muszyńskiej Muszyna	Dotacja na program stypendialny dla młodzieży; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 7 stypendiów (dotacja ze środków Levi Strauss & Co) na rok szkolny 2002/2003 12 000 zł
Towarzystwo Rozwoju Powiatu Kwidzyńskiego Kwidzyn	Dotacja na program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów; z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 131 stypendiów na rok szkolny 2002/2003 45 000 zł
Szkolenia	Szkolenia i spotkania dla przedstawicieli organizacji pozarządowych uczestniczących w projekcie <i>Lokalne programy stypendialne</i> (5 400 zł ze środków Levi Strauss & Co.) 32 899,66 zł

Szkola po lekcjach

Fundacja Polska Akcja Humanitarna Toruń	Konferencja podsumowująca realizację w roku 2001 projektu <i>Szkola po lekcjach</i> na terenie województwa kujawsko-pomorskiego 7 553,54 zł
Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii Młodzi Młodym Koszalin	Realizacja projektu <i>Szkola po lekcjach</i> w województwie zachodniopomorskim: promocja programu, przeprowadzenie konkursu na dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych, przekazanie 52 dotacji nagrodzonym szkołom i stowarzyszeniom oraz organizacja konferencji podsumowującej realizację projektu 108 451,18 zł
Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne Civilitas Zielona Góra	Realizacja projektu <i>Szkola po lekcjach</i> w województwie lubuskim: promocja programu, przeprowadzenie konkursu na dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych, przekazanie 35 dotacji nagrodzonym szkołom i stowarzyszeniom oraz organizacja konferencji podsumowującej realizację projektu 70 072 zł

Historia bliska

Fundacja Ośrodka Karta Warszawa	Realizacja VII edycji konkursu <i>Historia bliska</i> w roku szkolnym 2002/2003, którego tematem jest: <i>Ludzie w ruchu – migracja, awans i degradacja społeczna 1914–1989</i> 220 000 zł
---	---

Nowe podręczniki gimnazjalne

Stowarzyszenie Przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita Warszawa	Projekt <i>Szkola Otwartości</i> – przegląd podręczników gimnazjalnych bloku humanistycznego pod kątem propagowania modelu edukacyjnego, który powszechniać będzie wiedzę o wielokulturowości tradycji polskiej, uczyć postrzegania spraw spornych z różnych punktów widzenia 70 000 zł
---	--

**Ocena podręczników
gimnazjalnych języka polskiego**

Recenzje 6 zestawów nowych podręczników gimnazjalnych do języka polskiego, zorganizowanie konferencji z udziałem nauczycieli i wydanie publikacji
58 396,65 zł

**Centrum Szkoleniowe Fundacji
Rozwoju Demokracji Lokalnej
Szczecin**

Nauczyciele wiejscy – partnerstwo z Niemcami – projekt współpracy między polskimi szkołami ze wsi i miasteczek województwa zachodniopomorskiego a szkołami północno-wschodnich landów niemieckich
5 000 zł

**Fundacja Młodzieżowej
Przedsiębiorczości
Warszawa**

Realizacja programów edukacyjnych w zakresie przedsiębiorczości dla młodzieży szkolnej (dotacja w wysokości 25 000 USD ze środków Fundacji American Express; pierwsza rata dotacji została przekazana w 2001 roku)
48 967,50 zł

Dotacje:	1 277 494,22 zł
Szkolenia i ocena podręczników:	91 296,31 zł
Koszty realizacji programu:	177 911,83 zł
RAZEM:	1 546 702,36 zł

Program Pomocy Dzieciom

Program Pomocy Dzieciom był kontynuacją działań Fundacji mających na celu pomoc najłabszym grupom społecznym. Od kilku lat skupialiśmy się na pomocy dzieciom niepełnosprawnym i potrzebującym pomocy oraz na wspieraniu inicjatyw służących budowaniu lokalnych koalicji, które w sposób systematyczny działają na rzecz integracji i tworzenia środowiskowego systemu opieki nad najłabszymi.

Pomoc dzieciom niepełnosprawnym

W ramach tego projektu staraliśmy się wspierać działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych i przezwyciężanie izolacji społecznej dzieci niepełnosprawnych fizycznie i umysłowo. Szczególną uwagę zwracaliśmy na projekty będące elementem długofalowego działania, zakładające współpracę ze środowiskiem lokalnym oraz angażujące wolontariuszy i rodziny dzieci potrzebujących pomocy.

Nasze działania w tym zakresie konsekwentnie wspiera Commercial Union Polska. Dzięki wsparciu Commercial Union mogliśmy w 2002 roku przekazać ośmiu organizacjom większe dotacje na długofalowe projekty dotyczące integracji środowisk dzieci niepełnosprawnych i ich sprawnych rówieśników oraz projekty wykorzystujące nowatorskie metody pracy z dziećmi niepełnosprawnymi (z Funduszu Commercial Union sfinansowana została także część dotacji przekazanej w ramach dotacji instytucjonalnych Stowarzyszeniu Przyjaciół Integracji na prowadzenie działalności statutowej na rzecz aktywizacji i integracji społecznej oraz przeciwdziałania dyskryminacji osób niepełnosprawnych).

W 2002 roku, dzięki darowiźnie przekazanej Fundacji przez Anonimowego Darczyńcę, powstał wieczysty Fundusz M; dochody z inwestowania tego funduszu będziemy co roku przeznaczać m.in. na pomoc dla dzieci. W 2002 roku z Funduszu M sfinansowaliśmy 15 dotacji przeznaczonych przede wszystkim na projekty adresowane do dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin – dziadków, rodziców, opiekunów, rodzeństwa oraz na projekty mające na celu integrację dzieci niepełnosprawnych i ich sprawnych rówieśników.

W grudniu 2002 roku zakończyliśmy realizację tego projektu, jednak mamy nadzieję, że dzięki wspaniałomyślności polskich darczyńców będziemy mogli – na wzór Funduszu Commercial Union i Funduszu M – tworzyć nowe fundusze tego typu i przekazywać pomoc potrzebującym.

Starszy brat, starsza siostra

Celem projektu jest pomoc dzieciom zaniedbanym, nieradzącym sobie w szkole i nie potrafiącym odnaleźć się wśród rówieśników. Dzieci te często nie potrzebują pomocy wyspecjalizo-

wanych psychologów, ale obecności kogoś, kto ich wysłucha i zrozumie. W takiej roli najlepiej sprawdza się wolontariusz – „starszy brat” lub „starsza siostra”, który opiekuje się dzieckiem, pomaga mu w nauce i spędza z nim wolny czas. Przeszkoleni i przygotowani do pracy z dziećmi wolontariusze pomagają swoim podopiecznym odzyskać wiarę w siebie, przełamać izolację i samotność. Projekt adresowany jest do organizacji, które specjalizują się w pracy z dziećmi i mają doświadczenie we współpracy z wolontariuszami. Fundacja prowadziła dla nich szkolenia, zapoznawała ze standardami działaniami, przekazywała niezbędne materiały oraz środki finansowe.

Od 2003 roku program realizowany będzie przez nowopowstałą Fundację Starszy Brat, Starsza Siostra – Polska, która otrzymała dotację na jego prowadzenie w latach 2003-2006.

Dotacje współfinansowane z Funduszu Commercial Union

Caritas Archidiecezji Katowickiej, Ośrodek dla Niepełnosprawnych Miłosierdzie Boże w Borowej Wsi Mikołów	<i>Nadzieja zawieść nie może</i> – społeczno-integracyjny program pomocy osobom niepełnosprawnym (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł
Fundacja Mielnica Konin	Organizacja imprez integracyjnych adresowanych do społeczności miasta Konina i okolicznych gmin (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł
Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów Klanza Białystok	<i>Baw się z nami Klanzusiami</i> – sobotnie spotkania integracyjne z wykorzystaniem pedagogiki zabawy (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł
Regionalne Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Sejny	Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z powiatu sejneńskiego (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł
Stowarzyszenie Dać Nadzieję przy Środowiskowym Domu Pomocy Olecko	Prowadzenie integracyjnego zespołu muzycznego (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł
Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo i Umysłowo Nadzieja Nowy Sącz	Cykl warsztatów teatralnych adresowanych do młodzieży niepełnosprawnej oraz trudnej wychowawczo (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym Katowice	Organizacja systemu pomocy wolontariackiej dla rodzin borykających się z niepełnosprawnością dzieci (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Domu na Osiedlu Łódź	Prowadzenie pracowni twórczej dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży (połowa dotacji z Funduszu Commercial Union) 20 000 zł

Dotacje współfinansowane z Funduszu M

Centrum Hipoterapii i Rehabilitacji Zabajka Złotów	Dofinansowanie tursnu rehabilitacyjnego dla dwójki dzieci (dotacja w całości z Funduszu M)	5 900 zł
Fundacja na rzecz Dzieci ze Środowisk Zagrożonych Plus Kraków	Warsztaty i spotkania terapeutyczne z rodzicami dzieci niepełnosprawnych oraz integracyjne warsztaty artystyczne dla dzieci niepełnosprawnych i ich pełnosprawnego rodzeństwa i rówieśników (dotacja w całości z Funduszu M)	4 000 zł
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Stupsk	Prowadzenie grup wsparcia i indywidualnych porad dla rodziców i rodzeństwa dzieci niepełnosprawnych (dotacja w całości z Funduszu M)	3 200 zł
Lubelskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych, Sejmik Wojewódzki Lublin	Szkolenie komputerowe dla osób niepełnosprawnych i ich pełnosprawnych opiekunów (dotacja w całości z Funduszu M)	4 000 zł
Polski Związek Głuchych Bydgoszcz	Prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla dzieci niesłyszących, ich rodziców, rodzeństwa i dziadków w Specjalistycznym Ośrodku Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu (3 000 zł z Funduszu M)	5 000 zł
Polski Związek Głuchych Łódź	Prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci z wadami słuchu i ich zdrowych rówieśników (3 000 zł z Funduszu M)	5 000 zł
Polski Związek Głuchych Rzeszów	Przygotowanie i prowadzenie otwartych grup wsparcia dla niedosłyszących nastolatków – uczniów gimnazjów i liceów w Specjalistycznej Poradni Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu (3 000 zł z Funduszu M)	5 000 zł
Polski Związek Głuchych, Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu Wrocław	Prowadzenie warsztatów dla rodziców dzieci z wadą słuchu (3 000 zł z Funduszu M)	5 500 zł
Polski Związek Głuchych, Specjalistyczny Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu Gdańsk	Prowadzenie zajęć teatralnych, plastycznych i muzycznych dla dzieci niesłyszących i ich słyszącego rodzeństwa (dotacja w całości z Funduszu M)	9 500 zł
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Ruchowo Pomocna Dłoń Sosnowiec	Prowadzenie zajęć w ramach dzielnicowej świetlicy integracyjnej dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo (dotacja w całości z Funduszu M)	2 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Krok za Krokiem Zamość	Prowadzenie warsztatów i poradnictwa dla matek dzieci niepełnosprawnych (3 000 zł z Funduszu M)	5 000 zł
Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Sprawnych Inaczej Koronowo	Organizacja imprez okolicznościowych i imprez o charakterze integracyjnym (3 000 zł z Funduszu M)	5 000 zł
Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach Izabelin k/Warszawy	Adaptacja i druk brajlowskiej wersji podręcznika na temat przygotowywania dokumentów na potrzeby osób niepełnosprawnych (3 000 zł z Funduszu M)	10 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Morąg	Integracja dzieci niepełnosprawnych ze zdrowymi rówieśnikami i wolontariuszami z gimnazjum w ramach prowadzonej świetlicy terapeutycznej (dotacja w całości z Funduszu M)	4 870 zł

Zabrzańskie Towarzystwo Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski Zabrze	Budowanie systemu wsparcia dla rodzin borykających się z niepełnosprawnością dzieci (3 000 zł z Funduszu M)	5 000 zł
Pomoc dzieciom niepełnosprawnym		
Caritas Diecezji Sandomierskiej, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej <i>Radość Życia</i> Sandomierz	Prowadzenie grupy wsparcia dla rodziców dzieci z upośledzeniem umysłowym	5 000 zł
Centrum Sztuki Współczesnej <i>Łażnia</i> Gdańsk	Prowadzenie warsztatów plastycznych z młodzieżą upośledzoną umysłowo oraz przygotowanie wystawy	7 700 zł
Chrześcijańskie Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych z Upośledzeniem Umysłowym <i>Światło i Cienie</i> Gdańsk	Organizacja imprez integracyjnych, adresowanych do środowiska lokalnego dzielnicy Gdańsk-Zaspa	2 000 zł
Fundacja Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym <i>Hipoterapia</i> Warszawa	Projekt „Kartki świąteczne” (we współpracy ze Stowarzyszeniem SOS Wioski Dziecięce w Polsce) – opracowanie nowego systemu zdobywania funduszy na statutowe działania organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci niepełnosprawnych	6 000 zł
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Suwałki	<i>Dajmy sobie szansę i spróbujmy razem</i> – warsztaty terapii zajęciowej dla dzieci niepełnosprawnych i uczniów szkoły podstawowej	5 000 zł
Gminne Centrum Integracyjno-Rehabilitacyjne Paczków	Warsztaty artystyczno-ruchowe dla dzieci niepełnosprawnych	6 000 zł
Łobeska Fundacja Pomocy Dzieciom <i>Święto Radości</i> Łobez	Organizacja dwudniowego spotkania dla osób niepełnosprawnych i mieszkańców gminy	5 000 zł
Noworudzkie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Nowa Ruda	Organizacja cyklu spotkań integracyjnych	5 000 zł
Polski Związek Niewidomych Gdańsk	Organizowanie szkoleń na temat funkcjonowania, rozwoju, terapii i nauczania dzieci z uszkodzonym wzrokiem	10 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Dobre Miasto	Prowadzenie integracyjnego klubu terapeutycznego	7 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Giżycko	Prowadzenie integracyjnej orkiestry perkusyjnej	4 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Gniezno	<i>Wiedzieć więcej – żyć lepiej</i> : szkolenia dla rodziców dzieci z autyzmem i wolontariuszy wspierających rodziny	4 000 zł

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Grodzisk Wielkopolski	<i>My i nasi przyjaciele</i> – imprezy integracyjne włączające dzieci w życie ich środowiska	6 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Kamień Pomorski	<i>Klub Wsparcia Społecznego</i> – prowadzenie poradnictwa i grup wsparcia dla rodziców oraz świetlicy dla dzieci	5 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Krosno	Prowadzenie treningów społecznych dla rodziców dzieci z upośledzeniem umysłowym	9 400 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Rymanów	Organizacja festynu integracyjnego	4 000 zł
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Chociwel	Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci niepełnosprawnych	3 000 zł
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Nowy Tomyśl	<i>Jestem częścią wszechświata</i> – wycieczki poznawcze dla dzieci upośledzonych	4 000 zł
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Przemysł	Prowadzenie zajęć w ramach integracyjnej świetlicy dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie i ich sprawnych rówieśników	9 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Niezależnego Życia Ciechocinek	Pozyskiwanie i szkolenie wolontariuszy do pomocy rodzicom borykającym się z niepełnosprawnością dziecka	8 000 zł
Stowarzyszenie Integracyjne Bądźmy Razem Olesno	Prowadzenie zajęć artystyczno-terapeutycznych dla dzieci niepełnosprawnych, organizacja imprez integracyjnych oraz spotkań dla rodziców i opiekunów	3 000 zł
Stowarzyszenie Miłośników Trzcienia Trzcienie	Organizacja imprezy integracyjnej adresowanej do lokalnej społeczności	4 000 zł
Stowarzyszenie Młodzieży Niepełnosprawnej Alfa Bytom	Umieszczenie w internecie dwóch poradników prawnych dla osób niepełnosprawnych	8 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Osób z Upośledzeniem Umysłowym i Ruchowym Persona Legnica	Organizacja imprezy integracyjnej	5 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Dzieci z Zaburzeniami Genetycznymi Gen Poznań	Stworzenie sieci współpracy i wzajemnej pomocy dla rodziców i opiekunów dzieci z chorobami genetycznymi	4 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Radość Ślesin	<i>Integracja z Radością</i> – prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy i Ogniska Integracyjnego	3 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Pieniężno	<i>Chcecie pomóc sobie – pomagajcie innym</i> – spotkania terapeutyczne organizowane wspólnie przez młodzież niepełnosprawną i zdrową	4 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Solec Kujawski	<i>Bądźmy razem</i> – zajęcia plastyczno-muzyczne o charakterze integracyjnym	4 000 zł

Program Pomocy Dzieciom

Stowarzyszenie na rzecz Pomocy i Rozwoju Integracyjnej Szkoły Podstawowej nr 5 <i>Piątka Dzieciom</i> Tychy	Prowadzenie kółka teatralnego na terenie szkoły specjalnej	4 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Suchy Bór Suchy Bór	Projekt integracji dzieci i młodzieży przebywających w Ośrodku Rehabilitacji – imprezy integracyjne, zbiórki publiczne	4 000 zł
Stowarzyszenie Opiekuncze Dom Dziennego Pobytu Barlinek	Integracyjny program adresowany do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenów wiejskich	6 000 zł
Stowarzyszenie Pomoc Niepełnosprawnym Pierzchnica	Organizacja cyklu spotkań dla dzieci niepełnosprawnych i młodzieży szkół średnich z trzech gmin	4 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna Gorzów Wlkp.	Prowadzenie zajęć i warsztatów dla dzieci niepełnosprawnych	7 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Jastrowie	<i>Odnajdźmy siebie</i> – warsztaty artystyczno-terapeutyczne w świetlicy wiejskiej w Ciosańcu	5 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom <i>Serce</i> Rakoniewice	<i>Serce za serce</i> – organizacja cyklu imprez integracyjnych: podwieczorek dla dziadków, koncert dla sponsorów, piknik dla rodziców, wigilia samotnych	5 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Świebodzice	Organizacja festynu integracyjnego z udziałem mieszkańców Świebodzice	4 566,72 zł
Stowarzyszenie Pomocy na rzecz Dzieci i Młodzieży Wiejskiej <i>Szansa</i> Elbląg	Organizacja jednodniowej, powiatowej spartakiady integracyjnej	3 500 zł
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym i Osobom z Trudnościami w Komunikowaniu się Malbork	Prowadzenie poradnictwa i szkoleń dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych oraz organizacja imprez integracyjnych	5 300 zł
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Kudowa-Zdrój	Organizacja targów, będących okazją do spotkania i prezentacji dokonań artystycznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	8 000 zł
Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych Zelów	<i>Integracja naszą drogą w przyszłość</i> – cykl imprez okolicznościowych dla dzieci z dwóch klas integracyjnych	5 000 zł
Stowarzyszenie Rada Przyjaciół Harcerstwa Jelenia Góra	Prowadzenie integracyjnych drużyn harcerskich	7 000 zł
Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych <i>Pomocna Dłoń</i> Tarnów	Prowadzenie integracyjnych warsztatów artystyczno-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży	2 500 zł
Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych <i>Naszym Dzieciom</i> Brzeziny	Prowadzenie – w ramach punktu poradnictwa – działań edukacyjno-informacyjnych dla rodziców dzieci niepełnosprawnych	6 000 zł

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zespołem Downa Szansa Katowice	Pomoc rodzinie po przyjściu na świat dziecka z zespołem Downa – dyżury w szpitalach i pierwszy kontakt, informacja, grupy wsparcia	5 000 zł
Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga Staniszczce Wielkie	Organizacja festynu integracyjnego	3 100 zł
Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce Warszawa	Projekt „Kartki świąteczne” (we współpracy z Fundacją Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym <i>Hipoteraia</i>) – opracowanie nowego systemu zdobywania funduszy na statutowe działania organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci niepełnosprawnych	4 000 zł
Stowarzyszenie Terapii i Profilaktyki Szkolnej Przemiana Tczew	<i>Dobrze, że jesteś...</i> – cykl spotkań i imprez w teatrze przełamujących izolację dzieci niepełnosprawnych	4 000 zł
Stowarzyszenie Twórcze Studio Form Wzorniczych Hajnówka Hajnówka	Organizacja pleneru plastycznego dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci z rodzin ubogich	5 000 zł
Stowarzyszenie Wspomagania Osób Niepełnosprawnych Res Sacra Miser Gościeradów	<i>Dzień, jak nie co dzień</i> – spotkanie integracyjne przedstawiające problemy i trudną sytuację dzieci niepełnosprawnych	5 000 zł
Stowarzyszenie Wspomagania Twórczości i Rozwoju Osób Niepełnosprawnych Unikat Katowice	Prowadzenie zajęć fotograficznych dla osób niepełnosprawnych	9 980 zł
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym Knurów	<i>Poznajmy siebie i świat, by wspólnie tu żyć</i> – wspólne warsztaty plastyczne i dramatyczne dla dzieci niepełnosprawnych i młodzieży z miejscowego gimnazjum	5 000 zł
Towarzystwo Altum Rzeszów	Merytoryczne wspieranie lokalnych organizacji działających na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	8 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Łukta	Prowadzenie świetlicy integracyjnej dla rodziców i dzieci ze środowisk wiejskich	4 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Małdyty	Cykl imprez integracyjnych adresowanych do gminnej społeczności	3 770 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Morąg	Prowadzenie szkoleń dla wolontariuszy i warsztatów dla rodziców dzieci niepełnosprawnych	5 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Płońsk	Organizacja cyklu lokalnych imprez integracyjnych	5 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Tychy	Prowadzenie integracyjnych warsztatów artystycznych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich zdrowych rówieśników	7 000 zł
Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca Gdańsk-Śródmieście Gdańsk	<i>Jesteśmy razem</i> – program integracyjny realizowany w drużynach harcerskich i gromadach wychowawczych Hufca	4 000 zł
Seminarium Metody pracy z rodzinami dzieci krzywdzonych Budapeszt, Węgry	Udział w seminarium Marii Keller-Hameli, Moniki Sajkowskiej i Łukasza Wojtasia, Fundacja <i>Dzieci Niczyje</i> , Warszawa, Magdaleny Czub, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Poznań, Anny Danuty Lechowskiej, Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży <i>Szansa</i> , Głogów (dotacja ze środków regionalnego programu <i>Dziecko Krzywdzone</i>)	6 435,65 zł

Starszy brat, starsza siostra

Centrum Wolontariatu Gdańsk	Szkolenie dla 90 wolontariuszy przygotowujące do prowadzenia programu	10 000 zł
Fundacja Edukacji i Twórczości Białystok	Realizacja programu w oparciu o szkolne kluby wolontariusza oraz przygotowanie biuletynów <i>Razem</i> (kwartalnik informujący o działaniach programu <i>Starszy brat, starsza siostra</i> w Polsce)	12 000 zł
Fundacja Pomocy Samotnej Matce Poznań	Realizacja programu z dziećmi z rodzin niepełnych będących pod opieką Fundacji; wolontariuszami są uczniowie szkół średnich	12 000 zł
Fundacja Sokólski Fundusz Lokalny Sokółka	Realizacja programu w szkole podstawowej z udziałem wolontariuszy z Zespołu Szkół Ogólnokształcących	9 000 zł
Gimnazjum nr 24 Warszawa	Realizacja programu z udziałem dzieci ze szkoły podstawowej i wolontariuszy – harcerzy z gimnazjum	8 000 zł
Komitet Obywatelski Miasta Piekary Śląskie	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy, studentów i uczniów szkół średnich oraz dzieci będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	8 000 zł
Mazowieckie Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym Mińsk Mazowiecki	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy, uczniów Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego oraz dzieci kierowanych do programu przez Poradnię Psychologiczno-Wychowawczą i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	9 000 zł
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Szczecinek	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy ze szkół ponadpodstawowych i dzieci objętych pomocą Ośrodka	6 000 zł
Ośrodek Pomocy Społecznej Kościan	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy z Liceum Ogólnokształcącego i grupy dzieci z trzech szkół podstawowych	8 000 zł
Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica Terapeutyczno-Wychowawcza <i>Parasol</i> Kluczbork	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy – uczniów szkół średnich i dzieci będących pod opieką świetlicy	12 000 zł
Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjno-Misyjny <i>Magnificat</i> Nowy Sącz	Realizacja programu z udziałem dzieci ze szkół podstawowych	6 000 zł
Płockie Stowarzyszenie <i>Klub Abstynentów</i> Płock	Realizacja programu z udziałem dzieci objętych pomocą Stowarzyszenia i wolontariuszy – uczniów z dwóch liceów i studentów lokalnej szkoły wyższej	12 000 zł
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Gdańsk	Realizacja programu z grupą dzieci upośledzonych umysłowo z udziałem wolontariuszy – studentów i licealistów	8 000 zł
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Szczecin	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy, uczniów starszych klas licealnych i dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	12 000 zł
Sejneńskie Towarzystwo Oświatowo-Społeczne Sejny	Realizacja programu z udziałem 32 par wolontariuszy i dzieci	5 000 zł
Stowarzyszenie Kobiet na rzecz Kobiet Bytów	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy – studentów Pomorskiej Akademii Pedagogicznej i młodzieży z Liceum Ogólnokształcącego – oraz dzieci zagrożonych patologią	8 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Osób Potrzebujących <i>Sursum Corda</i> Mszana Dolna	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy z Centrum Wolontariatu i dzieci z trzech szkół podstawowych, kierowanych do programu przez pedagogów szkolnych i Ośrodek Pomocy Społecznej	12 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Społecznej Augustów	Realizacja programu z udziałem dzieci z trzech szkół	8 000 zł
Stowarzyszenie Polskie Centrum Mediacji Pszczyna	Realizacja programu z udziałem dzieci z rodzin przeżywających trudności i wolontariuszy – uczniów szkół średnich	10 000 zł
Stowarzyszenie Polskie Centrum Mediacji Żory	Realizacja programu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i trzema szkołami	8 000 zł
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Romualda Traugutta Czarna Białostocka	Realizacja programu z udziałem członków Klubu Wolontariuszy i dzieci ze szkoły	8 000 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Solec Kujawski	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy – uczniów Liceum Ogólnokształcącego i Technikum Ekonomicznego i dzieci kierowanych do programu przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	9 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Gryfino	Realizacja programu z udziałem harcerzy i dzieci kierowanych do programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	6 000 zł
Towarzystwo Rodzin Wielodzietnych Krosno	Realizacja programu z udziałem wolontariuszy – studentów i młodzieży licealnej oraz dzieci objętych opieką Towarzystwa	10 000 zł
Szkolenia	Szkolenia dla nauczycieli i przedstawicieli organizacji pozarządowych, chcących przystąpić do realizacji programu: w Kazimierzu n/Wisłą dla 60 uczestników; trzy szkolenia w Warszawie dla 90 uczestników oraz ogólnopolskie spotkania robocze dla 45 osób realizujących program w swoich organizacjach lub szkołach; prezentacje programu: w Pszczynie dla przedstawicieli samorządu lokalnego; w Juracie dla przedstawicieli Powiatowych i Gminnych Komisji d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; publikacje materiałów i biuletynu oraz organizacja wizyty w Polsce Zarządu Big Brother Big Sister International (1 854 zł ze środków Big Brother Big Sister International)	32 653,82 zł
Fundacja Starszy Brat, Starsza Siostra – Polska Warszawa	Dotacja na kontynuowanie programu <i>Starszy brat, starsza siostra</i> w latach 2003-2005	1 200 000 zł
	Dotacje:	1 966 222,37 zł
	Szkolenia:	32 653,82 zł
	Koszty realizacji programu:	201 713,89 zł
	RAZEM:	2 200 590,08 zł

Program Kulturalny

Jednym z podstawowych zadań Programu Kulturalnego było upowszechnienie dostępu do kultury tam, gdzie oferta kulturalna jest uboga i mało zróżnicowana. Wspieraliśmy lokalne organizacje pozarządowe i instytucje, które starały się wzbogacić życie kulturalne na prowincji, w małych miastach i na wsi. Szczególną wagę przykładaliśmy do działań podejmowanych przez i na rzecz mniejszości narodowych, pomagając w realizacji przedsięwzięć sprzyjających kształtowaniu postaw otwartości wobec różnic narodowościowych lub religijnych. Wspólnie z Regionalnym Programem Sztuka i Kultura działającym w ramach Open Society Institute pomagaliśmy w realizacji międzynarodowych projektów artystycznych, które propagują wartościowe formy sztuki, inicjują publiczną debatę na tematy współczesnej kultury, sprzyjają porozumieniu między narodami, przeciwdziałają ksenofobii.

Kultura na wsi

Po raz kolejny ogłosiliśmy konkurs na najlepszy projekt kulturalny adresowany do mieszkańców wsi. Celem konkursu było rozbudzenie zainteresowań kulturalnych społeczności wiejskiej i włączenie jej w ambitne działania kulturalne. W roku 2002 nagrodziliśmy 4 spośród 25 nadesłanych propozycji. Nagrodę pierwszą otrzymał projekt *Drama w wiklinie* zgłoszony przez Miejski Ośrodek Kultury w znanym z wyrobów wikliniarskich Nowym Wiśniczu. Projekt obejmował przygotowanie w trakcie warsztatów spektaklu *Wiesław* według Kazimierza Brodzińskiego. Obok zajęć poświęconych postaci romantycznego poety odbywały się także ćwiczenia w zakresie sztuki aktorskiej i rzemiosła wikliniarskiego. Wszystkie rekwizyty wykonane zostały z wikliny, a mieszkańcy miasteczka i okolicznych wsi zaprojektowali i wykonali wiklinowy park, w którym umieścili wiklinowe rzeźby. Pomysł przyniósł mieszkańcom gminy wiele korzyści: interesujące wydarzenie kulturalne, wykorzystanie umiejętności miejscowych twórców, podtrzymanie tradycyjnego rzemiosła, promocję regionu. Dwie drugie nagrody przypadły: Stowarzyszeniu *Nasza Wieś Frącczki* za stworzenie społecznego centrum kultury i aktywności, które zaplanowało szereg działań wykorzystujących sztukę dla przezwyciężania społecznego marazmu (warsztaty artystyczne i rzemieślnicze, tworzenie alternatywnych źródeł zarobkowania) oraz Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Czarnej Górze (Bieszczady) za projekt *Drewutnia artystyczna*, który na terenach popegeerowskich wsi starał się pobudzić aktywność społeczności lokalnej poprzez działania plastyczne, teatralne, muzyczne itp. Trzecią nagrodę otrzymał Urząd Gminy w Mieleszynie, dzięki któremu dzieci i młodzież z 18 gminnych wsi przygotowały spektakle teatralne, które pokazano następnie mieszkańcom wsi na zorganizowanym przez władze samorządowe Wiejskim Świątce Teatru.

Kultura lokalna

Celem projektu było pobudzenie życia kulturalnego na terenach kulturalnie zaniedbanych i zwiększenie zaangażowania samorządów lokalnych w rozwój lokalnej kultury. Wspieraliśmy przedsięwzięcia teatralne, filmowe, muzyczne i literackie, a także projekty interdyscyplinarne realizowane przez powiatowe i gminne samorządy, instytucje i ośrodki kultury, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i biblioteki. W tym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, przy ocenie projektów braliśmy pod uwagę nie tylko ich walory artystyczne, ale i edukacyjne: upowszechnianie tolerancji i poszanowania dla odmiennych kultur, religii i narodów. W 2002 roku dotacje przekazano na realizację 133 projektów.

Kultura i edukacja mniejszości narodowych

Jednym z ważnych zadań Fundacji było wspieranie różnorodności kulturowej i pomoc zamieszkującym Polskę mniejszościom narodowym i etnicznym. W roku 2002 przyznaliśmy 60 dotacji, kierując naszą pomoc głównie na potrzeby edukacyjne i kulturalne mniejszości oraz ochronę ich praw obywatelskich.

Artyści w akcji

Czwarty rok z rzędu, we współpracy z Europejską Fundacją Kulturalną z Amsterdamu, wspomagaliśmy realizację programu *Artyści w akcji* (w poprzednich latach projekt nosił nazwę *Sztuka dla społecznej harmonii*). Jest to program pracy artystycznej z dziećmi i młodzieżą ze środowisk zagrożonych patologiami społecznymi. Zajęcia prowadzą reżyserzy i aktorzy z udokumentowanym doświadczeniem w pracy pedagogicznej. Praca z wykorzystaniem możliwości teatralnych służy procesowi uspołecznienia, aktywizacji, podwyższania samooceny młodych ludzi, przyczyniając się pośrednio do polepszenia jakości ich życia. W realizacji programu uczestniczą fundacje z Polski, Estonii, Litwy i Łotwy i krajów bałkańskich.

Od 2003 roku realizatorem programu będzie Stowarzyszenie Teatralno-Edukacyjne *Wybrzeżak* (prowadzone przez Adama Rusiłowskiego, wieloletniego koordynatora programu *Artyści w akcji* w Polsce), któremu Fundacja przekazała dotację na prowadzenie programu w latach 2003-2004.

PROGRAMY REGIONALNE

Sztuka bez granic

W ramach programu *Sztuka bez granic* wspieraliśmy projekty współpracy kulturalnej krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz Azji Centralnej. Dofinansowywaliśmy przedsięwzięcia artystyczne propagujące wartościowe formy sztuki, inicjujące publiczną debatę na tematy współczesnej kultury, ułatwiające porozumienie między narodami i mające na celu przeciwdziałanie ksenofobii. Dzięki naszej pomocy polscy artyści i krytycy sztuki mogli uczestniczyć w imprezach organizowanych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, a twórcy z krajów regionu przyjeżdżać do Polski.

Mosty porozumienia

Program ten, uruchomiony po 11 września 2001 roku, służyć ma ożywieniu współpracy kulturalnej między krajami Europy Środkowo-Wschodniej oraz Azji Centralnej, Kaukazu i Mongolii.

W jego ramach wspierane są projekty sprzyjające porozumieniu i lepszemu wzajemnemu poznaniu odmiennych tradycji, kultur i religii.

Zbliżenia

Program *Zbliżenia* finansował pobyty stażowe dla kuratorów i menedżerów kultury z krajów postkomunistycznych w wybranych przez nich placówkach w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, Azji Centralnej i w Mongolii.

Polityka kulturalna

Prowadziliśmy też konkurs na projekty dotyczące kształtowania polityki kulturalnej, unowocześniania prawa i przepisów podatkowych w dziedzinie finansowania kultury, usprawniania działalności instytucji i stowarzyszeń kulturalnych, podnoszenia kwalifikacji organizatorów życia artystycznego.

Programy *Sztuka bez granic*, *Mosty porozumienia*, *Zbliżenia* oraz *Polityka kulturalna* finansowane były przez Regionalny Program Sztuka i Kultura (407 492,71 zł).

Program Kulturalny Fundacji Batorego zakończył działalność 31 grudnia 2002 roku. Fundacja Batorego i Fundacja Wspomagania Wsi postanowiły utworzyć wspólny fundusz, z którego w latach 2003-2004 będą finansowane działania kulturalne w małych miastach i na wsi. Fundacja Batorego przekazała 800 000 zł. na utworzenie funduszu.

Konkurs na projekty wiejskie

Miejski Ośrodek Kultury Nowy Wiśnicz	I nagroda: realizacja projektu <i>Drama w wiklinie</i> we wsi Królówka (woj. małopolskie)	30 000 zł
Gminny Ośrodek Kultury Czarna Góra	II nagroda: realizacja projektu <i>Drewutnia artystyczna</i> dla mieszkańców gminy Czarna w Bieszczadach	20 000 zł
Stowarzyszenie <i>Nasza Wieś Frączki</i> Tuławki	II nagroda: zorganizowanie we wsi Frączki Społecznego Centrum Kultury i Aktywności	20 000 zł
Urząd Gminy Mieleszyn	III nagroda: organizacja warsztatów teatralno-plastyczno-muzycznych dla dzieci i młodzieży z 18 wsi gminy Mieleszyn	10 000 zł

Kultura lokalna

Agencja Promocji Kultury, Sztuki i Wypoczynku Ostrów Wielkopolski	Przygotowanie X Jubileuszowego <i>Chanterelle Festival</i>	5 000 zł
Akademickie Centrum Kultury UMCS <i>Chatka Żaka</i> Lublin	Organizacja koncertu oraz warsztatów tanecznych, wokalnych i instrumentalnych w ramach VI Spotkań Artystycznych w Jaworniku	5 000 zł

Bałucki Ośrodek Kultury Łódź	Organizacja Ogólnopolskiego Przeglądu Teatrów Dziecięcych <i>Działwa 2002</i> i warsztatów teatralnych dla nauczycieli i instruktorów	5 000 zł
Barlinecki Ośrodek Kultury Barlinek	Realizacja imprezy X Barlineckie Lato Teatralne	4 000 zł
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Kisielice	Zorganizowanie konkursu plastycznego na najlepszy rysunek <i>Radosne barwy lata w mojej miejscowości</i>	1 000 zł
Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne <i>Teatr Grodzki</i> Bielsko-Biała	Organizacja projektu integracyjnego <i>Beskidzkie Święto Małych i Dużych</i>	6 000 zł
Bieszczadzka Fundacja Rozwoju Postaw <i>Twórczych Orelec-Gala</i> Bóbrka k/Soliny	Realizacja programu <i>Przyjazna Bóbrka</i> – cykl imprez warsztatowych, teatralnych, rzeźbiarskich oraz spotkań z twórcami i aktorami	8 000 zł
Biuro Literackie <i>Port Legnica</i> Legnica	Zorganizowanie Festiwalu Literackiego <i>Port Legnica 2002</i>	5 000 zł
	Przeprowadzenie cyklu spotkań autorskich w cyklu <i>Port Legnica po godzinach</i>	5 000 zł
Centrum Artystyczno-Szkoleniowe <i>Inter-Art</i> Tarnów	Organizacja X Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Odnalezionej	7 000 zł
Chojnicki Dom Kultury Chojnice	Zorganizowanie XI Festiwalu Teatrów Ulicznych	7 000 zł
Cieszyński Ośrodek Kultury <i>Dom Narodowy</i> Cieszyn	Organizacja warsztatów i koncertów w ramach XIII Międzynarodowej Dekady Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej	4 000 zł
Dębnowski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Dębno	VI Triada Teatralna <i>Dębno 2002</i> – prezentacja spektakli i działań warsztatowych	4 000 zł
Dom Kultury Gołdap	Zorganizowanie <i>Transgranicznego koncertu noworocznego</i> z udziałem artystów z Polski, Rosji, Litwy, Białorusi	5 000 zł
Dom Kultury Pleszew	Organizacja Pleszewskich Spotkań Kameralnych	5 000 zł
Dom Kultury Zelów	Organizacja VIII Letnich Koncertów Festiwalowych <i>Zelów 2002</i>	5 000 zł
Ekologiczny Klub UNESCO, Pracownia na rzecz Bioróżnorodności Piaski	Projekt <i>Meandry Europy</i> – działania artystyczne z pogranicza muzyki i teatru z udziałem mieszkańców gmin pogranicza polsko-ukraińskiego	6 000 zł
	Realizacja projektu kulturalnego <i>Bug – rzeka, która łączy</i>	6 000 zł
Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego Grodziszczce	Zorganizowanie warsztatów w ramach VII Międzynarodowego Konkursu Artystycznego <i>Moje miejsce na Ziemi</i>	3 000 zł
Fundacja Lutnia Staropolska Jordanów	Realizacja rocznego cyklu koncertów <i>Wieczory Wysockie</i> w Dworze na Wysokiej	6 000 zł

Program Kulturalny

Fundacja Muzyka Cerkiewna Hajnówka	Organizacja XXI Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Cerkiewnej <i>Hajnówka 2002</i>	10 000 zł
Fundacja na rzecz Wspierania Kultur Alternatywnych i Ekologicznych Pobiedna	Festiwal Sztuki Lalkowej <i>Wolimierz 2002</i> – pokazy spektakli studentów szkół lalkarskich w miasteczkach powiatów: lubańskiego, lwóweckiego, zgorzeleckiego oraz w przygranicznych miastach czeskich i niemieckich	6 000 zł
Fundacja Sztuka i Współczesność Warszawa	Organizacja debaty panelowej <i>Odpowiedzialność ekonomiczna w kulturze – pragmatyzm i etyka</i>	5 000 zł
Gimnazjum Jasienica Rosielna	<i>W przyszłość z bogactwem przeszłości</i> – projekt edukacyjno-kulturalny dla młodzieży	5 000 zł
Gminne Centrum Kultury w Świętej Katarzynie, Biblioteka Siechnice	Realizacja projektu <i>Terra Nostra – wczorajsza teraźniejszość</i> integrującego społeczność gminy Święta Katarzyna (zbieranie wspomnień, dokumentów i relacji rodzin zamieszkujących gminę)	8 000 zł
Gminny Ośrodek Kultury Lubasz	Organizacja <i>Wędrówki teatralnej</i> po miasteczkach i wsiach gminy Lubasz	3 000 zł
Gminny Ośrodek Kultury Parchowo	Organizacja IX Biesiady Teatralnej	5 000 zł
Gminny Ośrodek Kultury Płońnica	Organizacja XV Płońnickiego Lata Teatralnego	3 500 zł
Goleniowski Dom Kultury Goleniów	Organizacja IV Międzynarodowych Spotkań Teatralnych <i>Brama 2002</i>	4 000 zł
Grupa Artystyczna Ad Spectatores pod wezwaniem Calderona Wrocław	Realizacja spektaklu teatralnego <i>Wrocławski pociąg widm</i>	7 000 zł
Ławskie Centrum Kultury Ława	Organizacja przez Bibliotekę Miejską konkursu fotograficznego <i>Mój świat w obiektywie</i>	1 500 zł
Jazz Club Pod Filarami Gorzów Wlkp.	Zorganizowanie cyklu zajęć Matej Akademii Jazzu	10 000 zł
Kaszubski Zespół Folklorystyczny <i>Krebane</i> Brusy	VIII Międzynarodowy Festiwal Folkloru <i>Dni Kultury Kaszubskiej</i> – prezentacje zespołów folklorystycznych Kaszub, Ukrainy, Czech, Szwecji, Anglii i Francji	6 000 zł
	Warsztaty dla muzyków i instruktorów kaszubskich zespołów i kapel ludowych w ramach <i>Spotkań Kaszubskich Instrumentalistów Ludowych</i>	4 000 zł
Kieleckie Centrum Kultury Kielce	Zorganizowanie VIII Ogólnopolskiego Przeglądu Form Dokumentalnych <i>NURT 2002</i>	7 000 zł
Kolegium Europy Wschodniej Wrocław	<i>Dolnośląskie wędrowanie – Schola Gregoriana Silenensis</i> – koncerty i spektakle na Dolnym Śląsku	7 000 zł
Kutnowski Dom Kultury Kutno	18 Jesienne Spotkania Teatralne <i>Kutno 2002</i>	5 000 zł
Łódzki Dom Kultury Łódź	Zorganizowanie 11 Łódzkich Spotkań Teatralnych	6 000 zł

Łukowski Ośrodek Kultury Łuków	Organizacja VII Konkursu Recytatorskiego <i>Moje fascynacje renesansem i barokiem</i>	2 000 zł
	Organizacja IX Łukowskiej Jesieni Artystycznej Młodych	3 000 zł
Małopolski Instytut Kultury Kraków	Realizacja na małopolskiej prowincji projektu edukacji teatralnej <i>Ruch Teatralny – Dilettante</i>	5 000 zł
Media Film. Studio Filmowe, Promocyjne i Imprez Artystycznych Słupca	Zorganizowanie jubileuszowego X Festiwalu Filmowego <i>Prowincjonalia</i>	5 000 zł
Miejski Ośrodek Kultury Nowy Targ	Projekt <i>Korespondencja sztuk</i> – cykl spotkań z ludźmi nauki, kultury i sztuki	7 000 zł
Miejski Ośrodek Kultury Tychy	Przygotowanie XXX Tyskich Spotkań Teatralnych	7 000 zł
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Pieńsk	Organizacja wspólnych warsztatów zgłoszonych przez: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pieńsku (projekt <i>Promień</i>); Jeleniogórskie Centrum Kultury (projekt <i>Żagiel</i>) i Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Lubawce (projekt <i>Na szczyt</i>)	8 000 zł
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Stary Sącz	Organizacja XXIV Starosądeckiego Festiwalu Muzyki Dawnej	8 000 zł
Międzynarodowe Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka Warszawa	Zorganizowanie w 60-tą rocznicę śmierci Janusza Korczaka Międzynarodowego Złotu Młodzieży w Treblince	5 000 zł
Młodzieżowe Centrum Kultury Skierniewice	Organizacja <i>Festiwalu Komedii Hi!Hi!Hi!</i> – prezentacja spektakli w skierniewickich szkołach i na terenie powiatu	5 000 zł
Młodzieżowy Dom Kultury Gryfino	Organizacja IV Gryfińskich Spotkań Teatralnych <i>Karton 2002</i> z towarzyszącymi im działaniami muzycznymi, plastycznymi i edukacyjnymi	5 000 zł
Muzeum Chełmskie Chełm	Organizacja sesji naukowej na temat rozwoju sztuki chrześcijańskiej od X do XX w.	6 000 zł
Muzeum Regionalne Baszta Głogówek	X Śląski Festiwal im. Ludwika van Beethovena <i>Głogówek 2002</i>	6 000 zł
Nomadyczny Uniwersytet Wyobraźni, Ulic i Ogródów Poznań	<i>Inny nie znaczy obcy</i> – warsztaty plastyczne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych ze wsi PGR Konarzewo k/Poznania	6 000 zł
Nowogardzki Dom Kultury Nowogard	Przegląd filmów, wystawa plakatów i seminarium w trakcie VII Ogólnopolskiego i III Międzynarodowego Festiwalu Filmów Ekologicznych <i>EKO FILM 2002</i>	5 000 zł
	Pokazy filmów, spotkania z artystami i seminarium w ramach Międzynarodowego Festiwalu Filmu, Muzyki i Malarstwa <i>Lato z Muzami</i>	5 000 zł
Oficyna Wydawnicza Rytm Warszawa	Organizacja uroczystości jubileuszowej z okazji 80-lecia urodzin Władysława Bartoszewskiego	6 500 zł
Orawskie Centrum Kultury Jabłonka	Organizacja wykładów, happeningów, pokazów filmowych i koncertu w ramach projektu <i>Orawa, Orawa, na Orawie Ława</i>	3 000 zł

Program Kulturalny

Ośrodek Kultury Brzeszcze	<i>Cztery pory roku</i> – obrzędowy przegląd strojów, rękodzieła, ozdób, zanikającego słownictwa i zawodów	4 000 zł
Ośrodek Kultury Sejny	Organizacja IX Międzynarodowego Festiwalu Organowego Młodych <i>Juniors Priores Organorum Seinensis</i>	4 000 zł
	Organizacja XI Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Dzieci i Młodzieży <i>Baltic – Satelid 2002</i>	5 000 zł
Pałac w Rybnej Sp. z o. o. Tarnowskie Góry	Organizacja X Festiwalu Muzyki Kameralnej <i>Kwartet Śląski i Jego Goście w Pałacu w Rybnej</i>	7 000 zł
Parafia Ewangelicko-Augsburska Pasym	Organizacja V Pasymskich Koncertów Muzyki Organowej i Kameralnej	5 000 zł
Piński Dom Kultury Piła	Zorganizowanie XIII Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego <i>Bukowirskie Spotkania</i> z udziałem zespołów z Ukrainy, Węgier i Rumunii	8 000 zł
Polkowickie Towarzystwo Muzyczne Polkowice	Organizacja III Ogólnopolskich Warsztatów Twórczych <i>Interpretacja Muzyki Dawnej – Muzyka Renesansu</i>	5 000 zł
Polska Orkiestra Włociańska im. Karola Namysłowskiego Zamość	Zorganizowanie festiwalu XXIII Zamojskie Dni Muzyki	6 000 zł
Polski PEN Club Warszawa	Organizacja spotkań z cyklu <i>W perspektywie integracji europejskiej</i>	7 000 zł
Przedszkole Gminne Witnica	Zorganizowanie <i>Wielkiego Pikniku Teatralnego na Środku Świata</i> z udziałem dzieci polskich i niemieckich	4 000 zł
Regionalne Towarzystwo Oświatowo-Kulturalne Wspólnota Wiejska Kleszczewo	Realizacja czterolecznych zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży wiejskiej w ramach projektu <i>Tu i teraz</i>	4 000 zł
Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki Suwałki	V Międzynarodowe Recitale Chóralne <i>Hora Cantavi 2002</i> – przegląd zespołów chóralnych z Polski, Litwy i Norwegii	6 000 zł
Regionalny Ośrodek Kultury Częstochowa	Organizacja XXVI Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Haliny Poświatowskiej	4 000 zł
Samorządowe Gimnazjum Solec Zdrój	<i>Ocalić od zapomnienia</i> – edukacyjny program dla młodzieży poświęcony historii regionu	4 000 zł
Samorządowy Ośrodek Oświaty Izbica	Realizacja widowiska teatralnego <i>Na izbickim rynku</i>	5 000 zł
Sanockie Towarzystwo Muzyczne Sanok	XIV Międzynarodowe Spotkania Gitarowe <i>Sanok 2003</i> – koncerty, warsztaty, wykłady i lekcje mistrzowskie	6 000 zł
Sokołowski Ośrodek Kultury Sokołów Podlaski	Organizacja II Nadbużańskich Spotkań Folklorystycznych prezentujących wielopokoleniowe zespoły ludowe z terenów nadbużańskich Polski, Ukrainy i Białorusi	6 000 zł
Spółeczny Instytut Wydawniczy Znak Kraków	<i>Dni Tischnerowskie</i> – wykłady, dyskusje, warsztaty z udziałem uczniów ks. Józefa Tischnera, spektakl teatralny <i>Śleboda, czyli cenniejsi jesteście niż wróble</i> , przegląd filmów o ks. Tischnerze	15 000 zł

Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa Legionowo	Organizacja spektakli teatralnych i plenerowych w ramach Legionowskich Prezentacji Teatralnych <i>Luby</i>	5 000 zł
Stowarzyszenie Artystyczne <i>Kartki</i> Białystok	Zorganizowanie III Międzynarodowego Festiwalu Artystycznego <i>Świat na uboczu</i>	6 000 zł
Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne <i>Pracownia Teatralna</i> Ostrów Wielkopolski	Organizacja III Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Niezawodowych	4 000 zł
Stowarzyszenie <i>Dom Tańca</i> Warszawa	I Letni Tabor Domu Tańca <i>Chlewiska 2002</i> – projekt letnich działań kulturalnych we wsi Chlewiska: koncerty, warsztaty taneczne, wykłady	7 000 zł
Stowarzyszenie Kulturalne <i>Teatr Efemeryczny</i> Suwałki	Realizacja projektu <i>Galeria pod ścianą</i> – prezentacja projektów reklamy społecznej wykonanych przez młode bezrobotne osoby na udostępnionym bezpłatnie billboardzie	5 000 zł
Stowarzyszenie <i>Leśniczówka Pranie</i> Karwica	Realizacja autorskiego programu kulturalnego Wojciecha Kassa <i>Leśniczówka Pranie – Ośrodek Promienny</i> – cykl koncertów, spotkań z artystami, warsztaty literackie dla młodzieży	7 000 zł
Stowarzyszenie Miłośników Kultury i Sztuki Bieszczadzkiej <i>Bieszczadzkie Anioły</i> Cisna	Zorganizowanie kina objazdowego dla mieszkańców gminy Cisna i innych gmin w Bieszczadach	5 000 zł
Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Organowej i Kameralnej <i>Sauerianum</i> Drezdenko	Organizacja seminariów i wystawy w ramach projektu <i>Jan Józef Szczepański – żołnierz, pisarz, człowiek</i>	2 500 zł
Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego <i>Klub Nowodworski</i> Nowy Dwór Gdański	Organizacja w Stegnie III Światowego Zjazdu Mennonitów im. Helmuta Reintera na Żuławach	3 000 zł
Stowarzyszenie <i>Muzyka Dawna w Jarosławiu</i> Jarosław	X Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej <i>Pieśń naszych korzeni</i> – prezentacja dorobku europejskich zespołów muzyki dawnej	15 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju <i>Wsi Nasze Dzieci</i> Wschowa	Organizacja imprez muzycznych dla mieszkańców wsi <i>Spotkania z muzyką Europy</i>	6 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Odnowy i Współistnienia Kultur <i>Sałasz</i> Cieszyn	Realizacja projektu <i>Dzieci Sąsiadów</i> – zajęcia plastyczne, teatralne, wokalnemuzyczne, fotograficzne, spotkania z mieszkańcami wsi	6 000 zł
Stowarzyszenie <i>Ogród Sztuk i Nauk</i> Podkowa Leśna	Festiwal <i>Muzyczne konfrontacje: muzyka źródeł</i> – koncerty muzyki ludowej, pieśni polskich i wystawa malarstwa	4 000 zł
Stowarzyszenie <i>Panorama Sztuki Chrześcijańskiej Musica Sacra</i> Skoczów	Przygotowanie VII Międzynarodowego Festiwalu <i>Panorama sztuki chrześcijańskiej</i>	5 000 zł
Stowarzyszenie <i>Porozumienie dla Zielonki</i> Zielonka	Realizacja przedstawienia na podstawie Gao Xingjiana przez nieprofesjonalny Teatr <i>Krzeseł</i>	3 000 zł
Stowarzyszenie <i>Pro Varsovia</i> Warszawa	Zorganizowanie przeglądu filmów amatorskich <i>Jutro filmu 2003</i>	6 000 zł

Stowarzyszenie Przemyskie Centrum Inicjatyw Kulturalnych <i>Mytusa</i> Przemysł	Zorganizowanie IV Prezentacji Kultur Pogranicza <i>Przemysł 2002</i>	7 000 zł
Stowarzyszenie Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka Cieszyn	XIV Międzynarodowy Festiwal Teatralny <i>Na granicy</i>	8 000 zł
	Zorganizowanie V Przeglądu Filmów Czeskich i Słowackich <i>Kino na granicy</i>	5 000 zł
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Miłośników Bierzwnika Bierzwnik	Organizacja warsztatów poświęconych muzyce renesansowej i cyklu koncertów zespołu <i>Ars Antiqua</i> w kościołach województwa zachodniopomorskiego	6 000 zł
Stowarzyszenie Teatr Wiejski <i>Węgały</i> Jonkowo	Realizacja projektu <i>Missa Aurea</i> w ramach programu <i>Międzynarodowe Spotkania Dramat i Liturgia</i>	6 000 zł
	Projekt <i>Wioska teatralna</i> – cykl warsztatów teatralnych dla miejscowej młodzieży i grup stażystów w wybranych wsiach Warmii, Suwalszczyzny i Sejneńszczyzny oraz Beskidu Niskiego	10 000 zł
Stowarzyszenie Współpracy Gminy Lwówek z Zagranicą Lwówek	Zorganizowanie III Festiwalu Kolęd i Pastoralek	3 000 zł
Stowarzyszenie <i>Zdanie</i> Stara Bystrzyca	Realizacja projektu edukacyjno-kulturalnego <i>Śladem pielgrzymów do Compostelli, czyli kamienie żyją</i>	8 000 zł
Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Ciechowie Środa Śląska	Zorganizowanie całorocznego programu imprez kulturalnych dla społeczności wiejskiej Ciechowa	5 000 zł
Śródmiejskie Forum Kultury Łódź	Realizacja projektu dramaturgicznego dla młodzieży <i>My – na progu nowego wieku</i>	5 000 zł
Teatr im. Cypriana Norwida Jelenia Góra	Prezentacja przedstawień w Goerlitz (Zgorzelec)	7 000 zł
Teatr im. Heleny Modrzejewskiej Legnica	Realizacja spektaklu <i>Wschody i zachody miasta</i>	10 000 zł
Teatr im. Wilama Horzycy Toruń	Przygotowanie kolejnej edycji Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego KONTAKT	15 000 zł
Teatr IOTA Zbigniewa Waszkielewicza Talki	Realizacja projektu <i>Plenery Wielkich Jezior – Festiwal Mazurski 2002</i>	7 000 zł
Teatr Lalki i Aktora Łomża	Realizacja XV Międzynarodowego Festiwalu Teatru w Walizce z udziałem zespołów teatralnych z Londynu, Stuttgartu, Moskwy, Pragi i Mostaru	6 000 zł
Teatr Ósmego Dnia Poznań	Realizacja trzeciej edycji projektu <i>Historia pod prąd</i>	9 000 zł
Towarzystwo <i>Altum</i> Rzeszów	Regionalna Akademia Kultury – odtworzenie i upowszechnienie regionalnego dziedzictwa kulturowego wsi oraz pobudzenie życia kulturalnego na terenach dotkniętych powodzią w lipcu 2001 r.	6 000 zł
Towarzystwo Gdańsk-Niderlandy Gdańsk	Projekt <i>Dziedzictwo 2002</i> – konkurs fotograficzno-historyczny i wystawa prac wykonanych z udziałem młodzieży ze szkół gmin Sztutowo i Stegna	4 000 zł

Towarzystwo im. Marii Konopnickiej Góry Mokre	Zorganizowanie XVIII Ogólnopolskiego Konkursu Pamiętnikarskiego <i>Moje strony rodzinne dawniej a dziś</i>	5 000 zł
Towarzystwo Inicjatyw Twórczych Podkowa Leśna	Realizacja programu <i>Małe Ojczyzny</i> – szkolenia i warsztaty dla animatorów wydarzeń kulturalnych w małych miejscowościach	8 000 zł
	Realizacja wykładów, zajęć, warsztatów, przeglądu filmów i spektaklu multimedialnego w ramach projektu <i>Ballada o Szydłowcu</i>	7 000 zł
Towarzystwo Kalisz Literacki Kalisz	<i>Salon Literacki Arkadiusza Pacholskiego</i> – cykl spotkań z pisarzami, poetami i intelektualistami	5 000 zł
Towarzystwo Karpackie Warszawa	XVI Obóz Konserwatorski Grupy Kamieniarzy <i>Magurycy</i> – renowacja obiektów cerkiewnej sztuki sakralnej, przydrożnych krzyży i kapliczek	10 000 zł
Towarzystwo Kultury Sudeckiej <i>Sudetoria</i> Świeradów Zdrój	Organizacja koncertów w ramach X Międzynarodowych Spotkań z Muzyką Dawną	5 000 zł
Towarzystwo Miłośników Recza Recz	Zorganizowanie ulicznego widowiska historycznego <i>Na kupieckim szlaku</i>	4 000 zł
Towarzystwo Muzyczne im. Karola Szymanowskiego Zakopane	Przygotowanie jubileuszowych XXV Dni Muzyki im. Karola Szymanowskiego	5 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Tworek <i>Amici di Tworki</i> Pruszków	Kontynuacja realizowanego od kilku lat programu <i>Razem w sztuce i życiu</i>	10 000 zł
Towarzystwo Przyjaźni i Współpracy Macedońsko-Polskiej <i>Wisła</i> Skopje	Oplacenie rocznej prenumeraty polskich czasopism	2 076 zł
Towarzystwo Rozwoju Sokółowska Mieroszów	Przeгляд filmów dokumentalnych i fabularnych oraz spotkania z aktorami podczas imprezy <i>Kieślowski w Sokółowsku – III Spotkania Filmowe 2002</i>	4 000 zł
	Organizacja wystawy oraz warsztatów z udziałem artystów z Polski, Czech i Słowacji podczas pleneru twórczego poświęconego pamięci Józefa Gielniaka	4 000 zł
	Realizacja widowiska teatralno-etnicznego i warsztatów integracyjno-artystycznych w czasie międzynarodowych Spotkań pod Kyczerą <i>Sokołowsko 2002</i>	4 000 zł
Towarzystwo Śpiewacze Harfa Warszawa	Zorganizowanie polsko-czeskiego festiwalu muzycznego IV Koncert Pokoju w polskich i czeskich miastach Śląska	7 000 zł
Towarzystwo Teatralne Zderzenia Kłodzko	Organizacja jesiennej edycji Festiwalu Teatralnego <i>Zderzenia</i>	6 000 zł
Trzebiatowski Ośrodek Kultury Trzebiatów	<i>Święto Ottona z Bambergu</i> – cykl wykładów, seans filmowy o chrystianizacji Pomorza Zachodniego, wystawa szczecińskiego wydawnictwa Ottonianum, koncert muzyki i pielgrzymka	3 000 zł
Urząd Gminy Bircza	XXV Regionalny Przegląd Teatryków Dziecięcych <i>Tropem Jasia i Małgosi</i> – prezentacja widowisk przygotowanych przez teatryki lalkowe i żywego planu	2 500 zł
Urząd Gminy Nowe Warpno	Organizacja konkursu i otwarcie Izby Regionalnej w ramach projektu <i>Kolejne metamorfozy Podgrodzia – ocalić od zapomnienia</i>	2 000 zł

Zamojskie Stowarzyszenie Kulturalne Zamość	Zorganizowanie XIII Międzynarodowych Spotkań Młodego Teatru <i>Zamość 2003</i> 5 000 zł
Zespół Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego Olecko	Zorganizowanie VIII Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego Szkół Społecznych STO 3 000 zł
Fundacja Wspomagania Wsi Warszawa	Dotacja na utworzenie we współpracy z Fundacją Batorego funduszu wspierającego działania kulturalne w małych miejscowościach i na wsi 800 000 zł

Kultura i edukacja mniejszości narodowych

Białoruskie Zrzeszenie Studentów Białystok	Zorganizowanie obchodów tradycyjnego białoruskiego Święta <i>Kupała</i> (Noc Kupały) 4 000 zł
Biblioteka Publiczna Ostrów Wielkopolski	Zorganizowanie konferencji <i>Przeszłość dla przyszłości</i> prezentującej cztery religie i narody mieszkające kiedyś w powiecie ostrowskim 4 000 zł
Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów Łódź	Organizacja muzycznych, plastycznych i językowych <i>Letnich warsztatów dzieci i młodzieży romskiej</i> w Sulejówku 5 000 zł
Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda Ludwikowice Kłodzkie	Realizacja projektu przeciwko antysemityzmowi i ksenofobii <i>My też mieliśmy sąsiadów</i> 7 000 zł
Centrum Polsko-Niemieckie Kraków	Stworzenie strony internetowej poświęconej historii i kulturze Żydów <i>Ocalić od zapomnienia – uczyć dla przyszłości</i> 11 000 zł
Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej Elpis Gorlice	Projekt <i>Pamięć silniejsza od śmierci</i> – prace porządkowe na cmentarzu prawosławnym w Radocynie 5 000 zł
	Projekt <i>Pamięć silniejsza od śmierci</i> – inwentaryzacja i remont cmentarzy łemkowskich w kilku wsiach Beskidu Niskiego 3 000 zł
	Organizacja konferencji naukowej <i>Następstwa „Akcji Wista” w środowisku ukraińskim</i> 3 000 zł
	Zorganizowanie ogólnopolskiego młodzieżowego przeglądu poezji łemkowskiej 3 000 zł
Dobrodzieński Ośrodek Kultury i Sportu Dobrodzień	VI Ogólnopolskie Spotkania Zespołów Artystycznych Mniejszości Narodowych i Etnicznych <i>Źródło 2002</i> – warsztaty taneczne oraz koncerty zespołów muzycznych i śpiewaczych prezentujące dziedzictwo kulturalne mniejszości narodowych 5 000 zł
Dom Kultury Litewskiej Puńsk	Organizacja przeglądu twórczości kulturalnej mniejszości narodowych i etnicznych oraz sympozjum dotyczącego miejsca mniejszości w Unii Europejskiej 5 000 zł
Dom Pojednania i Spotkań im. Św. Maksymiliana M. Kolbego Gdańsk	Realizacja projektu <i>Białoruskie spotkania z kulturą etniczną</i> 7 000 zł
Fundacja Cmentarza Żydowskiego Gęsia Warszawa	Konserwacja niszczących zabytków kultury żydowskiej w Warszawie 7 000 zł

Fundacja Forum Dialogu między Narodami Gliwice	Realizacja projektu edukacyjnego <i>Słownik gliwicki</i> – przedstawienie mieszkańcom historii miasta i wspólnego dziedzictwa kulturowego	6 000 zł
Fundacja im. bpa Antanasa Baranauskasa <i>Dom Litewski</i> Sejny	<i>Antanas Baranauskas, znany i nieznaný orędownik pojednania litewsko-polskiego</i> – cykl imprez poświęconych działalności sejneńskiego biskupa A. Baranauskasa	6 000 zł
Fundacja Kultury Chrześcijańskiej <i>Znak</i> Kraków	Projekt <i>Mosty na Wschód</i> – seminaria, wystawy i koncerty prezentujące kulturę mniejszości ukraińskiej	5 000 zł
Fundacja Polska Akcja Humanitarna Kraków	Warsztaty malarsko-muzyczne dzieci romskich ze Słowacji oraz Romów z Czarnego Dunajca wraz z dziećmi polskimi ze Stobrawy i z Opolą, zakończone wystawą prac oraz występami w Opolu	6 532 zł
Fundacja Wspierania Mniejszości Łemkowskiej <i>Rutenika</i> Warszawa	Zorganizowanie Kiermaszu Kultury Łemkowskiej	5 000 zł
Gminny Ośrodek Kultury Komańcza	Występy muzycznych zespołów łemkowskich z Czech, Polski i Słowacji, warsztaty tkania i przędzenia wetny	3 000 zł
Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej Tarnów	<i>Dni pamięci Żydów tarnowskich</i> – organizacja koncertów oraz wycieczek po mieście szlakiem miejsc upamiętniających obecność w przedwojennym Tarnowie społeczności żydowskiej	4 000 zł
Krajowy Duszpasterz Romów, Ks. Stanisław Opocki Limanowa	Tworzenie klas dla dzieci romskich w wybranych miejscowościach	6 000 zł
Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca <i>Kyczera</i> Legnica	Realizacja projektu <i>Zahrajte mi husli</i> – rekonstrukcja tradycyjnego łemkowskiego obrzędu weselnego	5 000 zł
Małopolski Instytut Kultury Kraków	Realizacja projektu edukacyjnego <i>Małopolska wielu kultur</i>	6 000 zł
Miejska Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza Łębork	Projekt <i>Znam i akceptuję</i> – spotkania mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkałych w Łęborku: sesje popularno-naukowe, wieczory poetycko-muzyczne, konkursy i wystawy oraz festiwal zespołów folklorystycznych	5 000 zł
Muzeum Okręgowe Tarnów	<i>Dzieci romskie w Muzeum</i> – program edukacyjny dla dzieci romskich i polskich	6 000 zł
Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego Włodawa	V Festiwal Trzech Kultur 2002 – koncerty, seminaria i warsztaty artystyczne pogranicza kultur: prawosławnej, judaistycznej i katolickiej	5 000 zł
Ośrodek Brama Grodzka Teatr NN Lublin	Zorganizowanie seminarium dla nauczycieli – opiekunów szkolnych klubów odkrywców <i>Ścieżkami pamięci</i> na temat historii i kultury mniejszości narodowych na Lubelszczyźnie	6 000 zł
Ośrodek Kultury <i>Arsus</i> Warszawa-Ursus	XI Ogólnopolski Przegląd Dorobku Artystycznego Mniejszości Narodowych i Etnicznych <i>Wspólnota w kulturze</i>	8 000 zł
Parafia Grecko-Katolicka Bartoszyce	<i>II Andrzejkowe Dni</i> – warsztaty pisania ikon, występy zespołów muzycznych, pokaz filmów dotyczących stosunków polsko-ukraińskich	5 000 zł
	Zorganizowanie <i>Międzynarodowych Spotkań przy Ostrobradzkim Piecu</i> – festyn kulturalno-religijny z udziałem Niemców, Polaków i Ukraińców	5 000 zł

Parafia Grekokatolicka św. Piotra i Pawła Krynica Zdrój	Realizacja projektu <i>Werba – ocalić kolędy ukraińskiej wsi</i>	5 000 zł
Parafia Grekokatolicka p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny Łosie	Organizacja festynu kulturalnego <i>Łosiańskie spotkania z tradycją</i>	5 000 zł
Parafia Prawosławna p.w. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogarodzicy w Ługach Dobiegniew	Oplacenie części kosztów wyjazdu wakacyjnego dzieci łemkowskich	5 000 zł
	Zorganizowanie w Ługach wieczoru poezji i pieśni łemkowskiej	3 000 zł
Parafialna Podstawowa Szkoła Romska Suwałki	Realizacja programu <i>Internet w szkole romskiej</i>	4 000 zł
Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno- Oświatowe Białystok	Zorganizowanie ogólnopolskiej konferencji <i>Spotkajmy się – młodzieżowe organizacje mniejszości narodowych i etnicznych w przededniu wejścia Polski do UE</i>	6 000 zł
Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej Kraków	Organizacja XII Festiwalu Kultury Żydowskiej	15 000 zł
Stowarzyszenie Grupa Studnia O Warszawa	Realizacja widowiska narracyjnego oraz warsztaty edukacyjno-artystyczne w ramach projektu <i>Taniec opowieści czyli chasydzi Piaseczna</i>	8 000 zł
Stowarzyszenie Kobiet Romskich Kraków	<i>Powrót ludzi wiatru i słońca</i> – obchody 59-tej rocznicy zagłady Romów w Szczurowej	4 000 zł
	Projekt <i>Dla naszych dzieci</i> – zakup podręczników, dożywianie, pomoc w nauce i opiece szkolnej dla dzieci i młodzieży romskiej	5 000 zł
Stowarzyszenie Łemków Legnica	Zorganizowanie w Krynicy II Międzynarodowego Biennale Kultury Łemkowskiej	5 000 zł
	Zorganizowanie w Michałowie k. Lubina XXII Łemkowskiej Watry na Obczyźnie	5 000 zł
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej Czeremcha	Zorganizowanie VII i VIII Spotkań Folkowych <i>Z wiejskiego podwórza</i> – koncerty zespołów folkowych mniejszości narodowych we wsi Czeremcha na Podlasiu	11 000 zł
Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Warmia Lidzbark Warmiński	Realizacja kolejnego etapu projektu <i>Przywrócić tożsamość</i> – poszerzanie wiedzy związanej z przynależnością do określonej grupy narodowościowej	3 000 zł
	Zorganizowanie polsko-ukraińsko-niemieckiego wieczoru adwentowego <i>Betlejem Narodów</i>	5 000 zł
Stowarzyszenie Morąskie Narie Morąg	Zorganizowanie Dni Mniejszości Narodowych	5 000 zł
Stowarzyszenie Olszówka Bielsko-Biała	<i>Wielokulturowość w Karpatach</i> – cykl prelekcji i warsztatów na temat wielokulturowości Podbeskidzia	5 000 zł

Stowarzyszenie Romów Kraków	Wyrównawcze zajęcia pozalekcyjne dla dzieci romskich z klas 1-4	10 000 zł
	Zakup pomocy naukowych oraz tzw. „wyprawek” dla dzieci romskich, uczniów szkół podstawowych w Krakowie i gminie Kraków	20 000 zł
Stowarzyszenie Willa Decjusza Kraków	Realizacja programu edukacyjnego <i>Mniejszości na co dzień</i> (Litwini polscy i Węgrzy polscy)	5 000 zł
Świętokrzyskie Centrum Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Kielce	<i>Rozwój instytucjonalny a kultura romska</i> – warsztaty dla członków stowarzyszeń romskich ukierunkowane na wzmocnienie roli Romów w życiu społecznym, realizowane w Macedonii i w Polsce	8 000 zł
Towarzystwo Edukacyjne Wiedza Powszechna Gdańsk	<i>Otwarte drzwi. Wiedza przeciw stereotypom</i> – program edukacyjny dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych i młodzieży z Kaszub dotyczący zmiany stereotypowego myślenia o Żydach	6 000 zł
Towarzystwo Karpackie Warszawa	Zorganizowanie wystaw i prelekcji poświęconych budownictwu sakralnemu obrządku wschodniego w Karpatach	6 000 zł
Towarzystwo Kultury Muzułmańskiej w RP Gdańsk	Organizacja warsztatów muzycznych, kaligraficznych, wykładów i występów specjalistów i gości w trakcie drugiej edycji Dni Kultury Muzułmańskiej	6 000 zł
Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Izraelskiej Kołobrzeg	<i>Dni Tolerancji</i> – cykl wykładów i zajęć interaktywnych dotyczących poszanowania kultury i praw mniejszości narodowych	8 000 zł
Towarzystwo Ratowania Dziedzictwa Kulturowego Kresów Dawnych i Obecnych Ojcowizna Węgorzewo	Organizacja konferencji, druk publikacji i konserwacja nagrobków przedwojennych mieszkańców Mazur w ramach projektu <i>Obcy wśród obcych – swojacy wśród swoich</i>	4 000 zł
	<i>Jak daleko pada jabłko od jabłoni</i> – poszukiwanie przez młodzież licealną śladów przeszłości oraz śladów tradycji rodzinnych, etnicznych i wyznaniowych	3 000 zł
Trzebiatowski Ośrodek Kultury Trzebiatów	Warsztaty i prezentacja zespołów muzycznych polskich i zagranicznych podczas V Polsko-Niemiecko-Ukraińskiego Festiwalu Folklorystycznego <i>Sąsiedzi</i>	4 000 zł
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce Opole	Modernizacja strony internetowej <i>Schlesien Journal-Jung</i>	4 000 zł
Związek Romów Polskich Szczecinek	Organizacja wystawy fotograficznej prac Tomasza Tomaszewskiego <i>Cyganie – inni ludzie tacy jak my</i>	6 000 zł
	Zakup podręczników i pomocy szkolnych dla dzieci romskich w Szczecinku i okolicznych miasteczkach	8 000 zł
Związek Ukraińców Podlasia Bielsk Podlaski	Zorganizowanie festiwalu <i>Polsko-Ukraińskie Dialogi Muzyczne</i>	7 000 zł
Artyści w akcji		
Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki Bielsko-Biała	Projekt artystyczno-edukacyjny dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych <i>Bądź sobą – podaj dłoń</i>	10 000 zł

Centrum Młodzieży im. Henryka Jordana Kraków	Projekt <i>W przestrzeni słowa, muzyki i tańca</i> – przygotowanie spektaklu teatralnego z udziałem wychowanków krakowskich domów dziecka oraz mieszkanki Przystanku dla Bezdomnych Kobiet	8 000 zł
Miejskie Centrum Kultury Polanica Zdrój	Realizacja III edycji projektu <i>Sztuka dla pokoju – ludzie do ludzi</i> – zajęcia i warsztaty artystyczne dla objętej opieką kuratora młodzieży przebywającej w Domu Dziecka i Ośrodka Wychowawczym	10 000 zł
Raciborskie Centrum Kultury Racibórz	Warsztaty teatralno-integracyjne dla chłopców z zakładu poprawczego i młodzieży ze szkół średnich Raciborza	10 000 zł
Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Biogrupa Kraków	Działania teatralno-terapeutyczne z udziałem artystów oraz młodzieży ze schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie i ośrodków socjo-terapeutycznych, zakończone wystawieniem spektaklu teatralnego	10 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej Kraków	Cykl zajęć teatralnych dla uczniów szkół średnich i studentów po przebytych kryzysach psychicznych	10 000 zł
Stowarzyszenie OnJaTy Bukowiec	<i>Teatr pod Parasolem</i> – II część programu teatralno-terapeutycznego dla dzieci ze środowisk patologicznych realizowany przez Bukowiecką Pracownię Edukacji i Terapii przez Sztukę	9 000 zł
Stowarzyszenie Teatralne Remus Warszawa	Projekt <i>Szczep</i> – warsztaty teatralne z młodzieżą i dziećmi z terenów dawnych państwowych gospodarstw rolnych województwa warmińsko-mazurskiego	10 000 zł
Stowarzyszenie Wspierania Trzeźwości i Przeciwdziałania Patologii Społecznej Dom Łódź	Projekt <i>Kołacze na wierzbie</i> – zajęcia artystyczne i kulturoznawcze dla dzieci i młodzieży ze świetlic terapeutycznych	5 000 zł
Teatr Przeoczenie Warszawa	Warsztaty teatralne <i>Dziwierz Marzyciel</i> dla młodzieży z sześciu wybranych ośrodków szkolno-wychowawczych z województwa mazowieckiego	10 000 zł
Stowarzyszenie Teatralno-Edukacyjne Wybrzeżak Gdańsk	Prowadzenie Europejskiego Centrum Informacji <i>Sztuka dla Społecznej Harmonii</i> i kontynuacja realizacji projektu <i>Artyści w akcji</i> (dotacja na lata 2003-2004)	240 000 zł
Fundacja Inicjatyw Międzynarodowych Warszawa	<i>Pamięć, nostalgia, wymazywanie</i> – międzynarodowe spotkanie pisarzy, intelektualistów i publicystów z Europy Środkowej i Wschodniej	21 788 zł
Miejski Dom Kultury Gdańsk	II Pomorskie Warsztaty Tańca Współczesnego z udziałem teatrów tańca z Białorusi, Łotwy i Rosji, przygotowane przez Trójmiejski Teatr Plastyki Ruchu	7 242 zł
Nadbaltyckie Centrum Kultury Gdańsk	<i>Nowa Estonia – Musica Nova</i> – prezentacja współczesnej muzyki estońskiej, warsztaty dla kompozytorów i wykonawców, wykłady	16 019,66 zł
Ośrodek Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego Wrocław	VII Sesja Tłumaczy <i>Pieśni Słowian Wschodnich</i> z udziałem tłumaczy i autorów z Białorusi, Polski, Rosji i Ukrainy	13 252 zł
	<i>Pozoriste Teatr</i> – prezentacje niezależnych serbskich grup teatralnych oraz seminarium z udziałem przedstawicieli pozarządowych organizacji kulturalnych z Belgradu i Nowego Sadu	22 576 zł

Sztuka bez granic – projekty realizowane w Polsce

Poleski Ośrodek Sztuki Łódź	Międzynarodowe Spotkania Teatralne <i>Terapia i Teatr</i> – festiwal teatralny poświęcony integracji ludzi niepełnosprawnych i pełnosprawnych oraz upowszechnieniu technik rehabilitacji poprzez teatr 4 980 zł
Stowarzyszenie Integracji Humanistycznej <i>Po-Most</i> Tczew	III Międzynarodowy Festiwal Działań Teatralnych i Plastycznych <i>Zdarzenia – Tczew – Europa</i> : interdyscyplinarny festiwal działań plastycznych i teatralnych absolwentów wyższych szkół artystycznych z krajów Europy Środkowej i Wschodniej 7 221 zł
Stowarzyszenie Kulturalne <i>Teatr Efemeryczny</i> Suwałki	VII Suwalskie Eksploracje Teatralne <i>SET 2002</i> z udziałem zespołów teatralnych z Polski i zagranicy 14 800 zł
Stowarzyszenie Rotunda – Centrum Kultury Kraków	IX Międzynarodowy Festiwal Filmowy <i>Etiuda 2002</i> z udziałem studentów szkół filmowych z Europy Środkowej i Wschodniej 9 200 zł

Sztuka bez granic – projekty realizowane w innych krajach regionu

Maciej Adamek , dokumentalista	Udział w międzynarodowej konferencji poświęconej problemom mniejszości etnicznych i praw człowieka w filmie dokumentalnym, Sofia, Bułgaria 959,39 zł
Jadwiga Oleradzka , reżyser	Udział w Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym, Warna, Bułgaria 1 676,71 zł
Leszek Dawid , student PWSTiT	Udział w realizacji międzynarodowego dokumentalnego projektu filmowego <i>Seen by Others</i> , Dubrownik, Chorwacja 1 909,90 zł
Barbara Medajska , filmoznawca	Udział w seminarium poświęconym problemom filmu dokumentalnego, Jihlava, Czechy 1 366,68 zł
Joanna Leśnierowska, Katarzyna Wielga , krytycy teatralni	Udział w warsztatach tańca nowoczesnego prowadzonych przy okazji Międzynarodowego Festiwalu Tańca Współczesnego – <i>Konfrontacje 2002</i> , Praga, Czechy 1 414,58 zł
Monika Sosnowska, Wilhelm Sasnal , artyści malarze	Udział w wernisażu ich wystawy i prezentacji multimedialnej Galerii Raster prowadzonej przez Łukasza Górczycę i Michała Kaczyńskiego, Praga, Czechy 2 998,38 zł
Fundacja <i>Lutnia Staropolska</i> Jordanów	Koncerty muzyki dawnej i warsztaty dla młodzieży w kilku miastach na Litwie 4 426,16 zł
Ryszard Kluszczyński , profesor Uniwersytetu Łódzkiego	Udział w projekcie kulturalnym <i>The Experimental Cinema of Lithuanians from New York</i> , Wilno, Litwa 856,46 zł
	Udział w sympozjum <i>Access to Excess MediaArtLab</i> , Moskwa i Niżny Nowgorod, Rosja 2 170,05 zł
Marcel i Paweł Łozińscy , dokumentaliści	Udział w przeglądzie filmów dokumentalnych ojca i syna, Marcela i Pawła Łozińskich, Wilno, Litwa 2 286,84 zł
Marcel Łoziński , dokumentalista	Udział w Międzynarodowych Dniach Sztuki z okazji 60. rocznicy powstania teatru w wileńskim getcie, Wilno, Litwa 864,43 zł
Magdalena Kardasz , kurator	Udział w konferencji oraz wernisażu wystawy <i>Sex and Social Exhibitionism in East European Photography</i> , Ryga, Łotwa 1 640,31 zł

Karolina Ochab , menedżer kultury	Udział w seminarium <i>Zarządzanie w dziedzinie sztuki</i> , Ryga, Łotwa	1 249,89 zł
Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Biogrupa Kraków	Udział członków Stowarzyszenia w warsztatach <i>Spotkanie kultur</i> , Skopje, Macedonia	13 040 zł
Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Stary Dom , Nowy Sącz	Zespół muzyczny <i>Karpaty Magiczne</i> został zaproszony na Ethno Jazz Trio Festiwal 2002, Kiszyniów, Mołdawia	4 460 zł
Joanna Krzymuska-Stokowska, Krystyna Dyrda-Kortyka , plastycy	Udział w Międzynarodowych Warsztatach Sztuki Papieru, Kiszyniów, Mołdawia	5 788,49 zł
Marek Grygiel , kurator, Zbigniew Tomaszczuk , fotografik	Udział w projekcie kulturalnym poświęconym profesjonalnej fotografii społecznej, Moskwa, Rosja	3 200,41 zł
Maciej Nowicki , Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Vita Zelakeviciute , dokumentalista	Udział w Międzynarodowym Festiwalu Filmowym, Nowosybirsk, Rosja	5 149,29 zł
Piotr Kielar, Piotr Muszyński , reżyserzy	Udział w Festiwalu Filmów Dokumentalnych, Perm, Rosja	4 375,76 zł
Teatr Otwartej Kreacji Kraków	Artur Dobrzański, Wojciech Łuczyński, Beata Owczarek, Barbara Patoczka, Janusz Skubaczowski, Ewa Wardzała wzięli udział w Festiwalu Tańca Współczesnego, Petersburg, Rosja	8 944,44 zł
Nikita Kuznetsov , krytyk literacki, Andrzej Wajda , reżyser, Krystyna Zachwatowicz , scenograf	Udział w imprezie <i>Dostojewski i Wajda</i> – warsztaty z aktorami nad tekstem <i>Idioty</i> Dostojewskiego, wystawa scenografii, spotkanie z krytykami, St. Petersburg, Rosja	5 204,92 zł
Anna Mokrzycka , kurator	Udział w warsztatach <i>Nowe sposoby prezentacji zbiorów muzealnych</i> , St. Petersburg, Rosja	400,63 zł
Małgorzata Sternal , menedżer kultury	Udział w seminarium poświęconym kształtowaniu polityki kulturalnej w krajach postkomunistycznych, St. Petersburg, Rosja	1 544,44 zł
Janusz Byszewski, Maria Parczewska , kuratorzy	Udział w warsztatach edukacji artystycznej <i>Przecięcie</i> , Samara, Rosja	3 306,96 zł
Michał Buchowski , antropolog kultury	Udział w warsztatach i forum dyskusyjnym poświęconym problemom mniejszości etnicznych i prawom człowieka w filmie dokumentalnym, Sibiu, Rumunia	1 291,45 zł
Oskar Dawicki, Artur Tajber , artyści performerzy	Udział w projekcie <i>Zone Performance Festival and Symposium – On the Edge</i> , Timisoara, Rumunia	3 424,74 zł
Agnieszka Sienkiewicz-Nowacka , kurator	Udział w warsztatach plastycznych, Bratysława, Słowacja	285,92 zł
Elżbieta Wrotnowska , dokumentalistka	Udział w seminarium poświęconym współczesnemu teatrowi europejskiemu, Nitra, Słowacja	453,46 zł
Marek Chołoniewski, Tomasz Duda , muzycy	Udział w warsztatach i koncertach <i>Improwizacje muzyczne</i> , Kijów, Ukraina	2 755,54 zł
Sławomir Kędziński , kurator	Udział w seminarium organizowanym przez Muzeum im. Bułhakowa, Kijów, Ukraina	382,07 zł
Piotr Wyrzykowski , artysta performer	Udział w symposium sztuki nowych mediów, Kijów, Ukraina	1 991,45 zł

Anna Haracz, tancerka i choreograf	Udział w Akademii Tańca Współczesnego, Odessa, Ukraina	1 968,51 zł
Polski Ośrodek Międzynarodowego Stowarzyszenia Teatrów dla Dzieci Assitej Warszawa	Maciej Dobosiewicz, Marta Guśniowska, Jarosław Kilian, Aleksandra Rembowska, Arkadiusz Rogoziński uczestniczyli w projekcie kulturalnym realizowanym w ramach programu <i>Interplay Europe 2002</i> , Pecs, Węgry	3 629,79 zł

Mosty porozumienia

Ośrodek Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego Wrocław	<i>Ewangelie dzieciństwa</i> – wyprawa teatralno-śpiewacza do społeczności Swanów w górach Kaukazu, Gruzja	23 946 zł
---	--	-----------

Zbliżenia

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki Bielsko-Biała	Wyjazd stażowy Marii Schejbal do DAH Theatre Research Center w Belgradzie	6 000 zł
Biuro Festiwalowe Kraków 2000 Kraków	Pobyty stażowe menedżera kultury z Rosji	1 200 zł
Centrum Sztuki Współczesnej – Zamek Ujazdowski Warszawa	Pobyty stażowe menedżerów kultury z Rosji i Ukrainy	2 400 zł
Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego Grodziszczce	Pobyty stażowe menedżera kultury z Ukrainy	1 200 zł
Fundacja Muzyka Kresów Lublin	Wyjazd stażowy Katarzyny Majewskiej do Art Workshop Lazareti w Chorwacji	6 400 zł
Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów Wrocław	Pobyty stażowe menedżerów kultury z Jugosławii	2 400 zł
Małopolski Instytut Kultury Kraków	Pobyty stażowe menedżera kultury z Rosji	1 200 zł
Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Kraków	Pobyty stażowe menedżera kultury z Ukrainy	1 200 zł
Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne Biogrupa Kraków	Wyjazd stażowy Daniela Banaczka do DAH Theatre Research Center w Belgradzie	7 200 zł
Stowarzyszenie Młodych Twórców Ku Teatrowi Poznań	Pobyty stażowe i stypendia dla menedżerów kultury z Białorusi, Kirgizji i Mongolii	24 400 zł
Stowarzyszenie Teatralno-Edukacyjne Wybrzeżak Gdańsk	Pobyty stażowe menedżerów kultury z Ukrainy	2 400 zł
Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa Borussia Olsztyn	Pobyty stażowe menedżerów kultury z Rosji	3 600 zł

Śląski Teatr Tańca
Bytom

Pobyty stażowy menedżera kultury z Rosji

1 200 zł

**Spoleczne Stowarzyszenie Edukacyjno-
Teatralne Ośrodek
Teatr Stacja Szamocin**
Szamocin

Cultura Animi – stworzenie forum współpracy środowiska liderów pozarządowych organizacji kulturalnych, animatorów kultury i artystów w celu współtworzenia polityki kulturalnej państwa

62 250 zł

**Stowarzyszenie Centrum Wspierania
Aktywności Lokalnej CAL**
Warszawa

Program *Centrum Aktywności Lokalnej jako współczesny model ośrodka kultury w małej społeczności* realizowany wraz z wileńskim Centrum Inicjatyw Obywatelskich

48 000 zł

Dotacje: 2 710 600,71 zł

Koszty realizacji programu: 316 131,56 zł

RAZEM: 3 026 732,27 zł

Regionalny Program Sztuka i Kultura

W Fundacji im. Stefana Batorego mieściło się biuro Regionalnego Programu Sztuka i Kultura powołanego przed siedmioma laty przez Open Society Institute. Zadaniem programu, obejmującego 26 krajów Europy Środkowej, Wschodniej i Azji Centralnej, była promocja współpracy i wymiany kulturalnej w regionie. Biuro zakończyło działalność 31 grudnia 2002 roku.

Koszty prowadzenia programu: 407 939,13 zł

Program Wydawniczy

Działania Programu Wydawniczego skierowane były do wydawców książek i czasopism społeczno-kulturalnych, a pośrednio także do czytelników. Wspieraliśmy publikacje, które uznajemy za ważne i wartościowe, a które nie mogą liczyć na komercyjny sukces.

Książki

Od roku 2000 skupialiśmy się na próbie wprowadzenia do szerszego obiegu czytelniczego wartościowych tekstów obrazujących życie umysłowe w krajach naszego regionu. W wyborze tej tematyki kierowaliśmy się przeświadczeniem, że współczesna humanistyka i literatura tych krajów nie są w Polsce dostatecznie znane, co przekłada się na niewielką wiedzę o kulturze i współczesności społeczeństw, z którymi łączą nas sąsiedztwo, wspólna przeszłość i nowe wyzwania. Ambitne zamierzenia wydawców podejmujących „wschodnie” prace przekładowe nie mogłyby się powieść bez dodatkowych środków – wspieraliśmy więc książki z zakresu nauk humanistycznych i społecznych oraz współczesnej eseistyki i prozy, tłumaczone na polski z języków krajów Europy Środkowej i Wschodniej, Bałkanów oraz byłego ZSRR. Przyznawane raz w roku dotacje na pokrycie części kosztów publikacji były współfinansowane przez Next Page Foundation i Open Society Institute w Budapeszcie w ramach projektu *Tłumaczenia wschodnie (East Translates East)*. Obok zorganizowanego po raz trzeci w tej formule konkursu dla wydawców, w roku 2002 wspólnie z Wydawnictwem Sic! wydaliśmy książkę Pierre’a Hassnera *Koniec pewników. Eseje o wojnie, pokoju i przemocy* (przekład Maryna Ochab). *Koniec pewników* to – po książce *Korupcja i rządy* Susan Rose-Ackerman – kolejna nasza publikacja poświęcona problemom, które Fundacja uznaje za szczególnie istotne i które podejmuje w swoich działaniach.

Czasopisma społeczno-kulturalne

Fundacja konsekwentnie od wielu lat dotowała czasopisma społeczno-kulturalne oraz pisma mniejszości narodowych. Uważaliśmy to za ważne ze względu na ich kulturotwórczy charakter, atrakcyjność tej formy uczestnictwa w życiu publicznym oraz jakość refleksji i krytyki uprawianej przez najlepsze z czasopism. Zależało nam zwłaszcza na wspieraniu redakcji, które tworzą wokół siebie żywe środowiska i inicjują działalność kulturalną; staraliśmy się pomagać sprawnym organizatorom, dbającym o racjonalizację kosztów, sensowną dystrybucję i promocję pisma. Popieraliśmy i sami podejmowaliśmy – poprzez projekt *Witryna Czasopism* – działania popularyzujące rozwiązania techniczne i organizacyjne pozwalające trafiać do większej liczby czytelników, a także obniżyć koszty produkcji i dystrybucji czasopism (publikowanie, promocja i sprzedaż w internecie itd.).

Dotacje przyznawane były na zasadach konkursowych. Dwa razy w roku organizowaliśmy otwarty konkurs dla wydawców niekomercyjnych, niskonakładowych czasopism społeczno-kulturalnych, którzy wydali co najmniej 3 numery pisma (nie przyznawaliśmy dotacji na założenie lub stałe sponsorowanie pisma, nie wspieraliśmy także czasopism naukowych, specjalistycznych, wyznaniowych, pism będących organami partii politycznych lub administracji państwowej, a także gazet lokalnych, biuletynów i informatorów). Dodatkowo, po raz pierwszy zorganizowaliśmy konkurs zamknięty, do którego zaprosiliśmy 15 czasopism dotąd najczęściej przez nas wspieranych (kryteria wyboru tych pism to: minimum 3 dotacje przyznane przez Fundację od stycznia 1998 do maja 2001; średnia dotacja większa niż 4 000 zł). Pisma te uzyskały dotacje na pokrycie części kosztów wydawniczych w roku 2002 i 2003.

Witryna Czasopism

Działalność grantodawczą prowadziliśmy równolegle z realizacją projektu *Witryna Czasopism*. Jego celem jest promocja czasopism – i szerzej: promocja czytelnictwa – oraz udostępnianie wydawcom i redakcjom rozwiązań technicznych i organizacyjnych pozwalających obniżyć koszty produkcji i dystrybucji i docierać do nowych czytelników (darmowe oprogramowanie do tworzenia wydań elektronicznych i archiwów, możliwość sprzedaży prenumeraty *on-line*). Ważnym elementem projektu jest promowanie prenumeraty czasopism kulturalnych wśród odbiorców indywidualnych i bibliotek. Osią projektu jest portal tematyczny <http://witryna.czasopism.pl> adresowany do wszystkich zainteresowanych uczestniczeniem w obiegu kultury – za pośrednictwem internetu oferujemy im łatwiejszy dostęp do czasopism kulturalnych. Portal <http://witryna.czasopism.pl> zawiera pełne dane o ponad 430 pismach (w wersji polskiej i angielskiej), okładki i spisy treści (uzupełniane na bieżąco od roku 2000) oraz informacje o nowych numerach, autorskie przeglądy prasy, najciekawsze przedruki z pism kulturalnych. W 43 wydaniach „Gazety Witryny” opublikowaliśmy 82 autorów: od debiutantów do Czesława Miłosza. Portal pozwala na subskrybowanie informacji o nowo wydanych numerach czasopism, daje możliwość wydrukowania blankietu prenumeraty, a nawet – dla wybranych pism – opłacenia jej kartą płatniczą. Patronat nad *Witryną Czasopism* objęły „Gazeta Wyborcza” (cykliczna publikacja tekstów przygotowanych przez zespół Witryny), internetowy portal www.polityka.onet.pl (przedruki materiałów z Witryny) i TVP1. Projekt *Witryna Czasopism* od początku swego istnienia realizowany był we współpracy z Wydawnictwem FA-art.

Program Wydawniczy zakończył działalność 31 grudnia 2002 roku. Na kontynuowanie projektu *Witryna Czasopism* dwuletnią dotację otrzymała Fundacja Galerii Foksal.

Książki

Fundacja Aletheia Warszawa	Wydanie książki: Mikołaj Bierdiajew, <i>Nowe średniowiecze. Los człowieka we współczesnym świecie</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	6 500 zł
Oficyna Naukowa Warszawa	Wydanie książki: Jurij Afanasjew, <i>Niebezpieczna Rosja. Tradycje obecnej władzy absolutnej</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	30 000 zł
Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii <i>Otwarta Rzeczpospolita</i> Warszawa	Wydanie, wspólnie z wydawnictwem W. A. B., książki: Sergiusz Kowalski i Magdalena Tulli, <i>Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści</i>	10 000 zł
Stowarzyszenie Villa Sokrates Krynki	Wydanie książki: Aleś Czobat, <i>Ziemia św. Łukasza</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	10 000 zł
Wydawnictwo Czarne Sękowa	Wydanie książek: Herta Mueller, <i>Sercątko</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	9 000 zł
	Vladimir Arsenijewiç, <i>Pod pokładem</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	6 000 zł
	Adam Bodor, <i>Wizyta arcybiskupa</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	4 500 zł
Wydawnictwo KR Warszawa	Wydanie książki: Margarete Buber-Neumann, <i>Milena. Przyjaciółka Kafki</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	5 000 zł
Wydawnictwo Sic! Warszawa	Wydanie, wspólnie z Fundacją Batorego, książek: Susan Rose-Ackerman, <i>Korupcja i rządy</i> i Pierre Hassner, <i>Koniec pewników</i>	12 000 zł
Wydawnictwo Trio Warszawa	Wydanie książki: Tadeusz Czekalski, <i>Albania</i> ; seria „Historia państw świata w XX wieku” (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	15 000 zł
Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków	Wydanie książki: Lucian Boia, <i>Historia i mit w świadomości Rumunów</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	10 000 zł
Wydawnictwo W.A.B. Warszawa	Wydanie książki: Oksana Zabużko, <i>Badania terenowe nad ukraińskim seksem</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	8 000 zł
Wydawnictwo-Drukarnia Bonami Poznań	Wydanie książki: Myron Pietrowski, <i>Mistrz i miasto. Kijowskie konteksty Michała Buthakowa</i> (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	8 000 zł
Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Ossolineum Wrocław	Wydanie książki: Mirosław Hroch, <i>Powstanie małych narodów europejskich</i> ; seria „Zrozumieć Europę” (połowa dotacji ze środków projektu <i>Tłumaczenia wschodnie</i>)	8 000 zł

Czasopisma

„Akcent”. Literatura i Sztuka	Wydawca: Wschodnia Fundacja Kultury <i>Akcent</i> , Lublin Dotacja na wydanie numeru 1-2/2002 poświęconego tematyce równości płci: „Oczyrna kobiet – młode gniewne” i równość etnicznej: „Czarni Amerykanie”	10 000 zł
--------------------------------------	---	-----------

„Antyfon” . Kwartalnik Diecezji Przemysko-Nowosądeckiej	Wydawca: Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej <i>Elpis</i> , Gorlice Dotacja na wydanie czterech numerów pisma poświęconych kulturze prawosławia na Podkarpaciu	4 000 zł
„Arche” . Wiadomości Bractwa	Wydawca: Bractwo Młodzieży Prawosławnej w Polsce, Białystok Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	20 000 zł
„Arkusze” . Miesięcznik kulturalny	Wydawca: Oficyna Wydawnicza <i>Głos Wielkopolski</i> , Poznań Dotacja na honoraria autorskie do numerów wydawanych w 2003 roku	6 000 zł
„Bunt Młodych Duchem” . Czasopismo niezależne, międzypokoleniowe, ponadpartyjne, historyczno-socjologiczne i ekologiczno-samorządowe	Wydawca: Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej, Warszawa Dotacja na zakup sprzętu komputerowego i papieru	4 000 zł
„Czasopis” . Białoruskie pismo społeczno-kulturalne	Wydawca: Stowarzyszenie Dziennikarzy Białoruskich, Białystok Dotacja na wydanie 5 numerów pisma i prenumeratę dla czytelników z Białorusi	15 000 zł
„De Musica” . Pismo internetowe	Wydawca: Stowarzyszenie <i>De Musica</i> , Warszawa Dotacja na wydanie monograficznego numeru pisma, poświęconego kulturze włoskiej	3 000 zł
„Dekada Literacka” . Miesięcznik kulturalny	Wydawca: Krakowska Fundacja Kultury, Kraków Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	30 000 zł
„Didaskalia” . Gazeta Teatralna	Wydawca: Krakowskie Stowarzyszenie Teatralne, Kraków Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	88 000 zł
„Dziennik Portowy”	Wydawca: Biuro Literackie <i>Port Legnica</i> , Legnica Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	14 000 zł
„Dziki Życie”	Wydawca: Stowarzyszenie <i>Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot</i> , Bystra Dotacja na wydawanie elektronicznej wersji pisma i stworzenie jego internetowego archiwum	2 000 zł
„FA-art” . Kwartalnik Literacki	Wydawca: Wydawnictwo FA-art. Konrad C. Kęder, Bytom Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	40 000 zł
„Format” . Pismo artystyczne	Wydawca: Akademia Sztuk Pięknych, Wrocław Dotacja na wydanie trzech numerów pisma	7 500 zł
„Fotografia”	Wydawca: Wydawnictwo <i>Kropka</i> Jolanta i Waldemar Śliwczyńscy, Września Dotacja na wydanie dwóch numerów pisma	5 000 zł
„Fraza” . Poezja, proza, esej	Wydawca: Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne <i>Fraza</i> , Rzeszów Dotacja na honoraria autorskie i promocję pisma	6 000 zł
„Gadki z Chatki” . Pismo folkowe	Wydawca: Akademickie Centrum Kultury UMCS <i>Chatka Żaka</i> , Lublin Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	20 000 zł
„Guliwer” . Czasopismo o książce dla dziecka	Wydawca: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Ossolineum, Wrocław Dotacja na wydanie numeru 4/2002, poświęconego fińskiej literaturze dla dzieci	5 800 zł
„Ha!art” . Interdyscyplinarny magazyn kulturalno-artystyczny	Wydawca: Stowarzyszenie na rzecz Kultury Krakowa <i>Krakowska Alternatywa</i> , Kraków Dotacja na wydanie numeru monograficznego prezentującego literaturę byłej Jugosławii	14 000 zł

„Jaćwież”	Wydawca: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Suwałki Dotacja na wydawanie pisma w roku 2002 (honoraria autorskie)	5 000 zł
„Kartki” . Pismo literacko-artystyczne	Wydawca: Stowarzyszenie Artystyczne <i>Kartki</i> , Białystok Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	32 000 zł
„Konteksty” . Antropologia kultury. Etnografia. Sztuka	Wydawca: Polska Akademia Nauk, Instytut Sztuki, Warszawa Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	10 000 zł
„Kresy” . Kwartalnik literacki	Wydawca: Stowarzyszenie Literackie <i>Kresy</i> , Lublin Dotacja na wydanie numeru 51/52, poświęconego m.in. Gaetanowi Picon i Brunonowi Schultzowi	9 000 zł
„Kwartalnik Artystyczny Kujawy i Pomorze”	Wydawca: Wojewódzki Ośrodek Kultury, Bydgoszcz Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	20 000 zł
„Kwartalnik Filmowy”	Wydawca: Polska Akademia Nauk, Instytut Sztuki, Warszawa Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	14 000 zł
„Kwartalnik Gorlicki”	Wydawca: Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Gorlickiej, Gorlice Dotacja na wydawanie pisma w roku 2002 (druk)	1 000 zł
„Meble” . Strefa tekstu	Wydawca: Wydawnictwo <i>Strefa Tekstu</i> , Warszawa Dotacja na wydanie sześciu numerów pisma w roku 2003	10 000 zł
„Midrasz” . Pismo żydowskie	Wydawca: Stowarzyszenie Midrasz, Warszawa Dotacja na aktualizację dostępnej w internecie bazy danych tekstów podejmujących tematy żydowskie	5 000 zł
„Na Sieradzkich Szlakach”	Wydawca: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Regionalna Pracownia Krajoznawcza, Sieradz Dotacja na wydawanie pisma w roku 2002 (druk i honoraria autorskie)	3 000 zł
„Nad Buhom i Narwoju” . Ukraińskie pismo Podlasia	Wydawca: Związek Ukraińców Podlasia, Bielsk Podlaski Dotacja na rozbudowę wersji elektronicznej pisma oraz archiwum w internecie	10 000 zł
„Niwa” . Tygodnik Białorusinów w Polsce	Wydawca: Rada Programowa Tygodnika <i>Niwa</i> , Białystok Dotacja na wysyłkę 100 darmowych rocznych prenumerat pisma na Białoruś	13 520 zł
„Nowa Okolica Poetów”	Wydawca: Towarzystwo Literackie im. Stanisława Piętaka, Rzeszów Dotacja na wydanie numeru 9/2002	4 000 zł
„(op. cit., Maszyna interpretacyjna” . Pismo kulturalno – społeczne	Wydawca: Stowarzyszenie Etnografów i Antropologów Kultury <i>Pasaż Antropologiczny</i> , Warszawa Dotacja na wydanie czterech numerów pisma	10 000 zł
„Opcje” . Dwumiesięcznik kulturalny	Wydawca: Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych, Katowice Dotacja na wydawanie elektronicznej wersji pisma oraz stworzenie archiwum w internecie	10 000 zł
„Podkowiński Magazyn Kulturalny”	Wydawca: Towarzystwo Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna, Podkowa Leśna Dotacja na wydanie trzech numerów pisma (honoraria autorskie)	3 600 zł
„Pogranicza” . Szczeciński dwumiesięcznik kulturalny	Wydawca: Dom Kultury <i>Klub 13 Muz</i> , Szczecin Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	32 000 zł

„Portret” . Pismo literacko-kulturalne	Wydawca: Stowarzyszenie Artystyczno-Kulturalne <i>Portret</i> , Olsztyn Dotacja na wydanie numeru 13/2002 oraz promocję pisma – festiwal młodej prozy <i>Dzyndzołki Fullkontakt</i>	8 000 zł
	Dotacja na wydanie numeru tematycznego poświęconego sztuce po 1989 roku	6 000 zł
„Pracownia” . Pismo literackie	Wydawca: Ostrołęckie Centrum Kultury, Ostrołęka Dotacja na wydawanie pisma w wersji papierowej i elektronicznej	6 000 zł
„Pressje” . Teki Klubu Jagiellońskiego	Wydawca: Jagiellońskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe <i>Klub Jagielloński</i> , Kraków Dotacja na wydanie czterech numerów i rozbudowę strony internetowej pisma	10 000 zł
„Projektor. Jugostawia” . Dwumiesięcznik internetowy	Wydawca: Uniwersytet Gdański, Katedra Sławistyki, Gdańsk Dotacja na wydawanie pisma w wersji elektronicznej	2 000 zł
„Przegląd Polityczny” Kwartalnik polityczny	Wydawca: Fundacja Liberalistów, Gdańsk Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	56 000 zł
„Ridna Mowa” . Czasopismo edukacyjno-społeczne	Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, Warszawa Dotacja na wydanie jednego numeru pisma	10 000 zł
„Rita Baum” . Filozofia, literatura, sztuka	Wydawca: Usługi Wydawnicze <i>Lena</i> , Helena Lazarowicz, Wrocław Dotacja na promocję pisma (druk materiałów promocyjnych oraz organizacja wydarzenia artystycznego: instalacja video, performance, muzyka)	1 960 zł
	Wydawca: Stowarzyszenie <i>Nikt</i> Ruch Kulturotwórczy, Wrocław Wydanie jednego numeru pisma i rozbudowa strony internetowej	6 100 zł
„Sekcja” . Dwumiesięcznik artystyczny	Wydawca: Uniwersytet Warszawski, Instytut Historii Sztuki, Warszawa Dotacja na usprawnienie pracy redakcji (zakup nagrywarki CD)	1 000 zł
„Serce i Troska”	Wydawca: Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Zielona Góra Dotacja na wydanie dwóch numerów pisma	2 700 zł
„Siódma Prowincja” . Kwartalnik kulturalny	Wydawca: Powiatowy Ośrodek Kultury, Sieradz Dotacja na wydawanie pisma (honoraria autorskie) i zakup sprzętu komputerowego	6 000 zł
„Światło i Cienie”	Wydawca: Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół <i>Ognisko</i> , Kraków Dotacja na wydawanie pisma w wersji papierowej i elektronicznej	5 200 zł
„Teatr Lalek”	Wydawca: Polski Ośrodek Lalkarski <i>Polunima</i> , Łódź Dotacja na wydanie numeru 2/2002	3 500 zł
„Teksty Drugie” Teoria literatury, krytyka, interpretacja	Wydawca: Polska Akademia Nauk, Instytut Badań Literackich, Warszawa Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	18 000 zł
„Tin” . Tygodnik internetowy	Wydawca: Ośrodek Kultury i Sztuki, Wrocław Dotacja na wydawanie pisma w roku 2003 (honoraria autorskie)	3 000 zł
„Tygiel Kultury”	Wydawca: Fundacja Anima, Łódź Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	24 000 zł
„Undergrunt” . Pismo artystyczno-literackie	Wydawca: Stowarzyszenie Artystyczno-Literackie <i>Undergrunt</i> , Olsztyn Dotacja na wydanie dwóch numerów pisma w roku 2002	3 500 zł

„Wadoviana” Przegląd historyczno-kulturalny	Wydawca: Wadowickie Centrum Kultury im. Marcina Wadowity, Wadowice Dotacja na wydawanie pisma (druk)	1 500 zł
„Wersja” Miesięcznik legnicki	Wydawca: Teatr im. Heleny Modrzejewskiej, Legnica Dotacja na wydanie numeru tematycznego „Bilans 50-letniego pobytu wojsk radzieckich w Legnicy”	2 500 zł
„Więź”	Wydawca: Towarzystwo <i>Więź</i> , Warszawa Dotacja na wydawanie pisma w 2002 i 2003 roku	30 000 zł
„Zamojski Kwartalnik Kulturalny”	Wydawca: Zamojski Dom Kultury, Zamość Dotacja na wydanie czterech numerów pisma	4 000 zł
„Zeszyty Literackie”	Wydawca: Fundacja Zeszytów Literackich, Warszawa Dotacja na wysyłkę darmowych rocznych prenumerat pisma dla 100 odbiorców z Europy Wschodniej	4 000 zł
Fundacja Galerii Foksal Warszawa	Dotacja na realizację projektu <i>Witryna Czasopism</i> w latach 2003-2004	400 000 zł
<i>Witryna Czasopism</i>	Realizacja projektu w roku 2002, portal http://witryna.czasopism.pl	171 522,74 zł

Inne dotacje

Fundacja Pomocy na rzecz Żołnierzy Armii Krajowej im. gen. Leopolda Okulickiego Warszawa	Dotacja na działania informacyjne Fundacji	2 500 zł
Galeria Zderzak Kraków	Prowadzenie internetowej galerii dla dzieci <i>Podróże ze sztuką</i>	17 000 zł
Independent Bartłomiej Rusiński Warszawa	Prowadzenie internetowego serwisu informacyjnego <i>independent.pl</i> w roku 2002	7 000 zł
Zakład Karny Barczewo	Wydawanie pisma więziennego „Aby do Wokandy. Gazeta Barczewska”	643,53 zł
Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża, Ośrodek Ekumeniczny im. Jana XXIII Warszawa	Prenumerata dziesięciu czasopism na rok 2002 oraz oprawa niektórych tytułów	1 500 zł

Dotacje:	1 272 023,53 zł
Witryna Czasopism:	171 522,74 zł
Koszty realizacji programu:	104 063,69 zł
RAZEM:	1 547 609,96 zł

Stypendia Akademickie

W 2002 roku Fundacja im. Stefana Batorego oferowała młodym pracownikom naukowym możliwość ubiegania się o stypendia na półroczne pobyty badawcze w zagranicznych placówkach naukowych. Dzięki współpracy z regionalnym programem stypendialnym Open Society Institute i British Foreign and Commonwealth Office mogliśmy również zaoferować pracownikom naukowym i studentom stypendia na staże naukowe na Uniwersytecie w Oxfordzie i w Cambridge.

W grudniu 2002 roku program zakończył działalność. Fundacja przekazała ostatnią ratę 4-letnich stypendiów doktoranckich dla nauczycieli z małych ośrodków oraz ostatnie dotacje dla: Kasy im. Józefa Mianowskiego na prowadzenie w latach 2003-2004 programu *Stypendia Wschodnie*; Stowarzyszenia *Otwarta Rzeczypospolita* na prowadzenie w latach 2003-2006 konkursu im. Jana Józefa Lipskiego na najlepsze prace magisterskie z dziedziny humanistyki i nauk społecznych oraz Stowarzyszenia *Collegium Invisibile* na działalność w roku akademickim 2002/2003.

Stypendia

Stypendia na staże zagraniczne dla młodych pracowników naukowych

Stypendia uzupełniające na maksymalnie półroczny pobyt w ośrodkach naukowych za granicą we wszystkich dziedzinach wiedzy; w 2002 roku stypendia przyznano 26 osobom:

Arkadiusz Adamczyk, Instytut Historii Akademii Świętokrzyskiej, Filia w Piotrkowie Trybunalskim, staż badawczy (2 miesiące) w Instytucie Polskim im. W. Sikorskiego, Londyn, Wielka Brytania (stypendium w wysokości 2 000 USD)

Krzysztof Bielawski, Instytut Filologii Klasycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, staż badawczy (1 miesiąc) w Hertford College, Oxford, Wielka Brytania (stypendium w wysokości 1 000 USD)

Piotr Borek, Instytut Filologii Polskiej Akademii Pedagogicznej w Krakowie, staż badawczy (6 miesięcy) na Lwowskim Uniwersytecie im. Iwana Franko, Ukraina (stypendium w wysokości 6 000 USD)

Agnieszka Ciarka, Katedra Fizjologii Doświadczalnej Akademii Medycznej w Warszawie, staż badawczy (6 miesięcy) w Université Libre de Bruxelles, Belgia (stypendium w wysokości 6 000 USD)

Jan Ciechanowski, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, staż badawczy (3 miesiące) na Universidade de Lisboa, Portugalia (stypendium w wysokości 3 000 USD zostanie wypłacone w 2003 r.)

Dorota Darmochwał-Kolarz, Katedra i Klinika Położnictwa i Perinatologii Akademii Medycznej w Lublinie, staż badawczy (4 miesiące) w Institut de Obstétrique, Gynécologie et Endocrinologie de Reproduction, Clamart, Francja (stypendium w wysokości 4 000 USD)

Maciej Dybowski, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza, staż badawczy (3 miesiące) w Institut de Droit European, Fribourg, Szwajcaria (stypendium w wysokości 3 000 USD)

Agnieszka Monika Golec, Instytut Psychologii PAN w Warszawie, staż badawczy (6 miesięcy) na University of Maryland, College Park, USA (stypendium w wysokości 6 000 USD zostanie wypłacone w 2003 r.)

August Grabski, Żydowski Instytut Historyczny, staż badawczy (2 miesiące) w Laboratoire d'Analyse des Systemes Politiques, Paryż, Francja (stypendium w wysokości 2 000 USD)

Patrycja Jakóbczyk-Adamczyk, Instytut Historii Akademii Świętokrzyskiej, Filia w Piotrkowie Trybunalskim, staż badawczy (2,5 miesiąca) w Universidad Complutense de Madrid, Hiszpania (stypendium w wysokości 2 400 USD)

Wacław Kotliński, Wydział Zarządzania i Marketingu Politechniki Rzeszowskiej, staż badawczy (4 miesiące) w University of Cardiff, Wielka Brytania (stypendium w wysokości 3 800 USD zostanie wypłacone w 2003 r.)

Anna Lankoff, Instytut Biologii Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach, staż badawczy (3 miesiące) na Wright State University, Dayton, USA (stypendium w wysokości 2 400 USD)

Agnieszka Leńko-Szymańska, Katedra Języka Angielskiego Uniwersytetu Łódzkiego, staż badawczy (3 miesiące) w Lancaster University, Wielka Brytania (stypendium w wysokości 3 000 USD)

Aleksandra Lipińska, Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego, staż badawczy (6 miesięcy) na Europa Universität Viadrina, Frankfurt/Oder, Niemcy (stypendium w wysokości 4 200 USD)

Tomasz Małyszek, Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, staż badawczy (1 miesiąc) w Technische Universität, Berlin, Niemcy (stypendium w wysokości 1 000 USD)

Dominik Mączyński, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza, staż badawczy (1 miesiąc) w Międzynarodowym Biurze Dokumentacji Fiskalnej, Amsterdam, Holandia (stypendium w wysokości 1 000 USD)

Tomasz Pawłowski, Instytut Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Warszawskiego, staż badawczy (4 miesiące) w Max-Planck-Institut für Gravitationsphysik, Albert-Einstein-Institut, Golm, Niemcy (stypendium w wysokości 3 400 USD)

Dariusz Piesik, Katedra Entomologii Stosowanej Akademii Techniczno-Rolniczej, staż badawczy (3 miesiące) na Montana State University, Bozeman, USA (stypendium w wysokości 3 000 USD)

Marta Płońska, Instytut Chemii Uniwersytetu w Białymstoku – staż badawczy (3 miesiące) w University of California, Davis, USA (stypendium w wysokości 3 000 USD zostanie wypłacone w 2003 r.)

Samanta Stecko, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, staż badawczy (5 miesięcy) w Université Paris 1-Panthéon-Sorbonne, Francja (stypendium w wysokości 3 600 USD zostanie wypłacone w 2003 r.)

Stypendia na Uniwersytecie w Oksfordzie dla studentów V roku

Krzysztof Szczerski, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, staż badawczy (1 miesiąc) w College of Europe, Brugia, Belgia (stypendium w wysokości 1 000 USD)

Małgorzata Wąsek-Wiaderek, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, staż badawczy (1 miesiąc) w Max-Planck-Institut we Freiburg, Niemcy (stypendium w wysokości 1 000 USD)

Szymon Wichary, Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, staż badawczy (3 miesiące) w Center for Adaptive Behavior and Cognition Max Planck Institute for Human Development, Berlin, Niemcy (stypendium w wysokości 2 100 USD zostanie wypłacone w 2003 r.)

Marcin Wiśniewski, Zakład Parazytologii i Inwazyjologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, staż badawczy (5,5 miesiąca) w Yale University, New Haven, USA (stypendium w wysokości 5 000 USD)

Grzegorz Wojciechowski, Wydział Chemii Uniwersytetu Adama Mickiewicza, staż badawczy (6 miesięcy) w University of Crete, Grecja (stypendium w wysokości 6 000 USD zostanie wypłacone w 2003 r.)

Anna Krystyna Zalewska, Zakład Biochemii Farmaceutycznej Akademii Medycznej w Białymstoku, staż badawczy (6 miesięcy) w University of Copenhagen, Dania (stypendium w wysokości 6 000 USD)

236 009,97 zł

Trzymiesięczne stypendia, finansowane przez Fundację Batorego i British Foreign and Commonwealth Office, dla studentów nauk humanistycznych i społecznych na badania naukowe lub kwerendy biblioteczne związane z tematem pracy magisterskiej; w 2002 roku na stypendia wyjechało 14 studentów:

Łukasz Abramowicz, Uniwersytet Warszawski, Międzywydziałowe Indywidualne Studia Humanistyczne (MISH)

Michał Balcerzak, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, prawo

Joanna Bieniaszewska, Uniwersytet Warszawski, prawo (*British Studies*)

Michał Bilewicz, Uniwersytet Warszawski, MISH (*Jewish Studies*)

Krzysztof Iszkowski, Uniwersytet Warszawski, MISH

Paweł Dominik Jankowski, Akademia Muzyczna w Warszawie, muzykologia

Dorota Leczykiewicz, Uniwersytet Wrocławski, prawo

Agnieszka Lisiecka, Uniwersytet Warszawski, prawo (*British Studies*)

Magdalena Muniak, Uniwersytet Warszawski, anglistyka (*British Studies*)

Tomasz Ostropolski, Uniwersytet Łódzki, prawo/europeistyka

Paulina Pupel, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, prawo

Mateusz Piotr Salwa, Uniwersytet Warszawski, MISH

Monika Sobańska, Uniwersytet Warszawski, MISH

Maciej Taborowski, Uniwersytet Warszawski, prawo

176 933,31zł

Stypendia na Uniwersytecie w Oksfordzie i w Cambridge	<p>We współpracy z Open Society Institute i British Foreign and Commonwealth Office oferowaliśmy stypendia na Uniwersytecie w Oksfordzie dla absolwentów wyższych uczelni przygotowujących prace doktorskie. W roku 2002 ze stypendiów skorzystali:</p> <p>Jolanta Ambrosewicz-Jacobs, Uniwersytet Jagielloński, pobyt badawczy w Oksfordzie</p> <p>Jolanta Flieger, Akademia Medyczna w Lublinie, pobyt badawczy w Cambridge</p> <p>Jacek Gutorow, Uniwersytet Opolski, pobyt badawczy w Oksfordzie</p> <p>Piotr Salwa, Uniwersytet Warszawski, pobyt badawczy w Oksfordzie</p> <p>Aleksander Bogusław Stępkowski, Uniwersytet Warszawski, pobyt badawczy w Oksfordzie</p>
Seminaria nt. poprawy jakości nauczania w Curriculum Resource Center w Budapeszcie	<p>Tygodniowe seminaria poświęcone doskonaleniu programów nauczania nauk społecznych w Europie Środkowo-Wschodniej oraz bytym Związku Radzieckim; w 2002 roku w seminarium uczestniczyła 1 osoba z Polski:</p> <p>Remigiusz Borowski, Uniwersytet Warszawski</p> <p style="text-align: right;">27 700,18 zł</p>
Stypendia doktoranckie dla nauczycieli	<p>W 2002 roku przekazaliśmy ostatnie raty czteroletnich stypendiów dla nauczycieli piszących prace doktorskie:</p> <p>Grzegorz Brodacki, Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. M. Dąbrowskiej, Siemradz; praca doktorska <i>Listy Władysława Orkana z lat 1891-1910</i>; promotor: dr hab. Bogdan Mazan</p> <p>Grzegorz Brzustowicz, Zespół Szkół w Choszczynie; praca doktorska <i>Rycerstwo ziemi choszczeńskiej w XIII-XIV w.</i>; promotor: prof. dr hab. Edward Rymar</p> <p>Ewa Król, Zespół Szkół Zawodowych Nr 1, Mława; praca doktorska nt. teorii symetrii w nauczaniu fizyki; promotor: prof. dr hab. Jerzy Ginter</p> <p>Miroslaw Łoś, Szkoła Podstawowa w Cząstkowie; praca doktorska nt. zastosowań technik komputerowych w nauczaniu fizyki; promotor: dr hab. Andrzej Majhofer</p> <p>Jerzy Szeja, Liceum Ogólnokształcące im. M. Sadowiczowej, Łochów; praca doktorska <i>Gry fabularne jako teksty kultury</i>; promotor: prof. dr hab. Maryla Hopfinger</p> <p>Paweł Wojciechowski, IV Liceum Ogólnokształcące w Ciechanowie; praca doktorska <i>Rzeczywistość podwójna i podwojona w literaturze Młodej Polski</i>; promotor: prof. dr hab. Ewa Paczoska</p> <p>Lidia Wyrzykowska, Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej, Poddębice; praca doktorska nt. wczesnej twórczości Kazimierza Brandysa; promotor: dr hab. Grażyna Borkowska</p> <p style="text-align: right;">56 700 zł</p>
Inne	<p>Vita Bardetska, Ukraina, pokrycie części kosztów pobytu w Polsce podczas studiów na Uniwersytecie Warszawskim</p> <p>Ewa Hołuszko, Warszawa, dofinansowanie wieczorowych studiów na Wydziale Psychologii UW</p> <p style="text-align: right;">5 900 zł</p>

Dotacje

Fundacja Popierania Nauki – Kasa im. Józefa Mianowskiego Warszawa	Dotacja na kontynuację w latach 2003-2004 zainicjowanego przez Fundację Batorego i przekazanego w 1994 roku Kasie im. Mianowskiego programu <i>Stypendia Wschodnie</i> , w ramach którego przyznawane są stypendia naukowcom z krajów Europy Środkowo-Wschodniej odbywającym staże w polskich placówkach naukowych	300 000 zł
Stowarzyszenie Collegium Invisibile Warszawa	Dotacja na dofinansowanie w roku akademickim 2002/2003 działalności Collegium Invisibile, należącego do sieci kolegiów działających w wielu krajach Europy Środkowo-Wschodniej, zajmujących się edukacją wybitnie uzdolnionej młodzieży akademickiej	80 000 zł
Towarzystwo Demokratyczno-Społeczne Warszawa	Dotacja na nagrody w Konkursie im. Jana Józefa Lipskiego na najlepsze prace magisterskie z dziedziny humanistyki i nauk społecznych (dotacja na 2002 rok)	15 000 zł
Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii <i>Otwarta Rzeczpospolita</i> Warszawa	Dotacja na nagrody w Konkursie im. Jana Józefa Lipskiego na najlepsze prace magisterskie z dziedziny humanistyki i nauk społecznych (dotacja na lata 2003-2006)	60 000 zł

Stypendia:	503 243,46 zł
Dotacje:	455 000,00 zł
Koszty realizacji programu:	186 139,80 zł
RAZEM:	1 144 383,26 zł

Program Współpracy Międzynarodowej

W 2002 roku połączyliśmy dwa programy: Forum Europy Środkowo-Wschodniej (działające od 1989 roku) i Program Europejski (uruchomiony w 2000 roku). W ten sposób chcieliśmy zaznaczyć, że bliska nam jest wizja integracji europejskiej, która nie wyklucza przyszłych wschodnich sąsiadów Unii i służy wzmocnieniu demokracji w tych krajach. Wspieranie przemian demokratycznych oraz tendencji proeuropejskich w krajach pozostających poza granicami przyszłej Unii, rozwijanie kontaktów między partnerami z Europy Wschodniej i Zachodniej, prezentowanie pozytywnych następstw integracji, ale też obaw i oczekiwań krajów pozostających poza tym procesem, działania na rzecz elastycznej realizacji postanowień układu z Schengen i łagodzenia jego negatywnych konsekwencji dla wschodnich sąsiadów Polski, to podstawowe wątki naszych działań w tym obszarze.

Z drugiej strony prowadziliśmy działania mające na celu przygotowanie polskich organizacji pozarządowych do jak najlepszego wykorzystania przyszłego członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Podejmowaliśmy kwestie dostępności i przejrzystości przekazywania funduszy europejskich, realizowaliśmy projekty edukacyjne i informacyjne. Staraliśmy się też prezentować nasze opinie na forum unijnym, w czym wspierało nas Przedstawicielstwo polskich organizacji pozarządowych w Brukseli. Intensywnie pracowaliśmy w ramach powołanej z naszej inicjatywy nieformalnej koalicji polskich organizacji pozarządowych pracujących poza granicami, która wypracowała dokument *Partnerstwo dla polityki zagranicznej*, zawierający postulaty rozwiązań sprzyjających lepszej współpracy między rządem i organizacjami pozarządowymi w dziedzinie współpracy międzynarodowej oraz efektywnemu wykorzystaniu publicznych funduszy przeznaczonych na pomoc zagraniczną.

Działania programu w 2002 roku współfinansowane były przez programy regionalne Open Society Institute: East-East Program (278 022,04 zł), Program Białoruski (236 312,74 zł), Program Samorządu Lokalnego (116 497,75 zł), Program dla Stypendystów (10 321,20 zł) oraz przez: German Marshall Memorial Fund of the United States (48 864,47 zł), Ambasadę Królestwa Niderlandów – Program MATRA (41 303,76 zł), Inicjatywę Współpracy Polsko-Amerykańsko-Ukraińskiej (PAUCI, 39 450 zł), Ambasadę Stanów Zjednoczonych (6 281,90 zł).

Wspólna Europa

O przyszłości Europy

W 2002 roku ukazały się trzy raporty w serii wydawanych przez Fundację od 2000 roku krótkich opracowań prezentujących stanowiska ekspertów i środowiska pozarządowego w kwestiach ważnych dla integracji Polski z Unią i naszych relacji ze wschodnimi sąsiadami.

Raport szósty: *Nowe sąsiedztwo – nowe stowarzyszenie. Ukraina i Unia Europejska na początku XXI wieku* [New Neighbourhood – New Association. Ukraine and the European Union at the beginning of the 21st century], przygotowany przez Bogumiłę Berdychowską, Przemysława Żurawskiego *vel* Grajewskiego i Grzegorza Gromadzkiego. Raport powstał we współpracy Fundacji Batorego, Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego i Forum Polsko-Ukraińskiego, ukazał się w wersji polskiej, angielskiej i ukraińskiej.

Raport siódmy: *Krajobraz (nie)bezpieczeństwa europejskiego* [An Overview of European (In)Security], przygotowany przez Olafa Osicę i Grzegorza Gromadzkiego, we współpracy z Centrum Stosunków Międzynarodowych. Raport ukazał się w wersji polskiej i angielskiej.

Raport ósmy: *Między potrzebą a uzależnieniem. Rosyjski gaz w bilansie energetycznym rozszerzonej UE* [Between Need and Dependency. Russian Gas in the Energy Balance of the Enlarged EU] opracowany przez Grzegorza Gromadzkiego, we współpracy z gronem ekspertów związanych m.in. z Ośrodkiem Studiów Wschodnich i Polskim Górnictwem Naftowym i Gazowym. Raport ukazał się w wersji polskiej, angielskiej i rosyjskiej.

Nowa Unia Europejska i Ukraina

Rozpoczęty w 2002 roku projekt *Nowa Unia Europejska i Ukraina* ma na celu przygotowanie zbioru analiz politycznych, społecznych i gospodarczych wraz z rekomendacjami dotyczącymi m.in.: nowej polityki UE wobec Ukrainy i zmian na Ukrainie koniecznych z perspektywy procesów integracji europejskiej. Wyniki prac zostaną opublikowane w raporcie, który planujemy wydać w drugiej połowie 2003 roku. Projekt realizowany jest we współpracy z partnerami ukraińskimi (głównie Fundacją Odrodzenie) oraz instytucjami polskimi i zagranicznymi, przy finansowym wsparciu Polsko-Amerykańsko-Ukraińskiej Inicjatywy Współpracy (PAUCI).

W 2002 roku odbyły się dwa seminaria. Seminarium w Warszawie (12-13 kwietnia), rozpoczynające prace nad raportem, poświęcone było dyskusji nad wyborem listy zagadnień, jakie znajdują się w raporcie oraz wyłonieniu grup roboczych. Podczas seminarium w Kijowie (24-26 października) przedyskutowane zostały efekty prac prowadzonych przez grupy robocze oraz wstępne analizy przygotowane przez ekspertów. W seminariach uczestniczyli eksperci z Ukrainy, państw kandydackich i członkowskich Unii, m.in.: Ołeksy Harań (Akademia Kijowsko-Mohylańska), Hryhorij Nemyria (Centrum Studiów Europejskich i Międzynarodowych, Kijów), Ołeksandr Suszko (Centrum ds. Pokoju, Konwersji i Polityki Zagranicznej Ukrainy), Aleksander Duleba (Stowarzyszenia Polityki Zagranicznej), Zsuzsa Ludvig (Węgierski Instytut Gospodarki Światowej, Budapeszt), Małgorzata Jakubiak (Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa), Joanna Konieczna (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego), Joanna Kurczewska (Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa), Przemysław Żurawski *vel* Grajewski (Uniwersytet Łódzki), Michael Emerson i Marius Vahl (Centre for European Policy Studies, Bruksela) oraz Katarzyna Wolczuk (Uniwersytet w Birmingham).

Polska i Ukraina: nowa granica – nowa współpraca

Po raz trzeci przygotowano wizytę studyjną w Polsce i na Ukrainie, w której tym razem uczestniczyło 16 dziennikarzy z 11 krajów członkowskich Unii Europejskiej (4-11 listopada, Warszawa, Lublin, Narol, Tomaszów Lubelski, Korczowa, Lwów, Kijów). Wizyta miała na celu zapoznanie uczestników z dynamiką stosunków polsko-ukraińskich, kwestią przyjmowania przez Polskę

W drodze do NATO

wymogów układu z Schengen, zagadnieniami ruchu granicznego, migracji, handlu przygranicznego, a także przybliżenie dziedzictwa kulturowego obszaru pogranicza. W Warszawie uczestnicy wizyty spotkali się m.in. z: Ministrem Spraw Zagranicznych Włodzimierzem Cimoszewiczem oraz Ministrem w Kancelarii Prezydenta RP Markiem Siwcem, w Lublinie rozmawiali z Arcybiskupem Józefem Życińskim oraz odwiedzili ośrodek dla uchodźców, zaś w Kijowie rozmawiali z Ministrem Spraw Zagranicznych Ukrainy Anatolijem Zlenko, z Rzecznikiem Praw Obywatelskich Niną Karpaczewą oraz przedstawicielami opozycji (m.in. Julią Timoszenko, Borysem Tarasiukiem). Kulminacyjnym punktem programu była wizyta na przejściu granicznym i wędrowka po zielonej granicy. W efekcie wizyty ukazało się w prasie europejskiej kilkanaście artykułów na temat Polski i Ukrainy oraz wzajemnych kontaktów obu państw w perspektywie rozszerzającej się Unii Europejskiej. Projekt zrealizowany wspólnie z Fundacją Odrodzenie w Kijowie, we współpracy z niezależnym lwowskim magazynem „Ji” oraz Forum Ukraińsko-Polskim w Kijowie.

Wspólnie z Biurem Prasy i Informacji NATO przygotowano warsztaty dla młodych politologów z Litwy, Łotwy, Estonii, Polski i Rosji, którym towarzyszyli eksperci z tych krajów (Warszawa – Bruksela, 22-29 kwietnia). Warsztaty poświęcone były zagadnieniom bezpieczeństwa międzynarodowego, współpracy Sojuszu Północnoatlantyckiego z krajami kandydackimi (Litwa, Łotwa i Estonia) oraz relacjom USA – Rosja i NATO – Rosja w kontekście planowanego wówczas rozszerzenia NATO. Integralnym elementem warsztatów była wizyta w Kwaterze Głównej NATO w Brukseli oraz w Zjednoczonym Dowództwie w Mons.

Monitoring otwartości polskich granic

Projekt monitorowania wschodniej granicy Polski został przygotowany wspólnie z Helsińską Fundacją Praw Człowieka; do jego realizacji zaprosiliśmy organizacje pozarządowe zajmujące się współpracą międzynarodową. Od marca do września blisko 50 organizacji pozarządowych z całego kraju przeprowadziło ankiety wśród gości przyjeżdżających ze Wschodu. Od lipca do września wolontariusze z Forum Inicjatyw Lokalnych w Kętrzynie; Komendy Hufca ZHP w Suwałkach, Stowarzyszenia Parlament Młodzieży z Przemysła oraz Fundacji *Pro Academia Narolense* prowadzili badania ankietowe na przejściach granicznych. Na podstawie zebranych danych w roku 2003 przygotowujemy raport na temat otwartości polskich granic, które w przyszłości będą granicami poszerzonej UE.

Przemieszczone dobra kultury

Rozpoczęliśmy cykl spotkań poświęconych kwestii dóbr kultury, które w wyniku wojen, okupacji lub przesunięcia granic znalazły się na obszarze innych państw.

Na początek zorganizowaliśmy konferencję *Przemieszczone dobra kultury. Przypadek Europy Zachodniej i problemy państw Europy Środkowej i Wschodniej w XX wieku* (Warszawa, 25-26 stycznia). Zaproszeni paneliści starali się problemy te przedstawić w szerszej perspektywie stosunku państw do dziedzictwa kulturowego, roli tożsamości narodowej w określaniu dziedzictwa kulturowego i zmian zachodzących w tym zakresie w ostatnich dziesięcioleciach. Wśród referentów znaleźli się: Ewa Bieńkowska (historyk kultury, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa), Mark Bogusławski (prawnik, Instytut Państwa i Prawa Rosyjskiej Akademii Nauk), Nawojka Cieślińska-Lobkowicz (historyk sztuki), Hans-Martin Hinz (historyk, prezes Niemieckiego Komitetu ICOM – Międzynarodowej Rady Muzeów, Berlin), Zigmantas Kiaupa (historyk, Instytut Historii Litwy, Wilno), Serhij Kot (historyk, kierownik Centrum Badań Problemów Powrotu i Restytucji Dóbr Kultury przy Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Kijów), Wojciech Kowalski (prawnik, ambasador *ad personam* w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Warszawa), Aleksandr W. Lipatow (polonista, Instytut Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk, Moskwa), Krzysztof Pomian (filozof, historyk, CNRS, Paryż), Stefan Turner (prawnik, Instytut Badań nad Międzynarodową Ochroną Dóbr Kultury, Saarbrücken). Patronat prasowy nad konferencją objęła „Gazeta Wyborcza”.

Drugie spotkanie (Kazimierz Dolny, 12-13 grudnia 2002), z udziałem polskich archiwistów, bibliotekarzy i muzealników, poświęcone było dobrom kultury utraconym przez Polskę w wyniku drugiej wojny światowej i relacjom w tym zakresie naszego kraju z krajami Wschodniej i Zachodniej Europy oraz USA. Poruszano także kwestie własności prywatnej i problem przemieszczeń zbiorów muzealnych na terenie Polski w czasie wojny i po jej zakończeniu. Wprowadzenia wygłosili: Zofia Bandurska (historyk sztuki, Muzeum Narodowe, Wrocław), Lidia Karecka (historyk sztuki, Muzeum Narodowe, Warszawa), Hanna Łaskarzewska (bibliotekarz, Biblioteka Narodowa, Warszawa), Andrzej Mężyński (historyk, Biblioteka Sejmowa, Warszawa). Mówiono także o problemie przemieszczonych dóbr kultury w wymiarze międzynarodowym (Nawojka Cieślińska-Lobkowicz, Forum ds. Przemieszczonych Dóbr przy Stowarzyszeniu Historyków Sztuki, Warszawa) oraz polskich sporach w ostatnich latach wokół tego problemu (Piotr Kosiewski, Fundacja im. Stefana Batorego).

Współpraca w regionie

Klub dziennikarzy: Białoruś, Polska, Ukraina

Projekt *Klub dziennikarzy* – adresowany do dziennikarzy prasy regionalnej z Białorusi, Polski i Ukrainy – obejmuje cykl wizyt studyjnych, które mają służyć nawiązaniu sieci kontaktów i wymianie informacji, co, jak mamy nadzieję, przyczyni się do zwiększenia liczby publikacji prasowych poświęconych sytuacji w krajach regionu i wpłynie na przełamywanie istniejących uprzedzeń i stereotypów.

Pierwsza wizyta studyjna (20-24 maja, Warszawa, Lublin, Wojcieszków) dla dziennikarzy z białoruskiej prasy regionalnej – zorganizowana we współpracy z białoruską Fundacją Rozwoju Prasy Regionalnej – umożliwiła dziennikarzom zapoznanie się z sytuacją w Polsce w przededniu wstąpienia do Unii Europejskiej oraz skutkami, jakie ten fakt może mieć dla Białorusi.

Druga wizyta (30 września – 4 października, Warszawa), z udziałem polskich, ukraińskich i białoruskich dziennikarzy z prasy regionalnej, dotyczyła problemów migracji politycznej i zarobkowej w Europie Środkowo-Wschodniej. Nasi goście spotkali się z ekspertami i przedstawicielami władz polskich, a także odwiedzili m.in.: nielegalną giełdę pracy, areszt deportacyjny, ośrodek dla uchodźców i firmę zatrudniającą legalnie Ukraińców. W pierwszym dniu wizyty dziennikarze uczestniczyli w międzynarodowym seminarium *Od cenzury do wolnego rynku*. Ostatni dzień poświęcony był podsumowaniu wizyty i pisaniu tekstów na temat sytuacji imigrantów w rejonach, z których pochodzili dziennikarze.

Dziennikarze z Rosji

W Polsce gościliśmy także grupę dziennikarzy rosyjskich (21-27 czerwca), reprezentujących petersburskie i moskiewskie gazety (m.in. „Kommersant”, „Trud”, „strana.ru”) oraz media z Kaliningradu. Celem wizyty było zaprezentowanie sytuacji w Polsce po kilkunastu latach przemian. W programie wizyty znalazły się spotkania z przedstawicielami świata polityki (Sejm, MSZ, MON), gospodarki i kultury.

Wizyta zorganizowana została we współpracy z Instytutem Studiów Wschodnich.

Obwód Kaliningradzki. *W stronę regionalnego partnerstwa*

Realizowany od 2000 roku projekt *W stronę regionalnego partnerstwa* miał na celu promowanie współpracy między organizacjami z sąsiadujących regionów: województwa warmińsko-mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego. Ostatnią częścią tego projektu były staże dla 25 przedstawicieli organizacji z Kaliningradu, Czerniachowska i Białijska przygotowane przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych i Wspólnotę Kulturową *Borussia* (marzec – lipiec, Elbląg, Olsztyn). Podczas staży goście zapoznawali się z codzienną pracą swoich polskich kolegów, a także opracowywali razem z nimi plany przyszłych wspólnych działań.

Polskie reformy. Staże dla młodych naukowców z Białorusi

Od 2000 roku prowadzimy program stypendialny dla młodych naukowców z Białorusi zajmujących się ekonomią, prawem i socjologią, który umożliwiał im odbycie staży w polskich uczelniach i instytucjach badawczych. Każdy ze stażystów zobowiązany jest do napisania artykułu, najlepsze z nich są nagra-

Drogi do demokracji i wolnego rynku

dzane i publikowane. Staże mają pomóc w przygotowaniu środowiska młodych naukowców białoruskich do reform w ich kraju.

Ze strony polskiej do programu włączyło się szereg instytucji: Instytut Nauk Prawnych PAN (Warszawa i Wrocław), Uniwersytet Jagielloński (Instytut Socjologii), Uniwersytet Warszawski (Katedra Mikroekonomii i Katedra Ekonomii Politycznej), Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego i Lokalnego), Uniwersytet Wrocławski (Katedra Kryminalistyki), Szkoła Główna Handlowa (Katedra Ekonomii i Finansów Samorządu Terytorialnego, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, Instytut Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych oraz Katedra Bankowości), Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Agencja Rozwoju Przemysłu (Departament Instrumentów Wsparcia Rozwoju Regionalnego), Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych CASE oraz Trybunał Konstytucyjny.

W stażach uczestniczyli: Andriej Afiarowicz (Mińsk), Aliaksandr Bahdanau (Mińsk), Wolha Bezukładawa (Mińsk), Kirył Dziamidau (Mińsk), Julia Hurskaja (Mińsk), Andriej Ignatiuk (Mińsk), Maryna Jaromenka (Mińsk), Julia Minczan-kawa (Gatowo), Aliaksei Nistiuk (Dzierżyńsk), Ihar Osipau (Mińsk), Irina Paliaszczuk (Grodno), Dzianis Pepik (Mińsk), Yauheni Rassocho (Mińsk), Alena Semczanko (Mińsk), Maryna Sluka (Lida), Irina Triaczkowa (Mińsk), Swiataslau Walasiuk (Brześć), Siarhei Zikracki (Mińsk).

Stáže były współfinansowane przez Ambasadę Królestwa Niderlandów w Polsce – Program Małych Grantów MATRA.

W 2001 roku rozpoczęliśmy organizowanie na białoruskich uczelniach cyklu wykładów „Drogi do demokracji i wolnego rynku” poświęconych zagadnieniom transformacji gospodarczej i ustrojowej w krajach naszego regionu. W 2002 roku wykłady na temat prywatyzacji w Polsce prowadził Janusz Lewandowski, były minister przekształceń własnościowych (30 maja – 1 czerwca). Tematem kolejnych wykładów (19-21 grudnia), prowadzonych przez Elżbietę Skotnicką-Illasiewicz i Jakuba Koneckiego (UKIE), była Polska droga do Unii, przebieg negocjacji oraz skutki gospodarcze i społeczne wstąpienia Polski do Wspólnoty Europejskiej. Wykładowcy spotykali się także ze studentami Uniwersytetu Ekonomicznego, Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego, Europejskiego Uniwersytetu Humanistycznego, Instytutu Prawoznawstwa oraz z politykami i dziennikarzami.

Wykłady organizowane są we współpracy z Instytutem Polskim w Mińsku.

Reformy dla Białorusi

Reformy dla Białorusi to nowy projekt mający na celu zainicjowanie wspólnej pracy niezależnych środowisk białoruskich ekspertów nad zbiorem rekomendacji dotyczących kierunków przemian na Białorusi. Projekt obejmuje cykl seminariów, których rezultatem ma być publikacja prezentująca możliwe scenariusze przyszłych reform na Białorusi.

W czasie pierwszego seminarium (6-8 września, Mińsk) powstał wstępny szkic tematów i zagadnień, jakie będą opracowywane przez grupę białoruskich ekspertów. W seminarium tym wzięli udział eksperci z Polski: Dariusz Filar (ekonomista) i Tomasz Żukowski (socjolog). Do udziału w dalszych pracach zapraszani będą również eksperci z Czech, Litwy, Rosji, Słowacji i Ukrainy.

Projekt realizowany jest przy finansowym wsparciu National Endowment for Democracy, Waszyngton.

Edukacja pozaszkolna

Realizowany od 2001 roku projekt *Edukacja pozaszkolna* ma na celu aktywizację społeczną i podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczycieli białoruskich – grupy o dużych możliwościach oddziaływania na proces kształtowania społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi.

W dniach 23-24 lutego zorganizowaliśmy w Mińsku konferencję *Edukacja pozaszkolna w Polsce*. Wzięli w niej udział nauczyciele ze szkół białoruskich uczestniczący w sześciu ubiegłorocznych wizytach studyjnych w Polsce oraz przedstawiciele białoruskich uczelni pedagogicznych, organizacji pozarządowych i pracy. Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń i do dyskusji nad problemami wychowania młodzieży oraz możliwościami rozwiązywania ich w ramach współpracy między szkołami i organizacjami pozarządowymi a władzami lokalnymi. Przygotowaliśmy też trzy kolejne wizyty studyjne dla trzydziestu nauczycieli

Historia alternatywna

z Białorusi (5-12 i 19-26 maja, 2-9 czerwca). Celem wizyt było zaprezentowanie form pozaszkolnej pracy z dziećmi i młodzieżą oraz wykorzystania nowoczesnych metod w dydaktyce. W trakcie wizyt goście z Białorusi odwiedzali zarówno szkoły państwowe i publiczne, jak i miejskie ośrodki kultury oraz organizacje pozarządowe pracujące z dziećmi i młodzieżą. Ważnym elementem wizyt było pokazanie możliwości współpracy w środowiskach lokalnych między instytucjami rządowymi i samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, szkołami, nauczycielami i rodzicami.

Nauczycielom uczestniczącym w wizytach studyjnych zaoferowaliśmy możliwość odbycia stażu w jednej z trzech instytucji, wykorzystujących w pracy z młodzieżą różne metody działania: Stowarzyszeniu *Tratwa* z Olsztyna, Muzeum na Zamku w Malborku oraz Stowarzyszeniu *Monar* w Gdańsku. W stażach (5-15 listopada) uczestniczyło piętnastu nauczycieli.

Realizowany od 2000 roku wspólnie z redakcją miesięcznika „Mówią Wieki” projekt *Historia alternatywna* upowszechnia nowatorskie metody nauczania historii w szkołach.

W latach 2000-2001 odbyły się cztery spotkania z udziałem młodzieży licealnej oraz nauczycieli z Białorusi, Litwy, Polski i Ukrainy oraz ukazały się trzy zeszyty z materiałami ze spotkań: polsko-ukraińskiego, polsko-litewskiego i polsko-białoruskiego.

W 2002 roku wydano kolejny zeszyt *Historia alternatywna. Spotkanie nauczycieli* (wydanie czterojęzyczne – białoruskie, litewskie, polskie i ukraińskie). Znalazły się w nim materiały ze spotkania, w którym uczestniczyli nauczyciele – opiekunowie grup uczniowskich z czterech krajów. Wprowadzenia do publikacji napisali historycy: Rafał Jaworski z Uniwersytetu Warszawskiego oraz Jarosław Krawczyk i Bogusław Kubisz z redakcji „Mówią wieki”.

Zorganizowano też spotkanie polsko-rosyjskie (Warszawa, Kazimierz Dolny, 4-7 grudnia 2002), w którym uczestniczyli uczniowie i nauczyciele Liceum Ogólnokształcącego im. St. Wyspiańskiego z Biecza, IX Liceum Ogólnokształcącego z Bydgoszczy i Zespołu Szkół Elektroniczno-Energetycznych z Wałbrzycha, Szkoły nr 40 z Kaliningradu oraz szkół z Rostowa nad Donem. Podobnie jak w trakcie poprzednich warsztatów, zadaniem uczniów każdej ze szkół było przygotowanie krótkich prac wokół wybranego wycinka wspólnych dziejów (na zasadzie: „co by było, gdyby”); prace były następnie wspólnie omawiane i oceniane przez uczestników warsztatów. Za temat spotkania polsko-rosyjskiego obrano okres „Wielkiej smuty”. Prace w grupach poprzedziły wykłady historyków i historyków idei: Aleksandra Ławrentiewa (Państwowe Muzeum Historyczne, Moskwa), Andrzeja de Lazari (Uniwersytet Łódzki) oraz Tomasza Bohuna i Rafała Jaworskiego (Uniwersytet Warszawski).

Współpraca transatlantycka

Od cenzury do wolnego rynku

W seminarium *Od cenzury do wolnego rynku – nowe zagrożenia dla dziennikarstwa w Europie Wschodniej* (Warszawa, 30 września) wzięli udział dziennikarze, którzy w latach 80-tych pracowali jako korespondenci gazet zachodnich (głównie amerykańskich) w Polsce oraz dziennikarze z Polski, Białorusi i Ukrainy. Dyskusja toczyła się wokół dwóch tematów: „Rząd i media: partnerzy czy przeciwnicy?” oraz „Dziennikarze i wydawcy: służba czy zysk?”. Wprowadzenia do dyskusji wygłosili Eugene Patterson („St. Petersburg Times”, laureat nagrody Pulitzera) oraz Maciej Łukasiewicz (redaktor naczelny „Rzeczpospolitej”). W dyskusji uczestniczyli: John Darnton („The New York Times”, laureat nagrody Pulitzera), Michael Dobbs („The Washington Post”), Grzegorz Gauden (prezes Presspubliki, prezes Izby Wydawców Prasy), Bradley Graham („The Washington Post”), Wiktor Osiatyński (prawnik i publicysta), Victoria Pope („US News and World Report”), Wanda Rapaczyńska (prezes Agory S.A.), Doug Stanglin („USA Today”), John Tagliabue („The New York Times”), Maciej Wierzyński (redaktor naczelny „Nowego Dziennika”), Mariusz Ziomecki (redaktor naczelny pisma „Profit”) oraz Jacek Żakowski (publicysta).

Wizyty stypendystów German Marshall Memorial Fund

Seminarium zorganizowano we współpracy z InterAccess Inc oraz redakcją „Rzeczpospolitej”, przy wsparciu finansowym Ambasady Amerykańskiej, PLL LOT i VISA.

Zorganizowaliśmy trzy wizyty (Kraków-Warszawa, 15-20 marca, 14-19 czerwca, 25-30 października) prezentujące amerykańskim stypendystom GMMF Polskę – problemy i osiągnięcia ostatnich lat oraz perspektywy rozwoju. Spotkania poświęcono polskiej scenie politycznej i społecznej, sytuacji kościoła katolickiego, mniejszości religijnych i etnicznych w Polsce, zmianom w systemie edukacyjnym oraz rozwojowi sektora organizacji pozarządowych.

Wizytę przygotowano we współpracy z German Marshall Memorial Fund of the United States.

Dyplomacja społeczna

Grupa robocza polskich organizacji pozarządowych pracujących poza granicami

Od wiosny 2001 roku działa zainicjowana przez Fundację grupa robocza polskich organizacji pozarządowych pracujących poza granicami.

W 2002 roku grupa zakończyła prace nad dokumentem *Partnerstwo dla polityki zagranicznej*, zawierającym propozycje współpracy między organizacjami pozarządowymi a władzami publicznymi. Dokument ten zaprezentowano na konferencji *Dyplomacja społeczna*. Propozycje zawarte w dokumencie zostały przyjęte przez Ministra Spraw Zagranicznych; przedstawiciele grupy zaproszono do współtworzenia Rady ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi przy MSZ. Ukazało się także opracowanie *Międzynarodowa działalność polskich organizacji pozarządowych*, w którym przedstawione zostały działania organizacji w Europie Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej oraz programy wymiany młodzieży i współpraca transgraniczna między Polską a jej wschodnimi sąsiadami. Uruchomiono również stronę internetową www.gozeast.ngo.pl, poświęconą pracy polskich organizacji pozarządowych poza granicami kraju. Przedstawiciele grupy wzięli udział w dorocznym Forum Ekonomicznym w Krynicy, na którym zaprezentowano dokonania polskich organizacji pozarządowych działających w Europie Środkowo-Wschodniej oraz w Azji Centralnej.

Konferencja *Dyplomacja społeczna*

Fundacja Batorego zainicjowała dyskusję na temat współdziałania organizacji pozarządowych z instytucjami państwowymi odpowiedzialnymi za polską politykę zagraniczną organizując w grudniu 1999 roku w Falentach pierwsze spotkanie przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych i organizacji pozarządowych pracujących poza granicami Polski.

W dniach 26-27 czerwca 2002 odbyła się konferencja, w której uczestniczyli przedstawiciele ponad stu polskich organizacji pozarządowych oraz pracownicy urzędów państwowych. Wystąpienia wprowadzające na temat dyplomacji społecznej wygłosili Bronisław Geremek oraz Cornelio Sommaruga, były Prezes Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża. Przedstawiciele organizacji z Czech, Holandii, Wielkiej Brytanii oraz Kanady zaprezentowali wypracowane w ich krajach modele współpracy między trzecim sektorem a instytucjami państwowymi odpowiedzialnymi za politykę zagraniczną.

Na konferencji przedstawiono przygotowany przez grupę roboczą organizacji pracujących poza granicami dokument *Partnerstwo dla polityki zagranicznej*. Uczestniczący w konferencji Minister Spraw Zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz odniósł się pozytywnie do większości przedstawionych w dokumencie postulatów, m.in. poparł utworzenie rady konsultacyjnej przy Ministrze Spraw Zagranicznych. Zaproponował włączenie przedstawicieli trzeciego sektora do projektowanej przez rząd międzyresortowej Rady Promocji Polski, jak też uwzględnienie problematyki działań organizacji pozarządowych w szkoleniach dla pracowników MSZ. Znaczną część swego wystąpienia Minister poświęcił kwestii wprowadzenia wiz dla wschodnich sąsiadów Polski; zaproponował również wsparcie propozycji zwiększenia środków budżetowych na projekty wymiany młodzieży między Polską a jej wschodnimi sąsiadami.

Międzynarodowy wolontariat

We współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych prowadziliśmy rekrutację obserwatorów na wybory samorządowe w Kosowie. Pomagaliśmy także w wyborze przedstawicieli organizacji pozarządowych do uczestnictwa w misjach międzynarodowych podczas wyborów w Czarnogórze, Macedonii i na Ukrainie. Prowadzimy internetową listę dyskusyjną mwolontariat@batory.org.pl będącą forum komunikacji między osobami zainteresowanymi wolontariatem międzynarodowym.

Przedstawicielstwo polskich organizacji pozarządowych w Brukseli

9 maja 2001 roku grupa kilkunastu organizacji pozarządowych powołała Przedstawicielstwo polskich organizacji pozarządowych w Brukseli. Administratorem Przedstawicielstwa jest Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych, a przedstawicielem, wybranym w otwartym konkursie, został Paweł Krzeczunowicz.

Działalność Przedstawicielstwa jest finansowana z dotacji Fundacji oraz ze składek członkowskich organizacji, które podpisały Akt Założycielski Przedstawicielstwa. Przedstawicielstwo świadczy usługi na rzecz członków-zołożycieli, a wszystkim organizacjom pozarządowym zapewnia bezpłatny dostęp do aktualizowanego na bieżąco biuletynu informacyjnego dostępnego na stronach www.ngo.pl. Przedstawicielstwo pracuje nad włączeniem polskich organizacji pozarządowych w europejską sieć reprezentującą różne branże trzeciego sektora, prowadzi monitoring funduszy europejskich dla organizacji pozarządowych, zajmuje się promocją polskiego trzeciego sektora w UE i informowaniem Polaków o europejskich organizacjach pozarządowych („Eulotka” – dla polskich organizacji i instytucji oraz „Newsletter” – dla organizacji i instytucji zagranicznych).

Zostań Negocjatorem! Symulacje negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej

Po raz drugi zorganizowaliśmy konkurs adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Inicjatorami konkursu były Fundacja Batorego i Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, a w jego organizację włączyły się Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości oraz Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej i Polska Fundacja im. Roberta Schumana. Honorowymi patronami konkursu byli Główny Negocjator RP i Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce. Patronat medialny nad drugą edycją konkursu objęły dziennik „Rzeczpospolita” oraz magazyn „Unia & Polska”.

W trzech etapach konkursu: szkolnym, regionalnym i ogólnopolskim uczestniczyło ponad 700 szkół z całej Polski. Konkurs stanowił też okazję do podjęcia w środowiskach lokalnych dyskusji na tematy dotyczące wejścia Polski do Unii Europejskiej – kolejnym etapom konkursu towarzyszyły imprezy środowiskowe: festiwale, dni europejskie, referenda organizowane przez szkoły wspólnie z lokalnymi partnerami. Laureatami konkursu zostały 4 zespoły: z Liceum Ogólnokształcącego z Żagania, z Zespołu Szkół z Olesna, z III Liceum Ogólnokształcącego z Tarnowa i XIV Liceum Ogólnokształcącego z Wrocławia. Przyznano także wyróżnienia specjalne ufundowane przez Ambasadę Hiszpanii: Zespół Szkół z Olesna otrzymał tytuł *Primus inter pares*, Damian Śmierchalski, lider zespołu z Żagania został wyróżniony za talent negocjacyjny, a zespół Szkół Handlowo-Ekonomicznych z Białegostoku został uhonorowany za najlepszą wizualną prezentację przygotowaną przez młodych negocjatorów. Podczas finałów ogłoszono także wyniki mini-konkursu o tytuł Regionalnego Reportera konkursu *Zostań Negocjatorem!*, w którym Jury przyznało pięć równorzędnych wyróżnień.

Nagrodą dla laureatów był *Certyfikat młodego negocjatora* oraz wyjazd studyjny do Brukseli. W lipcowej wizycie w instytucjach europejskich w Brukseli uczestniczyli również nauczyciele-opiekunowie zespołów oraz regionalni koordynatorzy konkursu.

W ramach konkursu zostały przygotowane materiały edukacyjne *Vademecum Negocjatora* (podręcznik dla uczniów i nauczycieli oraz płyta CD), które służą

Gra symulacyjna

także jako pomoc przy prowadzeniu zajęć z zakresu edukacji europejskiej. Powstała również lista dyskusyjna ZostanNegocjatorem@ngo.pl, z której korzystają młodzi negocjatorzy i nauczyciele. Na podstawie zarejestrowanych materiałów z konkursu i wizyty jego laureatów w Brukseli telewizja publiczna wyprodukowała i wyemitowała cykl 8 filmów edukacyjnych „Negocjator”. W październiku ogłosiliśmy III edycję konkursu, jego tematem są negocjacje na temat ustalenia polskiego stanowiska w sprawie reform, przed którymi w najbliższych latach stanie Unia Europejska.

Z inicjatywy Programu Samorządu Lokalnego, działającego w ramach Open Society Institute, we współpracy z Departamentem Programów Przedakcesyjnych i Strukturalnych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zorganizowany został warsztat szkoleniowy na temat Europejskiego Funduszu Społecznego oraz wdrażania systemu monitoringu w Polsce (5 -7 czerwca, Sulejówek). Warsztat – prowadzony przez niemiecką firmę BBJ – miał formę gry symulacyjnej. Uczestniczyli w nim przedstawiciele ministerstw, wojewódzkich urzędów pracy, innych instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych.

Polacy w Unii Europejskiej

Wydaliśmy cztery broszury z serii *Polacy w Unii Europejskiej*: „Konsumenci”, „Edukacja”, „Małe i średnie przedsiębiorstwa” oraz poradnik dla organizatorów spotkań „Ciekawie o Europie”. W naszych publikacjach pokazujemy, jakie szanse niesie ze sobą członkostwo Polski w UE, prezentujemy programy pomocowe UE i staramy się odpowiadać na tzw. trudne pytania. Chcemy, by nasze broszury przyczyniły się do upowszechnienia debaty o sprawach europejskich w środowiskach lokalnych w Polsce, kierujemy je m.in. do działaczy społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych, sołtysów, dziennikarzy, małych i średnich przedsiębiorców, nauczycieli. Broszury dystrybuujemy we współpracy z różnymi instytucjami, m.in.: Regionalnymi Centrami Informacji Europejskiej, centrami Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, ośrodkami Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Powiatowymi Rzecznikami Konsumentów, Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, Centrami Euro-info, Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości. Głównym partnerem projektu jest magazyn „Unia & Polska”.

Edukacja europejska w polskiej szkole

Wydaliśmy publikację *Edukacja europejska w polskiej szkole – materiały i opracowania*. Publikacja ta zawiera zbiór opracowań eksperckich dotyczących stanu edukacji europejskiej w polskich szkołach oraz wypowiedzi w tej sprawie polityków.

Projekt *euintegration.net*

Fundacja współpracuje z Bankiem Światowym i Fundacją Bertelsmanna w ramach projektu *euintegration.net*, którego celem jest rozwinięcie zasobów informacyjnych o UE w internecie oraz usprawnienie wymiany informacji między krajami kandydującymi do Unii Europejskiej. Naszym zadaniem jest zachęcenie polskich instytucji do wspólnego tworzenia biblioteki internetowej zawierającej raporty, analizy, opracowania powstające w krajach kandydujących i dotyczące wybranych zagadnień integracji europejskiej.

Dotacje na realizację projektów partnerskich

Forum Inicjatyw Lokalnych Kętrzyn

Przeprowadzenie badań ankietowych wśród cudzoziemców na granicy polsko-rosyjskiej w ramach projektu *Monitoring otwartości polskich granic*

6 500 zł

Fundacja *Pro Academia Narolense* Warszawa

Przeprowadzenie badań ankietowych wśród cudzoziemców na granicy polsko-ukraińskiej w ramach projektu *Monitoring otwartości polskich granic*

4 352 zł

Program Współpracy Międzynarodowej

Parlament Młodzieży Przemysł	Przeprowadzenie badań ankietowych wśród cudzoziemców na granicy polsko-ukraińskiej w ramach projektu <i>Monitoring otwartości polskich granic</i>	2 900 zł
Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca Suwałki	Przeprowadzenie badań ankietowych wśród cudzoziemców na granicy polsko-białoruskiej w ramach projektu <i>Monitoring otwartości polskich granic</i>	4 280 zł
Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Elbląg	Organizacja staży dla organizacji pozarządowych z Obwodu Kaliningradzkiego w ramach projektu <i>W stronę regionalnego partnerstwa</i>	24 042,33 zł
Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa Borussia Olsztyn	Organizacja staży dla organizacji pozarządowych z Obwodu Kaliningradzkiego w ramach projektu <i>W stronę regionalnego partnerstwa</i>	23 611,20 zł
Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych Warszawa	Organizacja i prowadzenie Przedstawicielstwa polskich organizacji pozarządowych w Brukseli	60 000 zł
Fundacja Freudenberga Weinheim	III Europejska Nagroda Telewizyjna <i>Civiseurope</i>	16 539,60 zł
Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości Warszawa	Organizacja finałów II edycji konkursu <i>Zostań negocjatorem!</i> Symulacje negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej	31 409 zł
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Warszawa	Organizacja III edycji konkursu <i>Zostań negocjatorem!</i> Symulacje negocjacji polskich stanowisk wobec przemian w Unii Europejskiej	120 000 zł
Dotacje:		293 634,13 zł
Realizacja projektów:		2 174 135,59 zł
RAZEM:		2 467 769,72 zł

Program Wschód-Wschód

Program Wschód-Wschód działa w ramach powołanego przez Open Society Institute w 1991 roku regionalnego programu, który obejmuje wszystkie kraje Europy Środkowej, Wschodniej, Południowej i Azji Centralnej i którego zadaniem jest wspieranie międzynarodowej współpracy w tym regionie na rzecz tworzenia i umacniania społeczeństwa otwartego. Koordynacją działań zajmuje się biuro regionalne, które zatwierdza i finansuje dotacje przyznawane na projekty realizowane w poszczególnych krajach.

W Polsce dotacje przyznawane są na międzynarodowe projekty realizowane przez polskie organizacje i instytucje lub na udział polskich uczestników w przedsięwzięciach organizowanych w innych krajach regionu. Projekty mogą dotyczyć różnych dziedzin życia społecznego, ekonomicznego, politycznego, powinny mieć jednak jasno sformułowane cele i wyznaczone konkretne rezultaty. Ważne jest, by udział partnerów z krajów regionu nie był przypadkowy, lecz by inicjował lub rozwijał trwałą współpracę osób i instytucji ponad granicami; współpracę, która może przyczynić się do wypracowania dobrych modeli społecznego działania oraz rozwiązywania problemów w skali zarówno lokalnej, jak i regionalnej.

W 2002 roku przyznano dotacje na realizację 26 projektów przygotowanych przez polskie organizacje pozarządowe, placówki naukowe i oświatowe, zrzeszenia młodzieżowe. Wśród nich było 15 długofalowych działań, przygotowywanych zazwyczaj w ścisłej współpracy z partnerami zagranicznymi. Większość projektów realizowanych przez polskie organizacje i instytucje skierowana była do naszych wschodnich sąsiadów: Ukrainy, Litwy i Obwodu Kaliningradzkiego. Podejmowane działania najczęściej dotyczyły problemów samorządów i społeczności lokalnych oraz pomocy społecznej i współpracy młodzieży. Polscy eksperci uczestniczyli w 42 projektach prowadzonych przez fundacje z innych krajów regionu. Byli oni najczęściej zapraszani na warsztaty, seminaria, konferencje poświęcone różnym aspektom funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego (edukacja obywatelska, niezależne poradnictwo dla obywateli, rozwój organizacji pozarządowych i wolontariatu itp.).

Długofalowe projekty współpracy

Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych CASE Warszawa	Organizacje partnerskie: Akademia Istropolitana Nova, Słowacja, Europeum, Czechy, Instytut Gospodarki Światowej Węgierskiej Akademii Nauk, Węgry Cykl seminariów <i>Nowa Wspólnota – stara polityka?</i> analizujących wpływ polityki UE na sytuację społeczno-gospodarczą krajów wschodnich po ich przystąpieniu do UE 11 900 zł
Dom Pojednania i Spotkań im. Św. Maksymiliana M. Kolbego Gdańsk	Realizacja wieloletniego projektu poświęconego rozwojowi mediów lokalnych; współpraca z wieloma partnerami <i>Prezentacje lokalnych inicjatyw społecznych w mediach elektronicznych</i> – warsztaty i staże dla młodych dziennikarzy z Polski i Ukrainy 11 800 zł
Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych Warszawa	Realizacja wieloletniego projektu <i>Akademia Rozwoju Lokalnego</i> ; organizacja partnerska: Instytut Administracji Publicznej i Rozwoju Lokalnego (IPARD), Užgorod, Ukraina <i>Budowanie partnerstwa</i> – warsztaty przygotowujące ukraińskie organizacje do samodzielnego prowadzenia Akademii Rozwoju Lokalnego 18 600 zł
Fundacja Pomocy Wzajemnej Barka Poznań	Organizacje partnerskie: Stowarzyszenie <i>Oselia</i> i Klinika Uzależnień ze Lwowa, Stowarzyszenie <i>Aratta</i> , Klub Młodzieżowy i Klub Turystyczny z Czernichowa <i>Wspieranie ukraińskich organizacji pozarządowych w walce z ubóstwem</i> – dwie wizyty studyjne i obóz szkoleniowy w Polsce 33 000 zł <i>Współpraca z polskimi organizacjami pozarządowymi na rzecz społecznej adaptacji ubogich</i> ; wizyta studyjna we Lwowie, w której uczestniczyli: Anna Cąkała, Anna Kosmała, Maciej Roszak, Marcin Rzepka, Halina Sierszulska, Wojciech Zarzycki 2 352,20 zł
Fundacja Synapsis na rzecz Umocnienia Więzi Rodzinnych i Społecznych Warszawa	Organizacje partnerskie: Ukraiński Instytut Badawczy Psychiatrii Społecznej i Sądowej, Kijów oraz Fundacja <i>Kontakt</i> , Lwów <i>Partnerstwo rodziców i profesjonalistów w tworzeniu systemu pomocy dla dzieci i osób z autyzmem</i> – cykl wizyt studyjnych 24 600 zł
Fundacja Wspomagania Wsi Warszawa	Kontynuacja rozpoczętego w 2001 roku projektu współpracy polsko mołdawskiej <i>Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich</i> Cz. IV – seminarium w Kiszyniowie, w którym uczestniczyli: Romuald Domański, Joanna Kasprzak-Perka, Jolanta Kamieniecka 11 709,61 zł Cz. V – seminarium w Kiszyniowie, w którym uczestniczyli: Romuald Domański, Joanna Kasprzak-Perka, Jolanta Kamieniecka, Teresa Zaworowska 10 338,80 zł
Międzynarodowa Fundacja Rozwoju Rynku Kapitałowego i Przekształceń Własnościowych w RP Warszawa	Organizacje partnerskie: Instytut Rozwoju Biznesu, Niżny Nowogród oraz Ministerstwo Stosunków Własnościowych Obwodu Niżnogradzkiego <i>Prywatyzacja: rezultaty i perspektywy</i> , cz. I – dyskusja „okrągłego stołu” w Niżnym Nowogrodzie, Rosja, w której uczestniczyli: Witold Gadomski, Krzysztof A. Lis, Anna Opalińska-Raczyńska, Grzegorz Wałdoch 9 995,44 zł <i>Prywatyzacja: rezultaty i perspektywy</i> , cz. II – dyskusja „okrągłego stołu” w Warszawie 28 700 zł
Regionalne Centrum Ekologiczne na Europę Środkową i Wschodnią Warszawa	Organizacje partnerskie: Regionalne Centrum Ekologiczne (REC) – biura w Łotwie i Litwie <i>Komunikacja społeczna w ochronie przyrody</i> – cykl warsztatów i seminariów poświęconych wymianie doświadczeń między Polską, Litwą i Łotwą 15 016,95 zł

<p>Rodzinna Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień Monar Warszawa</p>	<p>Organizacje partnerskie: Centralny Zarząd Służb Więziennych i Stowarzyszenie <i>Pomost</i>, Polska, Organizacja Wsparcia i Pomocy Psychologicznej i Duchowej <i>Doroga</i>, Ukraina, Stowarzyszenie <i>Orechowo</i>, Kaliningrad, Organizacja <i>Blagodijnost</i>, Rosja <i>Metody profilaktyki i leczenia uzależnień w warunkach otwartych oraz w zakładach karnych</i> – dwie wizyty studyjne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i służb więziennych z Rosji i Ukrainy 44 990 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Jowisz Jelenia Góra</p>	<p>Organizacje partnerskie: Fundacja <i>Pierekrostek</i>, Kazachstan, Młodzieżowe Centrum Społeczno-Psychologiczne <i>Dwieri</i>, Rosja <i>Młodzież ponad granicami przeciw narkomanii</i> – cykl szkoleń dla liderów nieformalnych grup młodzieżowych z Kazachstanu, Rosji i Polski 34 220 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Rada Przyjaciół Harcerstwa Jelenia Góra</p>	<p>Organizacja partnerska Stowarzyszenie Skautów i Skautek JUNAK, Czechy <i>Reintegracja społeczna dzieci ulicy prowadzona metodą skautowską</i> – polsko-czeskie warsztaty i obóz szkoleniowy dla instruktorów 10 150 zł</p>
<p>Towarzystwo Przyjaciół Tworek Amici di Tworki Pruszków</p>	<p>Realizacja wielotorowego i wieloletniego projektu upowszechniającego nowoczesne metody pracy z osobami chorymi psychicznie; współpraca z wieloma partnerami <i>Nowa forma opieki nad chorymi psychicznie</i> – warsztaty polsko-ukraińskie na temat wykorzystania modelu <i>Fountain House</i> 5 250 zł</p> <p><i>Pomoc ku samopomocy</i> – warsztaty polsko-ukraińskie na temat przygotowania osób chorych psychicznie do samodzielnego życia 4 800 zł</p> <p><i>Schizofrenia: otwórzcie drzwi</i> – drugie polsko-litewsko-ukraińskie warsztaty z udziałem psychiatrów, psychologów oraz przedstawicieli zawodów pozamedycznych 7 250 zł</p>
<p>Uniwersytet Jagielloński, Wydział Prawa i Administracji, Ośrodek Praw Człowieka Kraków</p>	<p>Organizacja partnerska: Południowo-Ukraińskie Centrum Młodych Prawników, Odessa, Ukraina <i>Opracowanie systemu bezpłatnej pomocy prawnej dla uchodźców i ofiar naruszeń praw człowieka na Ukrainie</i> – cykl seminariów 20 400 zł</p>
<p>Wojewódzki Urząd Pracy Rzeszów</p>	<p>Organizacja partnerska: Wojewódzki Urząd Pracy w Preszowie, Słowacja. <i>Dobra rada: poradnictwo zawodowe w Euroregionie Karpaty</i> – cykl seminariów i warsztatów poświęconych współpracy oraz wymianie doświadczeń na temat poradnictwa zawodowego w województwach podkarpackim i preszowskim 29 400 zł</p>
<p>Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 Rybnik</p>	<p>Organizacja partnerska: Wydział Oświaty Rejonu Wileńskiego, Litwa <i>Karta praw młodego obywatela</i>, cz. I – warsztaty w Polsce dotyczące aktywizacji młodzieży i przygotowania jej do uczestniczenia w życiu szkoły i społeczności lokalnych 32 892 zł</p> <p><i>Karta Praw Młodego Obywatela</i>, cz. II – warsztaty w Wilnie, w których uczestniczyli: Gabriel Cyruлик, Tadeusz Szostok (Wydział Edukacji UMR, Rybnik), Henryk Frystacki, Leszek Kuśka (radni miasta Rybnik), Grzegorz Janik (Sejmik Śląski), dyrektorzy, nauczyciele i uczniowie Gimnazjum nr 5, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1, nr 2 i nr 3 w Rybniku 7 651,73 zł</p>
<p>Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej Warszawa</p>	<p><i>Kształcenie dzieci z uszkodzonym wzrokiem w systemie integracyjnym</i> – warsztaty z udziałem przedstawicieli ośrodków akademickich z Europy Środkowo-Wschodniej kształcących kadry do pracy z osobami niewidomymi i słabowidzącymi 15 925 zł</p>

Projekty realizowane w Polsce

Kształcenie dzieci z uszkodzonym wzrokiem w systemie integracyjnym – warsztaty z udziałem przedstawicieli ośrodków akademickich z Europy Środkowo-Wschodniej kształcących kadry do pracy z osobami niewidomymi i słabowidzącymi
15 925 zł

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS Łódź	<i>Animatory społeczni</i> – warsztaty dotyczące rozwoju i profesjonalizacji kazachskich grup samopomocowych 26 800 zł
Fundacja Edukacji i Twórczości Białystok	<i>Rola mentoringu w kształtowaniu polityki społecznej wobec dzieci i młodzieży z trudnych środowisk</i> – seminarium z udziałem przedstawicieli z Europy Środkowo-Wschodniej i ekspertów z Europy Zachodniej 12 650 zł
Fundacja Instytut na rzecz Demokracji w Europie Wschodniej IDEE Warszawa	<i>Organizacje młodzieżowe i studenckie w procesie demokratyzacji</i> – wizyta studyjna młodych liderów politycznych z Azerbejdżanu 21 100 zł
Fundacja na rzecz Dzieci Zagłębia Miedziowego Legnica	<i>Bez granic: integracja osób niepełnosprawnych</i> – warsztaty polsko-ukraińskie 23 100 zł
Fundacja Nowy Staw Lublin	<i>Przyszłość bez granic</i> – projekt polsko-ukraińskiej współpracy młodzieżowej, wizyta studyjna w Polsce i na Ukrainie 7 000 zł
	<i>Doświadczenia lokalnych demokracji</i> – seminarium szkoleniowe dla działaczy organizacji pozarządowych z obwodu wotyńskiego 10 300 zł
Fundacja Partners Polska Warszawa	<i>Polsko-Azerska Szkoła Samorządności Lokalnej</i> – szkolenie i wizyta studyjna w Polsce trenerów z Azerbejdżanu oraz szkolenia w Azerbejdżanie 12 700 zł
Fundacja Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych Gdańsk	<i>Polsko-estońska platforma współpracy organizacji pozarządowych</i> – wizyta studyjna 25 000 zł
Kolegium Europy Wschodniej Wrocław	<i>Międzynarodowa konferencja Od irredenty do współpracy. Stosunki polsko-ukraińskie w XX wieku</i> 22 500 zł
Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa NASK Warszawa	<i>Komputerowe sieci akademickie</i> – wizyta studyjna przedstawicieli z krajów Azji Centralnej i Kaukazu w Czechach, Estonii i Polsce 43 868,14 zł
Olsztyńskie Stowarzyszenie Pomocy Telefonicznej Olsztyn	<i>Przemoc na progu nowego stulecia – telefon zaufania pomocą w chwilach lęku</i> – wizyta studyjna i warsztaty dla uczestników z Estonii, Ukrainy, Serbii, Węgier i Polski 9 105,78 zł
Regionalne Centrum Informacji Europejskiej i Turystycznej Elbląg	<i>Eurodemokracja Polska-Rosja</i> – szkolenie na temat Unii Europejskiej dla uczniów i nauczycieli z Obwodu Kaliningradzkiego 27 000 zł
Stowarzyszenie Educom Lublin	<i>Edukacja bez granic</i> – seminarium i wizyta studyjna nauczycieli z Ukrainy 9 975 zł
Stowarzyszenie Ekologiczne Dla Ziemi Kamionka	<i>Gospodarka alternatywna</i> – warsztaty na temat zrównoważonego rozwoju wsi dla przedstawicieli ekowiosek z Europy Wschodniej z udziałem gości z Danii i z Niemiec 3 448 zł
Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych Wrocław	<i>Rozwijanie przedsiębiorczości kobiet w zakresie turystyki wiejskiej na Ukrainie</i> – wizyta studyjna przedstawicielek Regionu Charkowskiego 20 000 zł
Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Kowale Oleckie	<i>Pomagajmy sobie</i> – projekt współpracy polsko-litewskiej w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym 12 200 zł

Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa Borussia Olsztyn	<i>Polska-Białoruś: historia i pamięć zbiorowa</i> – spotkanie warsztatowe nauczycieli i animatorów kultury z Polski i Białorusi 17 700 zł
Suwalskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Chorych Psychiczenie Nadzieja Suwałki	<i>Nowe możliwości w terapii psychiatrycznej, nowe szanse adaptacji osób chorych psychicznie w ich środowisku</i> – konferencja z udziałem uczestników z Europy Środkowo-Wschodniej 7 236 zł
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Katedra Filologii Słowiańskiej Poznań	<i>Macedonia na Bałkanach wczoraj, dziś i jutro: kultura siły – siła kultury</i> – konferencja z udziałem uczestników z Europy Środkowo-Wschodniej poświęcona problemowi potencjalnego konfliktu w Macedonii (wydanie publikacji pokonferencyjnej) 10 000 zł
Projekty realizowane w innych krajach regionu	
Seminarium <i>Gminne centra telekomunikacyjne w szkołach</i> Gyumri, Armenia	Uczestnicy z Polski: Marlena Czarnecka, Alina Kozińska-Baldyga (Federacja Inicjatyw Oświatowych, Warszawa) 4 018 zł
Szkolenia <i>Młodzież w rozwoju społeczności lokalnej</i> regiony Shemkir, Tovuz, Kazakh, Azerbejdżan	Uczestnicy z Polski: Michał Smoczyński (Fundacja Wspierania Młodzieży Bonus, Warszawa), Jagoda Gregulska (Stowarzyszenie <i>Semper Avanti</i> , Wrocław) 5 283,01 zł
Wizyta studyjna <i>Organizacje młodzieżowe i studenckie w procesie demokratyzacji</i> Baku, Azerbejdżan	Uczestnicy z Polski: Kurtomolla Abdulganiyev, Edyta Borkowska, Maciej Falkowski, Witold Hebanowski, Krzysztof Jodłowski, Anna Pietruczuk, Stanisław Rzycki, Beata Szcześniak, Natalia Tvitinscaia, Sebastian Zawadzki (Fundacja IDEE, Warszawa) 22 603,26 zł
Seminarium <i>Strategie i techniki szkoleń w dziedzinie praw człowieka</i> Baku, Azerbejdżan	Uczestnicy z Polski: Bogna Chmielewska, Zenon Kołodziej, Marzena Rafalska, Edyta Widawska (Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa) 9 916,95 zł
Seminarium <i>Interaktywna strona internetowa NetWork: promowanie praw człowieka i demokracji</i> Praga, Czechy	Uczestnicy z Polski: Jakub Boratyński (Fundacja Batorego, Warszawa), Janina Ochojska i Kaja Wiślicka (Polska Akcja Humanitarna, Warszawa) 4 111,93 zł
Seminarium <i>Przejrzystość i otwartość w sferze publicznej</i> Tallin, Estonia	Uczestniczka z Polski: Ewa Łosińska („Życie”, Warszawa) 1 668,88 zł
Konferencja <i>Prywatyzacja i zmiany strukturalne: ekonomiczna i społeczna pozycja kobiet</i> Subotica, Jugosławia	Uczestnicy z Polski: Kinga Lohmann, Anita Seibert (Koalicja KARAT, Warszawa), Małgorzata Tarasewicz (Stowarzyszenie Wschodnio-Zachodnia Sieć Współpracy Kobiet, Gdańsk) 4 520,21 zł
Seminarium <i>Udoskonalenie systemu ochrony praw podatników</i> Ałmaty, Kazachstan	Uczestnik z Polski: Leszek Zawila (Stowarzyszenie Podatników w Polsce, Kraków) 4 782,51 zł
Polsko-kirgiski obóz szkoleniowy <i>Wolontariat na rzecz pomocy dzieciom niepełnosprawnym</i> Biszkek, Kirgizja	Uczestnicy z Polski: Mariola Brożyńska, Miłosz Czerniejewski, Izabela Idzik, Małgorzata Malczewska, Jacek Goździk, Żaneta Goździk, Frank Ormel, Anna Stachowiak, (Stowarzyszenie <i>Jeden Świat</i> , Poznań) 21 040,13 zł

Warsztaty <i>Czyste ręce: kampania edukacji antykorupcyjnej</i> Druskienniki, Litwa	Uczestnicy z Polski: Katarzyna Banaś, Michał Laskowski, Edyta Popiołek, Wojciech Przybylski, Maciej Szafran (Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości, Warszawa) 2 569,33 zł
Warsztaty <i>Przygotowanie do wyzwań w nauczaniu</i> Patanga, Litwa	Uczestnicy z Polski: Hanna Diduszko, Maria Kroc, Anna Łagodźka (Stowarzyszenie Edukacji Filozoficznej <i>Phronesis</i> , Warszawa) 1 266,26 zł
Seminarium <i>Wykorzystanie i ochrona dziedzictwa kulturowego: problemy, rozwiązania, udział społeczności lokalnej</i> Wilno, Litwa	Uczestnicy z Polski: Marek Barański, Leszek Czapski, Lech J. Engel, Wiesław Kaczmarek, Małgorzata Kępińska, Małgorzata Kukowska, Ryszard Kupis, Jacek Laskowski, Janusz Nowak, Mirosław Olbryś, Jadwiga Rembiewska, Michał Romanowski, Maria Sarnik-Konieczna, Andrzej Szklarski, Marek Skrzyński, Aleksandra Waclawczyk, Andrzej Zalewski, Artur Zbiegieni (Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków, Warszawa) 7 413,32 zł
Konferencja <i>Rola niezależnych biur porad obywatelskich w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego</i> Wilno, Litwa	Uczestnicy z Polski: Wiesław Bek (Biuro Porad Obywatelskich, Lubaczów), Józef Szkandera (Biuro Porad Obywatelskich, Olsztyn) 2 212,21 zł
Seminarium <i>Strategie rozwoju zarządzania nieruchomościami i problemy restytucji własności w procesie integracji europejskiej</i> Wilno, Litwa	Uczestnik z Polski: Jacek Brdulak (Szkoła Główna Handlowa, Warszawa) 831,48 zł
Konferencja <i>Harmonizacja w dziedzinie nauk sądowych</i> Wilno, Litwa	Uczestnicy z Polski: Aleksander Głazek, Jacek Hebenstreit, Agata Trawińska (Instytut Ekspertyz Sądowych, Kraków) 2 663,67 zł
Seminarium <i>Przyszła wizja NATO</i> Wilno, Litwa	Uczestnicy z Polski: Grzegorz Szafran (Instytut Studiów Strategicznych, Kraków), Łukasz Wardyn (Europa Kolleg, Hamburg) 3 634,53 zł
Seminarium <i>Ochrona najlubszych mniejszości</i> Wilno, Litwa	Uczestnicy z Polski: Mikhail Kizilov (Szkoła Nauk Społecznych, Warszawa), Jacek Nowak, Annamaria Orla-Bukowska, Magdalena Ruta (Instytut Socjologii UJ, Kraków), Leszek Zakrzewski (Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW, Warszawa) 2 934,68 zł
Seminarium <i>Program przywództwa demokratycznego</i> Ohrid, Macedonia	Uczestnik z Polski: Justyna Greczanik (Stowarzyszenie <i>Semper Avanti</i> , Wrocław) 1 870,01 zł
Trzecia Sesja Parlamentu Międzynarodowego Związku Romów Skopje, Macedonia	Uczestnicy z Polski: Roman Chojnacki (Związek Romów Polskich, Szczecinek), Stanisław Stankiewicz (Centralna Rada Romów, Białystok) 5 404,64 zł
Wizyta studyjna <i>Mass media w zmieniającym się świecie</i> Kiszyniów, Mołdowa	Uczestnik z Polski: Wiesław Waclawczyk (Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa) 2 344,11 zł
Konferencja <i>Swoi czy obcy? Litwa w Rosji, Rosja na Litwie: wielokulturowość we współczesnym świecie</i> Moskwa, Rosja	Uczestnicy z Polski: Danuta Antonina Brodowska, Leon Stanisław Brodowski (Ogólnopolski Klub Miłośników Litwy, Warszawa), Władimir Miakiszew (Zakład Języka Rosyjskiego Filologii Wschodniosłowiańskiej UJ, Kraków), Andrzej Zakrzewski (Instytut Historii Prawa i Administracji UW, Warszawa) 4 996,64 zł
Seminarium <i>Zarządzanie stowarzyszeniami gazet w Europie Środkowej i Wschodniej</i> Moskwa, Rosja	Uczestnicy z Polski: Arkadiusz Gruchot, Anna Hejman (Stowarzyszenie Gazet Lokalnych, Warszawa) 2 996,70 zł

Seminarium Zapobieganie handlowi ludźmi. Doświadczenia organizacji pozarządowych Niżny Nowogród, Rosja	Uczestniczka z Polski: Irena Dawid-Olczyk (Fundacja <i>La Strada</i> , Warszawa) 2 725,52 zł
Seminarium Centra Wolontariatu jako instytucje wspierające inicjatywy obywatelskie Niżny Nowogród, Rosja	Uczestnicy z Polski: Beata Cwieczkowska, Monika Dąbrowska, Mariusz Firlej, Paulina Kalek, Ewa Maria Kosiedowska, Dorota Lech, Małgorzata Marcinkowska, Dariusz Pietrowski, Paulina Podolczak, Ewelina Anna Świdowska, Agnieszka Wąsowicz, Artur Węgiel, Jacek Wnuk, Ewelina Zbieg-Lenarczyk (Centrum Wolontariatu, Warszawa) 26 677,40 zł
Konferencja Biblioteki dla niepełnosprawnych Nowosybirsk, Rosja	Uczestnicy z Polski: Agnieszka Pelczarska, Grażyna Wuls (Biblioteka Centralna Polskiego Związku Niewidomych, Warszawa) 5 949,14 zł
Forum młodych Rosja-Litwa: pomost w XXI wiek St. Petersburg, Rosja	Uczestnicy z Polski: Alina Borowska, Wiesław Tadeusz Poptawski (Politechnika Białostocka) 3 117,24 zł
Forum młodych polityków i badaczy Rosja, Republiki Bałtyckie, Polska: pomost w XXI wiek St. Petersburg, Rosja	Uczestnicy z Polski: Krzysztof Fedorowicz (Instytut Wschodni UAM, Poznań), Agnieszka Iwanowska, Krzysztof Kędzierski, Bartłomiej Kokoszka (Instytut Studiów Międzynarodowych UW, Warszawa), Sylwia Piotrkowicz (21 Społeczne Liceum Ogólnokształcące, Warszawa), Wiesław Tadeusz Poptawski, Adam Sawicki, Zofia Tomczonek, Jarosław Zalejski (Politechnika Białostocka), Piotr Pyzel (Instytut Historii PAN, Warszawa), Tomasz Szwaciński (Instytut Historyczny UW, Warszawa), Rafał Szafraniec (Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Wrocławski), Radosław Węglarek (European Academy of Management, Stuttgart), Marika Włodarska (Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UW, Warszawa) 20 541,65 zł
Konferencja Romowie – integracja z nowoczesnym społeczeństwem Samara, Rosja	Uczestnik z Polski: Stanisław Stankiewicz (Centralna Rada Romów, Białystok) 2 509,11 zł
Warsztaty Zapobieganie przemyśle i rehabilitacja psychospołeczna osób uzależnionych w więzieniach Samara, Rosja	Uczestnicy z Polski: Beata Grabińska (terapeuta w Zakładzie Karnym nr 1 we Wrocławiu), Dariusz Skowroński (terapeuta w Zakładzie Karnym w Barczewie) 5 096,42 zł
Seminarium Poprzez edukację elektroniczną do społeczeństwa obywatelskiego Twer, Rosja	Uczestnik z Polski: Jacek Gajewski (CEENet, Warszawa) 1 902,24 zł
Narodowy Park Cozia – warsztaty Wschodnioeuropejskiej Sieci Studenckich Organizacji Ekologicznych Cozia, Rumunia	Uczestnicy z Polski: Andrzej Juraszczyk, Mateusz Nazorek, Krzysztof Tarłowski, Piotr Ślęczkowski (studenci Uniwersytetu Śląskiego, Katowice) 3 214,73 zł
Seminarium Praktyczne tworzenie regionów administracyjnych Sinaia, Rumunia	Uczestnik z Polski: Grzegorz Gorzelak (Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego i Lokalnego Uniwersytetu Warszawskiego) 1 338,62 zł
Konferencja Kobiety i polityka: problemy i perspektywy Charków, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Ewa Matla-Kiepajto (Polskie Stowarzyszenie Właścicieli Firm, Gdańsk), Elżbieta Paderewska (Grupa <i>Kobiety też</i> , Warszawa), Inessa Wiereszczagina, Elżbieta T. Woźniakowa (Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych, Wrocław) 6 612,65 zł
Konferencja Rozwój współpracy organizacji zajmującymi się problemem AIDS Kijów, Ukraina	Uczestnicy z Polski: Dorota Bander, Justyna Bągorska, Anna Boroń-Kaczmarzka, Stanisław Jaszczott, Małgorzata Kłys-Rachwalska, Dorota Kozłowska, Magdalena Leszczyszyn-Pynka (Stowarzyszenie <i>DA-DU</i> , Szczecin) 9 736,58 zł

<p>Wizyta studyjna Wybory na Ukrainie oczami Polaków: polsko-ukraiński pomost Kijów, Ukraina</p>	<p>Uczestnicy z Polski: Bogumiła Berdychowska (Program V Polskiego Radia, Warszawa), Ryszard Czarnecki (Zarząd Główny ZChN, Warszawa), Piotr Garbarczyk (WOT, Warszawa), Piotr Kościński („Rzeczpospolita”, Warszawa), Joanna Kurczewska (Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa), Marek Pędziwoł (RFI, Wrocław), Maria Przelomiec (BBC Sekcja Polska, Warszawa), Maria Stepan (Radio Zet, Warszawa), Sławomir Sawczuk (Radio Białystok), Piotr Tyma (Związek Ukraińców w Polsce, Warszawa), Jagienka Wilczak („Polityka”, Warszawa), Anna Winnicka („Nasze Słowo”, Warszawa) 16 188 zł</p>
<p>Konferencja Lokalne źródki masowego przekazu: nowe tendencje na rynku Kijów, Ukraina</p>	<p>Uczestnicy z Polski: Włodzimierz Bogaczyk („Gazeta Wyborcza”, Poznań), Romuald Bokun, Piotr Tyma (Związek Ukraińców w Polsce, Warszawa), Izabela Chruślińska (Departament Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą, KRRiTV, Warszawa), Piotr Garbarczyk (TVP 3 Regionalna, Warszawa), Teresa Oleszczuk („Res Publica Nowa”, Warszawa) 6 291,75 zł</p>
<p>Seminarium Kurs europejski dla szkół Kijów, Ukraina</p>	<p>Uczestnicy z Polski: Joanna Gospodarczyk, Mirosław Sielatycki (Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa) 2 080,04 zł</p>
<p>Forum Organizacje charytatywne: finansowanie i wolontariat Lwów, Ukraina</p>	<p>Uczestnicy z Polski: Zofia Mioduszevska (studentka Uniwersytetu Warszawskiego), Agnieszka Badeńska (studentka Politechniki Warszawskiej), Marcin Kawski, Mieczysław Affek (Stowarzyszenie Rehabilitacyjnego Centrum Rozwoju Porozumiewania, Kwidzyn) 3 100,05 zł</p>
<p>Konferencja Spoleczeństwo obywatelskie we współczesnej Ukrainie: doświadczenia i filozofia rozwoju Lwów, Ukraina</p>	<p>Uczestnicy z Polski: Witold Bahr, Barbara Iwankiewicz-Rak (Instytut Marketingu, Akademia Ekonomiczna, Wrocław) 618,16 zł</p>
<p>Konferencja Dynamika imigracji: Europa dla wszystkich czy dla elit? Odessa, Ukraina</p>	<p>Uczestniczka z Polski: Lilija Twardosz (Uniwersytecka Poradnia Prawna UJ, Kraków) 565,75 zł</p>
<p>Konferencja Cywilizacje Azji Środkowej Samarkanda, Uzbekistan</p>	<p>Uczestniczka z Polski: Anna Gręzak (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego) 2 716 zł</p>
<p>Konferencja Wykorzystanie potencjału dla współpracy ponad granicami: organizacje młodzieżowe w Polsce, w Rosji, na Węgrzech Budapeszt, Węgry</p>	<p>Uczestnicy z Polski: Jakub Basista (Civic Education Project, Warszawa), Alicja Derkowska (Małopolskie Towarzystwo Oświatowe, Nowy Sącz), Maria Holzer (Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży, Warszawa), Waldemar Korycki (Stowarzyszenie Promocji Pracy Ochotniczej, Warszawa), Kinga Nettman-Multakowska (Fundacja IDEE, Warszawa), Bartłomiej Nowak (Uniwersytet Śląski, Katowice), Dorota Pazio (Fundacja Ośrodka Karta, Warszawa), Aleksandra Wąsik (Regionalne Centrum Wolontariatu, Łódź), Jakub Wygnański (Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa), Jacek Strzemieczny (Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa), Zbigniew Pelczyński (Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Warszawa) 12 044,89 zł</p>
<p>Warsztaty Migracje transgraniczne w Europie Środkowej i Wschodniej. Problemy i doświadczenia Budapeszt, Węgry</p>	<p>Uczestniczka z Polski: Agnieszka Weinar (Instytut Studiów Społecznych UW, Warszawa) 1 123,44 zł</p>
	<p>Dotacje: 670 576,87 zł</p>
	<p>Podróże: 295 279,62 zł</p>
	<p>Koszty realizacji programu: 155 087,41 zł</p>
	<p>RAZEM: 1 120 943,90 zł</p>

Program Partnerstwo Miast i Obywateli

Partnerstwo Miast i Obywateli to program współpracy polsko-niemieckiej i czesko-niemieckiej zainicjowany i finansowany przez Fundację im. Roberta Boscha (Niemcy), realizowany wspólnie z Fundacją im. Stefana Batorego i Centrum Informacji dla Organizacji Non-Profit (Czechy).

Zarówno w Polsce, jak i w Czechach jest kilkaset polsko-niemieckich i czesko-niemieckich partnerskich miast i gmin. Umowy partnerskie zawierają władze lokalne, i to one przede wszystkim nadają kształt partnerskiej współpracy; czasami jest to współpraca rzeczywista, efektywna, czasami pozostaje jedynie na papierze. W ramach programu Partnerstwo Miast i Obywateli – realizowanego równoległe w Polsce i w Czechach – chcielibyśmy zachęcić organizacje pozarządowe do podjęcia działań mających na celu ożywienie współpracy partnerskich miast i gmin. Mamy nadzieję, że te działania przyczynią się do autentycznej współpracy obywateli sąsiadujących państw, do aktywizacji społeczności lokalnych i do lepszej współpracy z samorządami lokalnymi.

W Polsce adresatami programu są polskie organizacje pozarządowe działające w tych miastach i gminach, które podpisały umowy partnerskie z niemieckimi miastami i gminami. Organizacje te mogły ubiegać się o dotacje na projekty realizowane we współpracy z organizacjami niemieckimi z miast i gmin partnerskich. Projekty mogły dotyczyć różnych dziedzin życia społecznego, powinny jednak odpowiadać na realne potrzeby społeczności lokalnych i wykorzystywać wzajemne doświadczenia partnerów.

Przyznawanie dotacji odbywało się na zasadach konkursowych, a nad dwustopniową procedurą rozpatrywania wniosków czuwało międzynarodowe Jury złożone z ekspertów polskich, czeskich i niemieckich. W wyniku konkursu dofinansowanie otrzymało 18 inicjatyw polskich i 6 czeskich. Nagrodzone projekty z Polski dotyczą różnych działań: od opieki nad niepełnosprawnymi poprzez edukację młodzieży, aktywizację seniorów, kobiet, do inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju czy też współpracy na rzecz przełamywania narodowych stereotypów i uprzedzeń.

Fundacja Krzyżowa
dla Porozumienia Europejskiego
Grodziszczce

Organizacja partnerska: Gemeindevorstand der Gemeinde Bischofsheim, Bischofsheim

Projekt: *Nie dajmy się bezrobociu, bezradności i biedzie*. W ramach projektu zaplanowano seminarium polsko-niemieckie poświęcone problematyce bezrobocia i jego skutków. Uczestnicy seminarium udadzą się do Bischofsheim i zapoznają z pracą organizacji niemieckich działających na rzecz bezrobotnych. Podjęta zostanie współpraca dla wypracowania wspólnych działań zwalczających bezrobocie. 20 900 zł

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Atut Ostróda	Organizacja partnerska: Deutsches Rotes Kreuz, Osterode am Harz Projekt: <i>Młodzież szkolna w działaniach wolontariackich</i> – aktywizacja środowiska młodzieży szkolnej do pracy ochotniczej w różnych dziedzinach życia społecznego. Na bazie dawnej gminnej szkoły podstawowej powstanie schronisko i Młodzieżowy Czerwony Krzyż, a w nim Centrum Wolontariatu i Biuro Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy. Ośrodek włączy się do ogólnopolskiej zbiórki żywności Banku Żywności, zostanie przeprowadzonych wiele działań, m.in. akcje świąteczne i polsko-niemiecka zbiórka pieniędzy na organizację letniego wypoczynku ubogich dzieci. 20 900 zł
Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo Lublin	Organizacja partnerska: Allgemeiner Deutscher Fahrrad-Club, Muenster Projekt: <i>Rzecznictwo na rzecz transportu rowerowego w Lublinie</i> . W ramach projektu zaplanowano m.in. oznaczenie ścieżek rowerowych z wykorzystaniem miejsc ciekawych kulturowo i przyrodniczo, zorganizowanie kampanii promocyjnej wśród młodzieży, utworzenie Centrum Edukacyjnego i bazy rowerowej oraz wizytę studyjną w Muenster. 45 600 zł
Komitet Partnerstwa, Gimnazjum Otmuchów	Organizacja partnerska: Partnerschafts Komitee Pont-sur-Yonne, Morbach Geraberg, Bernkastel-Kues Projekt: <i>Odkryjmy wspólną Europę: nasz kraj sąsiedzki Polska</i> . W ramach projektu zaplanowano zaproszenie grupy młodzieży z Niemiec i wspólne z polską młodzieżą działania integracyjne, m.in.: zajęcia sportowe, wyprawy krajoznawcze, gry symulacyjne dotyczące wspólnej Europy. 17 000 zł
Konińskie Towarzystwo Trzeźwość Konin	Organizacja partnerska: Deutscher Kinderschutzbund, Herne Projekt: <i>Wymiana doświadczeń na temat pracy z dziećmi i młodzieżą</i> . W ramach projektu zaplanowano serię spotkań partnerskich, w tym strategiczne spotkania zarządów organizacji partnerskich, spotkania studyjne wolontariuszy i przygotowanie szkolenia nt. realizacji programu „Starszy brat, starsza siostra”, zorganizowanie Dnia Wolontariusza przy współpracy władz samorządowych i przy udziale wolontariuszy niemieckich. 22 800 zł
Lubuskie Stowarzyszenie <i>na rzecz Kobiet Baba</i> Zielona Góra	Organizacja partnerska: Lilla Villa Frauenzentrum, Cottbus Projekt: <i>Co nas łączy, a co nas dzieli?</i> Projekt obejmuje wspólne spotkania strategiczne, a także cykl warsztatów dla kobiet z Zielonej Góry i Cottbus dotyczących m.in. integracji europejskiej, metod zapobiegania bezradności, profilaktyki w dziedzinie zdrowia. 20 900 zł
Ośrodek Samorządu Lokalnego Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Olsztyn	Organizacja partnerska: Landkreis Osnabrueck, Osnabrueck Projekt: <i>Razem łatwiej do Europy</i> – cykl wizyt studyjnych mających na celu opracowanie koncepcji wymiany informacji i pomysłów między organizacjami pozarządowymi powiatu olsztyńskiego i Osnabrueck (e-most wzajemnych informacji), planowane są wspólne szkolenia; nauczyciele języka niemieckiego będą służyć jako wolontaryscy tłumacze przy realizacji projektu. 45 600 zł
Rada Sołecka w Lubieni, Urząd Gminy Popielów	Organizacja partnerska: Partnerkomitee Bad Wurznach, Bad Wurznach Projekt: <i>Spotkanie pokoleń</i> – z okazji rocznicy powstania Lubieni zaplanowano cykl działań zmierzających do umocnienia kontaktów między mieszkańcami Lubieni a rodzinami, które wyjechały do Niemiec; kulminacją tych działań będzie zorganizowanie lokalnej uroczystości z udziałem gości z Niemiec, na której nastąpi m.in. otwarcie wspólnie tworzonej izby regionalnej. 6 460 zł
Rzeszowski Ośrodek Samorządu Terytorialnego Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej Rzeszów	Organizacja partnerska: Gesellschaftsvertrag der Regionalen Personalentwicklungsgesellschaft (REGE) – Jugendcoaching im Netzwerk gegen Jugendarbeitslosigkeit, Bielefeld Projekt: <i>Doświadczenia niemieckie, implikacje polskie – program walki z bezrobociem wśród młodzieży</i> . W ramach projektu planowane jest utworzenie Biura Porad Absolwenta, wyjazd zespołu prowadzącego przyszłe Biuro na staż do Bielefeld, a następnie szkolenia dla młodzieży z Rzeszowa z udziałem konsultantów niemieckich. 30 400 zł

<p>Słubickie Towarzystwo Muzyczne Słubice</p>	<p>Organizacja partnerska: Mediationsstelle Frankfurt/Oder, Frankfurt n/O Projekt: <i>Mediacje szkolne</i> – program zapobiegania i przeciwdziałania przemocy wśród młodzieży szkolnej Słubic we współpracy z Poradnią Mediacyjną we Frankfurcie n/Odrą. Celem rocznego projektu jest wskazanie młodzieży nowych sposobów rozwiązywania konfliktów i nawiązanie stałej współpracy z grupą nowych mediatorów. Projekt zakończy się konferencją młodych mediatorów i ich opiekunów. 38 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Dobroczynne Razem Zelów</p>	<p>Organizacja partnerska: Deutsch-Polnische Gesellschaft der Graftschaft Ben-theim, Neuenhaus Projekt: <i>Spotkania mieszkańców gminy Zelów i Neuenhaus</i> – cykl wizyt i warsztatów poświęconych problemom osób starszych; celem projektu jest zintegrowanie seniorów obu partnerskich miast oraz przeniesienie na polski grunt dobrych wzorców i doświadczeń niemieckich w pracy z seniorami i osobami niepełnosprawnymi. 19 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Brody Brody Żarskie</p>	<p>Organizacja partnerska: Museumsverein der Stadt Forst, Forst Projekt: <i>Brody – Forst: partnerstwo bez granic</i> – cykl działań na rzecz społeczności lokalnych miasteczek Brody (Polska) i Forst (Niemcy), organizowanych na przemian po obu stronach granicy i adresowanych do różnych grup wiekowych, począwszy od przedszkolaków (wspólne zabawy, zwiedzanie i spartakiada), poprzez dzieci niepełnosprawne (spotkania edukacyjne i artystyczne), młodzież gimnazjalną (rozgrywki sportowe w mieszanych polsko-niemieckich drużynach, poznawanie historii regionu), aż po dorosłych obywateli (m.in. konferencja poświęcona dziedzictwu Bruehlów i rozgrywki sportowe oldbojów). 19 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Partnerskie Milicz Milicz</p>	<p>Organizacja partnerska: Partnerschaftsverein Lohr am Main, Lohr nad Menem Projekt: Konferencja ekologiczna <i>Milicz – Lohr</i>, na której partnerzy z Niemiec przedstawia niemieckie i unijne standardy pozwalające łączyć zagospodarowanie przemysłowe z ochroną przyrody. 15 367,47 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Partnerstwa pomiędzy Starogardem Gd. a Diepholtz Starogard Gdański</p>	<p>Organizacja partnerska: Assoziation Starogard e.V. Projekt: <i>Starogard Gdański – Diepholz: zrozumienie i zaakceptowanie różnic etnicznych i kulturalnych</i>. W ramach projektu zaplanowano dwie konferencje: „Skąd pochodzimy, jacy jesteśmy” – konferencja na temat historii, geografii i dziedzictwa kulturowego regionów Dolnej Saksonii (Niemcy) i Kociewia (regionu etnicznego na południe od Kaszub, którego stolicą jest Starogard Gd.) oraz „Mity i stereotypy, perspektywy wspólnej przyszłości” – konferencja na temat obaw i nadziei związanych z rozszerzeniem Unii Europejskiej. [Organizatorzy zrezygnowali z realizacji projektu; dotacja została zwrócona w 2003 roku.] 38 000 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Społeczno-Samorządowe Zielone Pomorze Koszalin</p>	<p>Organizacja partnerska: Gemeinde Schmanzin – Melkenschule, Schlatkow Projekt: <i>Transgraniczny rozwój kulturalno-społeczny w dolinie Radwii (Polska) i Piany (Niemcy)</i>. W ramach projektu zaplanowano zorganizowanie międzynarodowego pleneru malarskiego „Pomorskie drogi wiejskie w dolinie Piany i Radwii”, konferencji „Polacy i Niemcy w zjednoczonej Europie”, prezentacji folkloru polskiego i tradycji adwentowych na terenie gminy niemieckiej, wyjazd studyjny do Ziethen i uczestnictwo w organizowanych tam warsztatach, udział w dniach Europy w Schlatkow, zaproszenie gości z Niemiec na III Międzynarodowy Piknik Folklorystyczny w Wyszewie. 22 800 zł</p>
<p>Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku Gorzów Wielkopolski</p>	<p>Organizacja partnerska: Urania e.V., Frankfurt n/O Projekt: <i>Więzi międzyludzkie w procesie integracji europejskiej</i> – cykl spotkań seniorów z Polski i Niemiec, w ramach których przewidziano wykłady na temat Unii Europejskiej, zajęcia plastyczne i muzyczne, a także lekcje języka niemieckiego; w realizacji projektu pomocą służyć będą wykładowcy i specjaliści z Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie n/O i Collegium Pollonicum w Słubicach. 15 000 zł</p>

Stowarzyszenie Zdanie
Stara Bystrzyca

Organizacja partnerska: Erasmus Gimnasium, Amberg oraz *Clovek a Krkonose*, Vrhlabi

Projekt: *Sudety: powrót do przyszłości* – cykl wywiadów przeprowadzonych przez młodzież ze szkół w Bystrzycy Kłodzkiej (Polska), Ambergu (Niemcy) i Vrhlabi (Czechy) z autochtonami mieszkającymi w ich najbliższym otoczeniu; celem projektu jest przekonanie młodzieży polskiej, czeskiej i niemieckiej, że można budować wspólną europejską przyszłość mimo dramatycznych nieraz wydarzeń z przeszłości. 38 000 zł

Wielkopolskie Stowarzyszenie na rzecz
Chorych, Niepełnosprawnych i ich
Rodzin Rehabilitacja
Wągrowiec

Organizacja partnerska: Integrationsgruppe *Du und Ich*, Adendorf

Projekt: *Spotkania integracyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z miasta i powiatu wągrowieckiego oraz gminy Adendorf*. W ramach projektu nawiązane zostaną nowe bezpośrednie kontakty pomiędzy osobami niepełnosprawnymi z Polski i Niemiec. Kilkudniowa wspólna impreza połączona z opracowaniem mapy barier architektonicznych, prelekcjami na temat ich pokonania oraz konkursami i wystawami ma na celu przezwyciężanie barier, integrację osób niepełnosprawnych w ramach własnego miasta oraz z niepełnosprawnymi z Niemiec. 3 600 zł

Dotacje:	439 327,47 zł
Spotkania i komisje:	21 505,88 zł
Koszty realizacji programu:	74 011,46 zł
RAZEM:	534 844,81 zł

Komisja Edukacji w Dziedzinie Uzależnień

Komisja prowadziła dwa programy edukacji o problemach alkoholowych i narkomanii: krajowy i regionalny.

Program krajowy

W działaniach krajowych od kilku lat Komisja skupiała się coraz bardziej na tworzeniu i wspieraniu programów pomocy terapeutyczno-edukacyjnej dla sprawców przemocy. 15 lutego zorganizowaliśmy „Okrągły stół przeciw przemocy” z udziałem specjalistów prowadzących programy, które mają na celu zapobieganie przemocy kryminalnej i domowej lub przygotowujących się do ich realizacji. Wśród ponad czterdziestu uczestników byli pracownicy placówek penitencjarnych oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, placówek pomocy społecznej i samorządów lokalnych z różnych regionów Polski. Na spotkaniu dyskutowano na temat programów oduczających agresywnych zachowań i stosowania przemocy zarówno sprawców przebywających w więzieniach, jak i tych, którym można pomóc zmienić zachowania, zanim do więzień trafią (programy takie prowadzone są już w kilku zakładach karnych, na przykład w Olsztynie, Barczewie, Kielcach, Wrocławiu i Suwałkach). Przedstawiono też dotychczasowe osiągnięcia oraz dalsze plany eksperymentalnego programu *Leczenie z przemocy* realizowanego od jesieni 2000 roku w Areszcie Śledczym w Radomiu. Rezultatem dyskusji „okrągłego stołu” było kilkanaście projektów przygotowanych przez uczestników spotkania. Realizację 11 z tych projektów wsparliśmy finansowo. Były to zarówno projekty szkoleniowe – dla nauczycieli, psychologów, pracowników socjalnych, sędziów, kuratorów i wychowawców, jak i psycho-edukacyjne – dla sprawców przemocy m.in. w zakładach karnych w Poznaniu, Kielcach, Sandomierzu, Pińczowie, Barczewie, Olsztynie i Wrocławiu. Kontynuowaliśmy też pomoc finansową dla programów realizowanych w zakładach karnych w Radomiu (*Leczenie z przemocy*) i w Suwałkach (*ART – trening zastępowania agresji*).

W 2002 roku zorganizowaliśmy szereg szkoleń na temat programów edukacyjnych dla sprawców przemocy: szkolenie dla trenerów (20-22 marca), szkolenie dla kuratorów zawodowych (Kołobrzeg, 26-27 września), szkolenie dla trenerów programu *ART – trening zastępowania agresji* (3 listopada), szkolenie dla policjantów, pracowników socjalnych i urzędników samorządu (Mrągowo, 14-15 listopada).

Komisja była ponadto organizatorem – wraz z Helsińską Fundacją Praw Człowieka i poznańskim wydawnictwem Media Rodzina – spotkania z udziałem przebywającego w Polsce na zaproszenie Fundacji *Ius et Lex*, legendarnego komendanta policji w Nowym Jorku, Williama Brattona. Bratton w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych uczynił to największe miasto USA najbezpieczniej-

szym, choć wcześniej biło ono rekordy pod względem liczby zabójstw, rabunków, włamań, kradzieży samochodów, a także agresywnego żebractwa, ulicznego pijaństwa i handlu narkotykami oraz wszelkich przejawów chuligaństwa. W spotkaniu, które odbyło się 18 marca, wzięło udział ponad stu najwyższych funkcjonariuszy policji i straży miejskiej z całej Polski, którzy dyskutowali o sposobach zmniejszenia przestępczości w polskich miastach. Seminarium prowadzili wspólnie: konstytucjonalista prof. Wiktor Osiatyński, prezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka Marek Nowicki i amerykański prokurator Steve Baczynski, doradca polskich organów ustawodawczych, od kilku lat mieszkający w Polsce. Największe ożywienie wywołały wypowiedzi Brattona na temat konieczności podjęcia przez policję działań na rzecz zbliżenia do lokalnego środowiska obywateli, wśród których policjanci pracują. Całodzienny warsztat przyniósł plon w postaci listy postulatów zgłoszonych podczas dyskusji, dotyczących zarówno niezbędnych regulacji prawnych, jak i zmian w procedurach policyjnych, dzięki którym praca policji mogłaby się stać bardziej efektywna.

Rok 2002 był ostatnim rokiem działania Komisji, która z inicjatywy Wiktora Osiatyńskiego została powołana przy Fundacji Batorego w 1989 roku. Głównym celem Komisji było przeniesienie do Polski modelu leczenia opartego na 12 Krokach AA oraz przekonanie do partnerstwa z ruchem Anonimowych Alkoholików profesjonalistów zajmujących się leczeniem uzależnień.

Od 1989 do końca 2002 roku Komisja zorganizowała w kraju około 500 seminariów i treningów dla psychologów, lekarzy, terapeutów i innych specjalistów zainteresowanych leczeniem osób uzależnionych oraz ich rodzin, a w ostatnich trzech latach również problematyką przemocy ulicznej i rodzinnej. Wśród grup zawodowych, z którymi współpracowano, znajdowali się prócz służby zdrowia również nauczyciele i uczniowie, studenci, policjanci, służba więzienna, wojsko, pracownicy sądownictwa, samorządy, wyższe uczelnie i organizacje pozarządowe. Wykłady i treningi prowadziło w sumie ponad 30 specjalistów zagranicznych m.in. z USA, Wielkiej Brytanii, Niemiec i Skandynawii oraz ponad 50 polskich współpracowników – lekarzy, psychologów oraz terapeutów i i profilaktyków przeszkolonych w prowadzonej przez kilka lat „szkole lektorów”. W szkoleniach wzięło w sumie udział około tysiąca uczestników, z czego wielu kilkakrotnie. Sporym osiągnięciem była wieloletnia współpraca z Centralnym Zarządem Służby Więziennej, której owocem stało się w 1991 roku uruchomienie w zakładach karnych placówek leczenia odwykowego wzorowanych na modelu *Atlantis*, współpracujących z ruchem Anonimowych Alkoholików, a począwszy od 1999 roku wprowadzanie do więzień programów nastawionych na pracę ze sprawcami przemocy.

Trwałym dorobkiem jest podręcznik do pracy ze sprawcami przemocy wzorowany na modelu *Duluth* – przed kilku laty z inicjatywy Fundacji Batorego metody tej uczył polskich specjalistów Polak z Chiacgo, Marek Prejzner. Autorami skryptu są Dariusz Skowroński i Agata Skorupska z Olsztyna. Wielką dumą Komisji jest radomski program *Leczenie z przemocy* (realizowany od 2000 roku) nastawiony na rehabilitację ciężkich przestępców kryminalnych i przygotowanie ich do pracy w roli instruktorów mogących podczas dalszego odbywania kary pomagać specjalistom więziennym w oduczaniu agresji innych skazanych. Program okazał się w naszych warunkach nie tylko wykonalny, lecz przede wszystkim efektywny; od września 2002 roku sześciu skazanych na długoletnie wyroki przestępców już prowadzi zajęcia edukacyjne ze swymi współwięźniami. Należy tu wspomnieć o wspomniałym pod względem fachowości i oddania sprawie zespole: Iwonie Stań-

czyk (psycholog), Krzysztofie Linowskim (socjolog), Januszu Rogali (wychowawca), którzy pod kierunkiem psychiatry, doktora Izydora Wysockiego, urzeczywistnili koncepcję amerykańskiego specjalisty od przemocy, profesora Jamesa Gilligana. Program ten ma szansę stać się załącznikiem stałego zaangażowania polskiego więziennictwa w traktowanie kary pozbawienia wolności jako możliwości reedukacji i resocjalizacji skazanych tak, by powracali do społeczeństwa uwolnieni od skutków ich poprzedniego, najczęściej bardzo destrukcyjnego sposobu życia.

Przez 13 lat Komisja wydała 40 numerów popularnego kwartalnika „Arka” zachęcającego do współpracy profesjonalistów ze wspólnotami Anonimowych Alkoholików, Anonimowych Narkomanów, Al-Anon, Alateen i Dorosłych Dzieci Alkoholików w pomaganiu uzależnionym i ich bliskim. Współfinansowano także publikację 28 książek autorów polskich i amerykańskich.

W 1999 roku Prezydent Rzeczypospolitej udekorował Orderem Zasługi pięciu najwybitniejszych współpracowników Komisji, którzy w początkowym okresie pomogli przenieść do Polski model leczenia oparty na 12 Krokach AA. Byli to: Claudia Blackburn (z Pensylwanii), Bill Burgin (z Minnesoty), Stefan Johannson (z Islandii), Robert D. Gamble (Amerykanin z Poznania) i doktor Bohdan Woronowicz (z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie). W ten sposób uczczono jubileusz 10-lecia Komisji. W 2002 roku Ewa Woydytło-Osiatyńska, która kierowała Komisją od 1996 roku, została uhonorowana nagrodą „Tygodnika Powszechnego” – Medalem Świętego Jerzego „za walkę z bardzo polskim smokiem – smokiem alkoholizmu”.

Dofinansownia:	131 550,00 zł
Szkolenia, publikacje:	122 876,55 zł
RAZEM:	254 426,55 zł

Program regionalny

Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom działa w Europie Wschodniej i Środkowej oraz w Azji Centralnej. Program finansowany jest przez Open Society Institute w Nowym Jorku. Ulokowanie programu międzynarodowego w 1996 roku w Fundacji Batorego wiązało się z wieloletnią działalnością oraz doświadczeniami Komisji Edukacji w dziedzinie Uzależnień.

W ramach Programu Regionalnego prowadzimy szkolenia i treningi dla lekarzy, psychologów i terapeutów zajmujących się leczeniem osób uzależnionych. Szkolenia odbywają się w Polsce lub w krajach z nami współpracujących. W ostatnich latach rozwija się współpraca z władzami penitencjarnymi wielu krajów regionu (m.in. w Kazachstanie, Litwie, Rosji, Mongolii, Bułgarii, Rumunii), zainteresowanymi otwieraniem placówek leczenia więźniów uzależnionych. Polska służy swymi doświadczeniami w oparciu o działające w kilkunastu zakładach karnych programy *Atlantis* – przyjmując stażystów, organizując spotkania warsztatowe w więzieniach oraz dzieląc się z zagranicznymi partnerami materiałami do pracy z pacjentami.

W 2002 roku zorganizowaliśmy następujące szkolenia w Polsce: szkolenie dla instruktorów terapii odwykowej (Warszawa, 15-18 kwietnia), szkolenie na temat leczenia uzależnionych w zakła-

dach karnych (Zakład Karny Barczewo, 22-24 maja), Szkołę Letnią dla Terapeutów Uzależnień (Konstancin, 19-23 czerwca). Nasze specjalistki przeprowadziły także warsztat dla uczestniczek konferencji Europejskiej Unii Kobiet na temat „Alkohol i narkotyki a przemoc w świecie współczesnym” (Warszawa, 27-28 września). W najlepszych polskich placówkach leczenia uzależnień odbyło staże 16 specjalistów z Białorusi, Mongolii, Rosji i Ukrainy. Terapeuta z Tadżykistanu przebywał na stażu w ośrodku terapii uzależnień „Vyzdorovlenie” w Moskwie.

Na rok 2002 przypadło wyjątkowo wiele podróży naszych wykładowców. Przeprowadziliśmy 14 seminariów na temat leczenia alkoholików i narkomanów (również w więzieniach), m.in. w Bułgarii, Francji, Litwie, Mołdawii, Mongolii, Rumunii, Rosji (3 seminaria), Słowacji (2 seminaria) i Ukrainie (2 seminaria). Byliśmy współorganizatorami I Międzynarodowej Konferencji na temat „Redukcji szkód używania alkoholu” w Recife (Brazylia). Podczas konferencji program nasz został wyróżniony dyplomem za osiągnięcia w propagowaniu nowoczesnej wiedzy o rozwiązywaniu problemów alkoholowych w świecie. Do Recife zaprosiliśmy najaktywniejszych współpracowników z regionu, m.in. z Polski, Litwy, Łotwy i Ukrainy. W ramach przygotowań do międzynarodowej konferencji na temat modelu *Minnesota*, którą planujemy przeprowadzić w 2003 roku, gościliśmy w Polsce 2 osoby z ośrodka leczenia uzależnień w Soissons we Francji. Jedna osoba z Polski uczestniczyła także w konferencji poświęconej redukcji szkód związanych z używaniem narkotyków (Lublana, Słowenia) oraz w sympozjum na temat przemocy domowej (Bruksela).

Wydaliśmy dwa numery biuletynu „Arka” w języku rosyjskim, a także kolejny numer „Arki” w języku bułgarskim. W 2002 roku ukazały się w Bułgarii przekłady dwóch polskich książek poświęconych leczeniu uzależnień.

W ciągu roku 2002 przekazaliśmy w sumie kwotę 42 930 USD naszym partnerskim organizacjom z krajów regionu w związku z prowadzonymi wspólnie działaniami. W ten sposób wsparliśmy organizacje z Bułgarii, Kazachstanu, Kirgistanu, Litwy, Łotwy, Mołdawii, Mongolii, Rosji i Ukrainy.

Medycyna i zdrowie

Fundacja współpracowała z regionalnymi programami Open Society Institute przekazując dotacje przyznane na działania w dziedzinie medycyny paliatywnej i profilaktyki zdrowia oraz umożliwiając lekarzom różnych specjalności udział w specjalistycznych seminariach i stażach organizowanych przez Salzburg Seminar. Wszystkie dotacje i stypendia finansowane były przez Program Zdrowia Publicznego działający w ramach Open Society Institute, Nowy Jork.

Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej im. Aleksandra Lewińskiego i Antoniny Mazur Poznań	Prowadzenie ośrodka doradztwa i konsultacji w zakresie medycyny paliatywnej dla krajów Europy Środkowej i Wschodniej	100 000 zł
Warszawskie Hospicjum dla Dzieci Warszawa	Organizacja kursu dla pielęgniarek i lekarzy na temat opieki hospicyjnej	91 000 zł
Fundacja Promocja Zdrowia Warszawa	Organizacja międzynarodowej konferencji na temat ograniczenia następstw palenia tytoniu <i>The Great CEE Smoke-Out. Organization and Democracy</i>	183 420 zł
	Organizacja międzynarodowej konferencji na temat ograniczenia następstw palenia tytoniu <i>European Conference on Tobacco or Health</i>	200 000 zł
	Organizacja warsztatów dla przedstawicieli organizacji nagrodzonych dotacjami na realizację projektów dotyczących ograniczenia następstw palenia tytoniu	35 916 zł
Fundacja Oddech Nadziei Bydgoszcz	Kampania <i>Rzuć palenie 2002</i>	40 000 zł
Stowarzyszenie Ciechanowskie Konsorcjum Zdrowia Ciechanów	Kampania antynikotynowa <i>Rzućmy palenie dla zdrowia naszych dzieci</i>	40 000 zł
Konferencja <i>Gender-Based Violence as a Public Health Problem</i> Kiszyniów, Mołdawia	Iwona Kowalska, Polskie Radio Wrocław, Urszula Nowakowska, Centrum Praw Kobiet, Warszawa, Bożena Witowicz, Centrum Praw Kobiet, Warszawa	8 520,65 zł
Konferencja <i>The Framework Convention on Tobacco and Advocacy Efforts</i> Lubljana, Słowenia	Małgorzata Gątarek, TVP Warszawa, Arkadiusz Kiełpiński, Fundacja <i>Oddech Nadziei</i> , Bydgoszcz, Witold Zatoński, Fundacja Promocja Zdrowia, Warszawa	9 901,33 zł

Konferencja <i>The Great CEE Smoke-Out: Organization and Advocacy</i> Warszawa	Joanna Cydzik, Radio <i>Gra</i> , Toruń, Janina Fetlińska, Mazowieckie Centrum Zdrowia Publicznego, Oddział Ciechanów, Arkadiusz Kiełpiński, Fundacja <i>Oddech Nadziei</i> , Bydgoszcz, Mirosław Kowalski, Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie, Lech Mizarewicz, lekarz, Toruń, Patryk Ostrowski, Urząd Miejski w Toruniu, Dorota Skublicka, „Gazeta Pomorska”, Bydgoszcz, Krzysztof Stępiak, Katolickie Radio <i>Plus</i>	1 202,38 zł
Konferencja <i>Care, Support and Treatment for People Living with HIV/AIDS</i> Kijów, Ukraina	Anna Bogustawska, dyrektor Narodowego Biura AIDS, Warszawa	1 629,43 zł

Seminaria i staże medyczne w Salzburgu

Anestezjologia	Jarosław Graniewski, Śląska Akademia Medyczna Ewa Zasada, Szpital Uniwersytecki w Krakowie	
Choroby zakaźne	Anna Grzeszczuk, Akademia Medyczna w Białymstoku Aleksandra Jopek, Akademia Medyczna w Poznaniu Paweł Skwara, Collegium Medicum UJ	
Diagnostyka obrazowa	Agnieszka Bakońska, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny w Lublinie Wojciech Kociemba, Akademia Medyczna w Poznaniu	
Gastroenterologia pediatriczna	Kinga Kowalska-Duplaga, Polsko-Amerykański Instytut Pediatrii UJ Tomasz Pytrus, Akademia Medyczna we Wrocławiu	
Hematologia i onkologia pediatriczna	Przemysław Przewrań, Akademia Medyczna w Łodzi	
Intensywna terapia pediatriczna	Michał Daab, Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki Małgorzata Grześkowiak, Akademia Medyczna w Poznaniu Joanna Hinc-Kasprzyk, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Gdańsku	
Kardiologia	Marek Grygier, Akademia Medyczna w Poznaniu	
Laryngologia	Ewa Olszewska, Akademia Medyczna w Białymstoku	
Medycyna rodzinna	Sławomir Chłabicz, Akademia Medyczna w Białymstoku	
Neonatologia	Anna Kot, Wojewódzki Szpital Bródnowski w Warszawie	
Neurologia	Agnieszka Słowik, Collegium Medicum UJ	
Ortopedia	Jacek Kowalczewski, Instytut Reumatologii w Warszawie	
Pediatria	Dorota Rytko, Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie	
Psychiatria	Magdalena Letkiewicz, Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie Joanna Roszczyńska, Wojewódzki Szpital Bródnowski w Warszawie Mariusz Wiglus, Akademia Medyczna w Gdańsku	
Pulmonologia	Dorota Sands, Instytut Matki i Dziecka w Warszawie	
Urologia	Adam Marcheluk, Samodzielny Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Siedlcach	
Zdrowie kobiet	Cezary Grygoruk, Akademia Medyczna w Białymstoku	
	(z budżetu OSI Salzburg Seminar)	50 601,40 zł
RAZEM:		762 191,19 zł

Fundusz Charytatywny Commercial Union

Już od siedmiu lat Fundacja współpracuje z Commercial Union Polska, które przekazuje nam środki na pomoc niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży. W 2002 roku dzięki pomocy Commercial Union przekazaliśmy dziewięć dotacji na długofalowe działania dotyczące pomocy dzieciom niepełnosprawnym i integracji osób niepełnosprawnych (dotacje te opisane są przy programach: Pomocy Dzieciom i Społeczeństwa Obywatelskiego).

Ponadto Fundacja zarządza Funduszem Charytatywnym Commercial Union, z którego finansujemy wyłącznie przedsięwzięcia wskazane przez darczyńcę, związane z niesieniem pomocy dzieciom chorym i potrzebującym opieki, a także działalnością oświatową, edukacyjną i kulturalną.

Agnieszka Maczuga Węgorze k/Krakowa	Leczenie specjalistyczne	2 000 zł
Caritas Parafii św. Mikołaja Wierzenica k/Poznania	Prowadzenie działalności edukacyjnej w ramach pracowni komputerowej Młodzieżowego Dom Nowego Życia <i>Wierzenica</i>	2 000 zł
Fundacja Hanny Bakuty Warszawa	Prowadzenie działalności kulturalnej i charytatywnej	6 000 zł
Kazimierski Ośrodek Kultury Kazimierz Dolny	Zakup książek do Biblioteki Publicznej	2 000 zł
Marcin Chyba Bydgoszcz	Leczenie i rehabilitacja	7 320 zł
Parafia Rzymsko-Katolicka św. Andrzeja Lipnica Murowana	Renowacja zabytkowego kościoła	7 000 zł
Stowarzyszenie Osób i Dzieci Niepełnosprawnych <i>Pomocna Dłoń</i> Miastko	Organizacja Festiwalu Integracyjnego	2 500 zł
Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach Izabelin k/Warszawy	Działalność oświatowo-edukacyjna na rzecz osób niewidomych	3 000 zł
RAZEM:		31 820 zł

Sprawozdanie finansowe 2002

Przychody

Open Society Institute, Nowy Jork i Budapeszt	26 666 530,50
Ford Foundation, Nowy Jork	12 424 500,00
Robert Bosch Stiftung, Stuttgart	558 977,16
Charles Stewart Mott Foundation, Flint, Michigan	438 395,50
Freedom House – Program PAUCI, Waszyngton	203 680,00
Commercial Union Polska Sp. z o.o., Warszawa	200 000,00
Rockefeller Brothers Fund, Nowy Jork	199 315,00
European Foundation Centre, Bruksela	123 721,82
American Express Foundation, Nowy Jork	101 323,75
German Marshall Memorial Fund of the United States, Waszyngton	45 300,99
Bank Światowy, Warszawa	40 267,00
Ambasada Królestwa Niderlandów (Program Małych Grantów MATRA), Warszawa	36 721,89
Bertelsmann Stiftung, Gütersloh	30 486,78
National Endowment for Democracy, Waszyngton	26 214,16
United Nations Development Program, Warszawa	20 150,00
Ambasada Stanów Zjednoczonych, Warszawa	12 906,00
Konsultant Fundacji Forda, Warszawa	7 063,59
Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Warszawa	6 760,48
Institut of International Education, Nowy Jork	6 180,35
Institut für die Wissenschaften vom Menschen, Wiedeń	6 106,01
Organizacja na rzecz Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Warszawa	4 378,89
East-West Management Institute, Nowy Jork	4 111,75
EastWest Institute, Nowy Jork	3 904,86
Koerber Stiftung, Hamburg	3 875,49
PLS Ramboll Management, Kopenhaga	3 599,80
Trustees of Boston University, Boston	2 604,48
Big Brothers Big Sisters International, Filadelfia	1 854,09
Bond Regents Wharf, Londyn	1 844,06
International Council of Museums, Berlin	1 493,77

Beata Burakowska-Szczygielska, Warszawa	1 000,00
Wojciech Miechowicz, Warszawa	400,00
Simon-Dubnow Institute, Lipsk	757,65
Wexler Marketing Group Inc, Alexandria, Virginia	396,73
Inne (w tym z wynajmu powierzchni biurowej i przychody na amortyzację)	3 978 213,09
Razem (PLN)	45 163 035,64
Pozostałe przychody i przychody finansowe	2 659 198,33

Koszty

Koszty programowe	23 728 131,65
Koszty administracyjne	3 548 137,12
Amortyzacja	909 535,86
Razem (PLN)	28 185 804,63
Pozostałe koszty, koszty finansowe i podatek dochodowy	132 149,43

Struktura wydatków programowych

Program Społeczeństwa Obywatelskiego	4 405 092,75
Program Edukacji Prawnej	1 575 335,44
Program Przeciw Korupcji	541 649,48
Program Kobiety	1 188 589,68
Program Młodzieżowy	1 546 702,36
Program Pomocy Dzieciom	2 200 590,08
Program Kulturalny	3 026 732,27
Arts and Culture Network Program	407 939,13
Program Wydawniczy	1 547 609,96
Stypendia Akademickie	1 144 383,26
Program Współpracy Międzynarodowej	2 467 769,72
Program Wschód-Wschód	1 120 943,90
Program Partnerstwo Miast i Obywateli	534 844,81
Komisja Edukacji w Dziedzinie Uzależnień	982 141,49
Medycyna i zdrowie	762 191,19
Fundusz Charytatywny Commercial Union	31 820,00
Inne	243 796,13
Razem (PLN)	23 728 131,65

Bilans

AKTYWA		Stan na dzień	
		01.01.2002	31.12.2002
1	2	3	4
A	Aktywa trwałe	31 868 666,59	54 866 326,75
I	Wartości niematerialne i prawne	21 276,54	2 738,43
II	Rzeczowe aktywa trwałe	31 678 319,75	30 635 658,32
III	Należności długoterminowe	169 070,30	109 930,00
IV	Inwestycje długoterminowe	0,00	24 118 000,00
B	Aktywa obrotowe	22 215 251,07	20 109 464,83
I	Należności krótkoterminowe	100 677,62	128 558,78
	- należności inne	0,00	60 874,22
	- należności z tytułu dostaw towarów i usług	86 728,25	56 582,74
	- należności od pracowników	6 394,83	1 598,85
	- należności z tytułu podatków	7 554,54	9 502,97
II	Inwestycje krótkoterminowe	22 051 430,19	19 931 219,07
1	Krótkoterminowe aktywa finansowe	831 420,34	127 682,28
	- akcje	700 000,00	0,00
	- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	131 420,34	127 682,28
2	Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	21 220 009,85	19 803 536,79
	- kasa	12 180,20	58 351,33
	- rachunek bankowy - bieżący złotowy	101 412,16	994 415,95
	- rachunek bankowy - pomocniczy złotowy	81 405,63	17 040,40
	- rachunek bankowy - bieżący dewizowy	215 996,55	1 586 495,26
	- rachunek bankowy - kaucja	573 798,77	0,00
	- gotówka w Biurze Maklerskim	10 000,00	13 930,26
	- inne środki pieniężne (lokaty, bony skarbowe)	20 225 216,54	16 462 526,79
	- inne aktywa pieniężne	0,00	670 776,80
III	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	63 143,26	49 686,98
BILANS		54 083 917,66	74 975 791,58

Bilans

PASywa		Stan na dzień	
		01.01.2002	31.12.2002
5	6	7	8
A	Fundusze własne	22 960 491,77	43 170 060,98
I	Fundusz statutowy	15 887 970,67	20 851 388,99
	w tym:		
	- majątek trwały netto	4 268 205,64	4 076 974,03
	- z rozliczenia wyniku finansowego	11 486 881,66	16 646 732,68
	- fundusz założycielski	131 420,34	127 682,28
	- wartości niematerialne, prawne i inne	1 463,03	0,00
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	0,00	901 722,00
III	Wynik finansowy	7 072 521,10	21 416 949,99
	- z rozliczenia wyniku lat poprzednich	3 827 937,26	1 912 670,08
	- z rozliczenia wyniku bieżącego roku	3 244 583,84	19 504 279,91
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	31 123 425,89	31 805 730,60
I	Zobowiązania długoterminowe	536 965,55	612 138,61
II	Zobowiązania krótkoterminowe	2 907 153,25	4 565 899,92
1	wobec pozostałych jednostek	2 874 376,36	4 549 926,40
	- zobowiązania grantowe	2 160 856,86	3 435 988,68
	- zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług	161 904,33	248 678,28
	- rozrachunki z pracownikami	4 753,24	768,36
	- niepodjęte wynagrodzenia	182 538,90	621 634,87
	- rozrachunki z budżetem	195 564,68	168 023,14
	- rozrachunki z ZUS	168 758,35	73 910,36
	- inne	0,00	922,71
2	fundusze specjalne	32 776,89	15 973,52
III	Rozliczenia międzyokresowe	27 679 307,09	26 627 692,07
	- długoterminowe	27 467 600,41	26 561 422,72
	- krótkoterminowe	211 706,68	66 269,35
	BILANS	54 083 917,66	74 975 791,58

Rachunek zysków i strat

Poz.	Wyszczególnienie	Kwota	
		2001	2002
1	2	3	4
A	Przychody na działalność statutową	33 534 064,29	45 163 035,64
B	Koszty działalności statutowej	28 204 115,84	23 728 131,65
C	Wynik na działalności statutowej	5 329 948,45	21 434 903,99
D	Koszty biura Fundacji	5 045 423,31	4 457 672,98
1	Zużycie materiałów i energii	452 226,36	360 552,42
2	Usługi obce	1 169 153,45	972 805,89
3	Amortyzacja	945 878,81	909 535,86
4	Wynagrodzenia i narzuty	1 449 667,12	1 490 362,39
5	Pozostałe koszty	1 028 497,57	724 416,42
E	Pozostałe przychody	353 739,69	103 820,42
F	Pozostałe koszty	1 660,58	1 841,75
G	Przychody finansowe	2 659 045,23	2 555 377,91
H	Koszty finansowe	38 935,64	118 828,68
I	Wynik C-D+E-F+G-H	3 256 713,84	19 515 758,91
J	Zyski i straty nadzwyczajne		
1	Zyski	0,00	0,00
2	Straty	0,00	0,00
K	Podatek dochodowy	12 130,00	11 479,00
	Wynik działalności za rok I(+/-)-K	3 244 583,84	19 504 279,91

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Fundacji im. Stefana Batorego z siedzibą w Warszawie, na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2002 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 74.975.791,58 złotych, rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący zysk netto w kwocie 19.504.279,91 złotych oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Za sporządzenie sprawozdania finansowego odpowiedzialny jest Zarząd Fundacji. Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o rzetelności, prawidłowości i jasności tego sprawozdania finansowego oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień Międzynarodowych Standardów Rewizji Sprawozdań Finansowych wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity, Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej (Dz. U. nr 137, poz. 1539), ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 roku o fundacjach (Dz. U. nr 21, poz. 97 wraz z późniejszymi zmianami) oraz norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce. Przepisy te wymagają, aby badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmuje sprawdzenie w oparciu o metodę wrywkową dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmuje również ocenę poprawności stosowanych zasad rachunkowości, znaczących szacunków dokonanych przez kierownika jednostki oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego. Wyrażamy przekonanie, że przeprowadzone przez nas badanie stanowi wystarczającą podstawę dla naszej opinii.

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe Fundacji im. Stefana Batorego zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych i przedstawia w sposób rzetelny, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową Fundacji na dzień 31 grudnia 2002 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy kończący się tego dnia, zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi w Polsce, określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej oraz jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Fundacji.

/podpis/

Biegły rewident nr 90027/2766
Zofia Popławska, Członek Zarządu

/podpis/

Za KPMG Polska Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Biegły rewident nr 90027/2766
Zofia Popławska, Członek Zarządu

/podpis/

Za KPMG Polska Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Robert Novakowski, Dyrektor

Warszawa, 14 marca 2003 r.

